

İDADİK'in
İZMİR DAĞCILIK VE DOĞA SPORLARI İHTİSAS KULÜBÜ

Ayakbizi

Sayı: 3 - Mart 2021

**REINHOLD
MESSNER**
hayatı ve röportaj

**Munzur
Dağları**

**Dağ
Kazaları**

Slackline

Kaçkarlar

ISSN: 2667-8748

A1 - MURAT YILDIRIM REKLAM

LOWA
simply more...

ASOLO

STANLEY
SINCE 1913

HUSKY MILO

NURGAZ LEDLENSER LEATHERMAN

ADVENTURE
IS HERE!

HANUMAN
PARAGLIDING TURKEY .COM.TR

HEYECANIN VE EĞLENCENİN
DOĞRU ADRESİ BURASI

QUAD BIKE SAFARI

RAFTING

INFO@HANUMAN.COM.TR

İÇİNDEKİLER

İDADİK

İZMİR DAĞCILIK VE DOĞA SPORLARI İHTİSAS KULÜBÜ

1463 Sokak No:21/A - Alsancak-İzmir
0541 421 30 90
ayakizi@idadik.org
www.idadik.org

Sayı: 3 Şubat 2021

İZMİR DAĞCILIK VE DOĞA SPORLARI
İHTİSAS KULÜBÜ ADINA SAHİBİ:
Yavuz DOĞAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Lale ALDEMİR

Yayın Kurulu:
Adnan ÖZTAŞ
Ayşegül AKINCI YÜKSEL
Uğur DEMİRTAŞ
Mine ERDOĞAN
Sadegül DUYMAZ
Engin TÜREMEN
Burcu İNAL
Vecihi Serkan ÇABAŞ

Basıldığı Yer:
Ajans Ankara Reklam Tasarım Matbaa ve
Tanıtım Hizmetleri
0232 422 20 88

Grafik Tasarım
Ömer KAVAK

Kapak Fotoğrafı:
Reinhold MESSNER
Everest-78

6 ayda br yayınlanır.
Dergide yer alan yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir.
Yayınlanan her türlü yazı izin almak ve
kaynak gösterilmek koşulu ile kullanılabilir.
Dergide yayınlanan fotoğrafların her
hakkı saklıdır. Hiç bir şekilde kullanılamaz.

İDADİK Türkiye Dağcılık Federasyonu Üyesidir.

YAYIN KURULUNDAN

Adnan ÖZTAŞ

Benim için müthiş etkileyiciydi; egolarından arınmış bedenler, engin gönüller, omuz omuza, ruh birliğiyle, incitmeden basarak, sırtında yürüyerek vardıkları zirvesine, ruhani tapınak da izin verdi ve kapılarını ilk defa açtı kışın gerçek emekçilerine (16 Ocak 2021). Selam olsun "On"lara, on gerçek emekçiye; dünyanın en zor 8 binlik dağı kabul edilen, 8611 m ile yer küremizin ikinci yüksek irtifa doruğu olan K2'ye, önceleri denenmişse de hiçbiri zirveyle sonuçlanmayan, 8 binliklerin o güne dek yapılamayan tek kış çıkışını gerçekleştiren Nepalli emekçilere saygıyla eğiliyorum.

Son bir yılı aşkın süredir dünyamızın başına sorun olan pandemiye rağmen, Alpinizm'in dünyada durağanlaştığı, ülkemizde ise gerilemeye başladığı günümüzde, Alpinizm için yeniden umut oldular. Yine aynı dönem içinde K2'de istemediğimiz trajediler de yaşandı. 16 Ocak'ta 49 yaşındaki İspanyol dağcı Sergio Mingote ve 5 Şubat'ta 42 yaşındaki Bulgar dağcı Atana Skatov, düşerek hayatlarını kaybettiler ve bu satırlar kaleme alındığı sırada zirve için hareket eden dört kişilik ekibin üç üyesinden, 22 gün geçmesine rağmen hâlâ haber alınamamıştır (bir üyesi 3. kamptan dönmüştür).

Bir dağın zorluk derecesini belirleyen birçok parametre vardır. Bunlardan biri ve en önemlisi de alınan tedbirlere rağmen yaşanan kazalardır. K2 de bu zorlu dağların başında gelir. İstatistiklere göre K2'ye çıkış yapan her üç dağcıdan biri ne yazık ki hayatını kaybetmiştir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen dağlar, dünyanın hiçbir yerinde yasaklanmayıp, gerekli tedbirler alınarak çözümler üretilmiştir. Teknoloji kullanılarak dağ kazalarına çok daha kısa zamanda müdahale edilebilmektedir; yani alt yapınız varsa yasaklara gerek yoktur.

Dünyanın bir yerinde, en zorlu ve teknik çıkışı olan dağlar yılın her mevsiminde açıkken; ülkemizde yasak ya da izne tabi (güvenlik sebebiyle olanları bunun dışında tutuyorum). 5137 m Ağrı Dağı'na çıkış, izin almak şartıyla serbestken, 2159 m İzmir Bozdağ'a sadece klasik rota için izin alabiliyorsunuz ki o da her zaman mümkün olmayabiliyor. Diğer rotaların çıkışı için izin başvurusu bile kabul edilmiyor ve kocaman bir çelişki olarak hep önümüzde duruyor. Dağları görebilmek için izin alıyorsak dağlar mahkum mudur? Bizler; derelerine, dağlarına, yaylalarına yapılan kıyımları, tahribatları, yok edilen ormanları görmeyelim diye olabilir mi? Dağlar, Alpinist için ziyaretir, derlendiği dert ortağıdır, kendi inancı doğrultusunda kutsalıdır. Onlar izin verdiği sürece biz gideriz. İnsan olmayı, sevmeyi, paylaşmayı, vicdanlı ve adil olmayı, bütün canlılarla, tüm renklerle bir arada yaşamayı, gönülden gönüle, sınırları aşan bağlar kurmayı biz onlardan öğrendik. Dağdır benim ruhumu besleyen. Ruhum aç kalırsa bedenim ölür,

"RUHSUZ OLMAK İSTEMİYORUM."

Evet sevgili camiam, hepimizin gündeminde yer alan bu konuya samimi bir şekilde değinmeden edemedim. Sizin de bildiğiniz gibi bu konuda yazacak çok şey var fakat bana ayrılan süre daralıyor.

Ekonomik koşulların olumsuz yönde seyrettiği bu günlerde, büyük fedakarlık yaparak, dergimizin elinize ulaşmasına vesile olan ve desteklerini esirgemeyen kıymetli sponsorlarımıza, dergimizin her aşamasında emeği olan dostlarımıza ve dergi kurulundaki arkadaşlarıma minnet duygularımı sunarım. İlerleyen sayfalarımızda, 8 binlik 14 zirvenin tamamına adını yazdırmış, dünyaca tanınan alpinist Reinhold Messner ile röportajımız ve diğer bir çok güzel içerik sizleri bekliyor. Ayrıca ülkemizin dağcılık kulüplerinden ikisini sizlere daha yakından tanıtmak istedik ve sonraki sayılarımızda da diğer kulüplerimizi sizlerle buluşturmaya devam edeceğiz.

Tekrar buluşmak dileğiyle, sağlıklı, sevgiyle, doğada kalın.

Höga Kusten

Yürüyüş Yolu

Yürüyüşçüyü Şımartır!

Kuzeyde bir uzun yürüyüş deneyimi, organize adımlar...

Yazı-Fotoğraf: Demet YOLCU

Yazı-Fotoğraf: Demet YOLCU

Çantamızı sırtımıza alıp uzun uzun yürümeye niyet ettiğimiz her zaman dilimi; bulunduğu coğrafyadan, zamandan, kültürden, yaşam kodlarından sizi besleyen bambaşka keyiflere ve deneyimlere gebe.

Likya'da başlayan ilk uzun yürüyüş deneyimimden, günlerce adımlamanın, ayak izimin başka ayak izlerine, başka hikayelere karışmasının, her sabah başka bir hikayeye uyanmanın, iç sesini duymanın keyfini almıştım bir kere... sonrası malum; yeni yürüyüş rotaları bulmak ve fırsatlar yara-

tıp başka coğrafyalarda adımlayarak yeni yolların, yolcu olmanın tadına varmak...

Bu yeni yollardan biri de kuzeyde bir yürüyüş rotasıyla adımlarımı buluşturdu. Bu buluşmanın ana nedeni İsveç'teki taze gurbetçi günlerim. Hazır bu diyarlarda yeni keşiflere çıkılmalı, elbette uzun yürüyüş rotaları da bu keşiflere dahil edilmeliydi.

İlk keşif, Höga Kusten yürüyüş yolu. İsveç'te 2 tane uluslararası bilinirliği olan uzun yürüyüş rotası var. Bun-

lardan biri 400 km uzunluğundaki İsveç Lappland bölgesinde yer alan Kungsleden (Kral'ın Yolu), diğeri de bu yazıda paylaşacağım 128 km uzunluğundaki Höga Kustenleden (Yüksek Kıyı Yolu).

Höga Kusten, İsveç'te yüksek kıyı anlamına geliyor. Höga Kusten, İsveç'in kuzeydoğusunda yer alan en yüksek kıyı şeridini kapsar ve adını da bu özelliğinden alır. İsveç yüksek kıyı sahası 2000 yılından itibaren Unesco Dünya Mirası listesinde yer alıyor.

Höga Kusten Unesco dünya mirası listesine girmesinin nedeni, son buzulların çekilmesi sonucu açığa çıkan ve yükselerek açığa çıkmaya devam eden nadir kara tabakası olması. 10.000 yıllık bir geçmişi olduğu tespit edilen bu kara tabakası her yıl yaklaşık 10 mm yükselmeye devam ederken bir kara parçasını denizden yükselişini belirgin şekilde gözlemlenmesi ve anlaşılması bakımından önemli bir fırsat sunmasıdır. Son buzul çağından bu yana toplamda 290 metre yükseldiği biliniyor. Düşünün ki; 10.000 yılda oluşan ve şekillenmeye devam eden bir kütleli adımlıyorsunuz. Ve adımlarken kütle yükselmeye devam ediyor. Devinim... Aynı nehirde tekrar yıkanılmayacağı gibi, aynı patikada da tekrar yürümeyeceksiniz.

Höga Kusten-leden översikt karta översiktskarta Yürüyüş rotası; Härnösand bölgesindeki, Hornoberget şehrinde yer alan Höga Kusten Köprüsü'nden başlıyor ve Örnsköldsvik şehir merkezinde son buluyor. Başlangıç noktasından basılı rota haritalarına ücretsiz temin etmeniz mümkün. Rota üzerinde işaretlemeler son derece detaylı ve yeter sıklıkta; dolayısıyla yolda rehber kitap taşımaya ya da navigasyon kullanmaya gerek duymayacaksınız. Rota, toplamda 13 ana etaptan oluşuyor ve ortalama bir yürüyüş temposu ile

7-8 günde bitirmek mümkün... İşaretlemede rota çevresinde görülecek yerlerle ilgili de ek bilgiler mevcut, mutlaka bu noktaları da gidip görmeyi tavsiye ederim.

Web sitesinden, uygulamadan ve etap başlangıç noktalarından ulaşabileceğiniz rota haritası; rota üzerinde bulunan dinlenme noktalarını, su kaynaklarının, kulübeleri göstermektedir.

Peki bu yürüyüşte neler bekliyor sizi? Höga Kusten yürüyüş yolu; denizi, uzun sahilleri, gölleri, falezleri, derin ormanları, dağları, dik kırmızı granit kayalıkları, uçurumları, körfezleri, adaları ve enfes manzaralarıyla tam bir coğrafi çeşitlilik cenneti! Her aşamasında sizi yeni bir keşif bekliyor! Çok iyi korunmuş doğal bir havzada günlerce yürümek isterseniz Höga Kusten tam aradığınız yer olabilir. Yürüyüş rotası içerisinde bulunan Skolaberget Milli Parkı ve Dağı da rotaya ayrı bir değer katıyor.

Benim içinse Höga Kusten uzun yürüyüş deneyimimi paylaşmaya değer kılan şey tüm bu doğal güzelliklerinin ve doğanın sürprizlerinin yanı sıra, sunduğu alışık olmadığımız yürüyüş deneyimi... Yolu adımlarken bundan dostlara bahsetmem lazım diye içimi taşıran şey asıl rotanın nasıl organize edildiği idi.

TAKE A
Walk
TO THE
Wild
Side

Geniş platolar, sonra derin ormanlar, taş tarlaları, sonra birden varılan bir sahil, birden dikleşen yollar, deniz, hemen sonra yansımalarla beliren bir göl, varılan bir manzara noktası ve doğanın içinde onunla uyumlu ahşap köprüler, merdivenler, korunaklar, barınaklar, kulübelere.

Düşünün ki; heyecanla beklediğiniz o gün gelmiş, başlangıç noktasına varmışsınız, haritalarınız hazır ve haritada tüm rota detayları. Koyulmuşsunuz yola mavi okların takibiyle. derin ormanların içinden ilerliyorsunuz, alabildiğine yeşil, güneş süzülüyor yaprakların arasından, kayalarla kaplı bir vadiden yükseliyorsunuz, tepede nefes kesen bir manzara, göller, adalar, karşı tepelelerin sureti suda, yaklaşmaktasınız bir gün ortası molasına... Ve karşınızda korunaklı ahşap bir barınak beliriyor; üç tarafı ve üstü ahşapla kapatılmış, o nefis mavi-yeşil manzaraya karşı konumlanmış, ortada bir ateş yakma alanı, kuru odunlar sekinin altına istiflenmiş... Önce çekinerek yaklaşıyorsunuz, sonra anlıyorsunuz ki herkesin kullanımına açık bir dinleme noktasıymış. Oturup bir taraftan kahvenizi yudumluyorsunuz, bir taraftan da rotanın devamını inceliyorsunuz. Sonra yola devam... Kimi yerlerde tahta patikalar, kimi riskli bölümlere eklenmiş tahta merdivenler, naif dokunuşlarla organize edilmiş insan müdahaleleri.

Ve birkaç saat sonra masallardaki tariflerle uyumlu küçük bir ahşap kulübe çıkıyor karşınıza, şöyle durup uzaktan seyre dalıyorsunuz, nasıl düşsel... Bir masal gerçekliğinde her şey. Merakla ve aynı çekingenlikle yaklaşıyorsunuz, içini görme heyecanınız adımlarınızı sıklaştırıyor. Kapısında asılı olan ve harita üzerindeki tüm işaretler bu hayal evinin, herkesin kullanımına açık bir yürüyüşçü kulübesi (vandrastuga) olduğunu gösteriyor. Yavaşça kapıyı açıyorsunuz, odayı

küçük bir pencereden aydınlatan ışık, o danteli kısa perdelerin arasından süzülüp ayaklarınızın ucuna varıyor. Eğilip o küçük kapıdan içeri giriyorsunuz, içerde her şey olabildiğince sade, ahşaptan masa, sandalye, ranza, sonra küçük bir soba, kuru odunlar, mumlar, kibrit, ziyaretçi defteri, ziyaretçilerin unuttuğu birkaç eşya... yüzünüzde sebebi belirsiz bir gülümseme, düşle karışık bir hal, sadelikle estetik doğada nasıl da kendine güzel bir yer açmış... Daha fazla neye ihtiyacı olabilirdi ki insanın... Gece boyu sahip olduğun ne varsa gözden geçirip duruyorum, bir sadeleşme hevesi yine peyda olmuş, uykuma sızmıştı...

Tüm bu atmosferde, insan yürüyüşçü olmanın gururunu yaşamıyor dersem yalan olur. Gelip de o yolu yürüdük diye nasıl ağırlanıyorsunuz, nasıl onura ediliyorsunuz, tam anlamıyla yaşadığım duygu, şımartılmaktı. Durup durup, tüm bu hazırlık bana mı diyor geçiriyor içinden. Bir köşeden biri çekip "vilkommen" diyerek sizi karşılayacak sanıyorsunuz. "Yavrumsu niye kendinizi helak ediyorsunuz, yürüyünce ne oluyor" diyen bir geçmiş zaman fısıltısı kulağımda başım göğe eriyor. Gülüp geçiyorum.. Bu evreden "siz yeter ki yürüyün" evresine hızlı bir geçiş yapıyorum ve yürüyüş motivasyonum istemsizce "acaba bir sonraki durakta nasıl bir yerle karşılaşacağız" evresine dönüşüyor.

Bu organize edilmiş halin yarattığı konfor eğer benim gibi organizasyonun kendisine odaklanmazsanız eminim ki, sizi ana odaklayacak ve faaliyet kalitenizi arttırır nitelikte olacaktır.

Kamu faydası gözetilerek hazırlanmış ortak kullanım alanları, herkese açık kulübeler, yürüyüşçüler için hazırlanmış ranzalar, korunaklı dinlenme noktaları, ateş yakma alanları, intizamlı şekilde kesilmiş istiflenmiş odunlar, kimi noktalarda mutfak gereçleri, soba, tuvalet, tuvalet kâğıdı, su kaynağı... Tamamı yürüyüşçülerin kullanımı için ve ücretsiz. Her dinlenme noktası farklı konseptte tasarlanmış ve rota haritalarında açık bir şekilde hangi noktada hangi olanaklara ulaşılacağı belirtilmiştir.

Elbette tüm bu olanaklardan yararlanırken tek ve en önemli sorumluluğunuz her şeyi bulduğunuz gibi bırakmanız. Neyse ki gördüğüm tüm alanlar çok iyi bir şekilde muhafaza edilmişti. Tabi bu alanları günlük denetleyen bir ekipte de mevcut.

Peki yürüyüş boyunca rastladığım ve gördüğüm ilk andan beri beni heyecandıran bu değişik masalsi ahşap yapılar nasıl yapılmıştı acaba?

Kimisinin yapımını ya içinde bulunduğu belediye ya da çeşitli vakıf-kuruluşlar üstlenmiş. Her noktada

bakım ve tamir bütçeleri için destek kutuları var, birçok ziyaretçi küçük meblağlarla da olsa destekte bulunuyor.

Bu yapılar aynı zamanda bir festivalin de konusu olmuş. Yapılardan 9 tanesi her yıl düzenlenen mimarlık ve doğayı bütünleştirmeyi hedefleyen ArkNat* festivalin ürünleri. İskandinavya'daki mimarlık öğrencileri her yıl 2 hafta olarak düzenlenen bu festival suresince akademisyenlerin liderliğinde kafa kafaya verip bu güzel kulübelerin tasarımından inşa sürecine tüm aşamalarında yer alıp, Höga Kusten yürüyüş yolu boyunca halkın kullanımı için yerleştirmişler. Çok etkileyici buldum. Bizimde Türkiye'deki yürüyüş rotaları için böyle bir festivali hayata geçirdiğimizi hayal etmeden duramadım. Neden olmasın?

Örnek Yapı: Küp Ağaç (Tree Cube, ArkNat, 2018)

Düşünsenize, Likya Yolu için ne harika çalışmalar çıkabilir ortaya... Belki içimizden ilgisini çeken arkadaşlarımız olur diye bu fikri şöyle ortaya bırakıyorum. Elbette tüm bu deneyim yaşarken iç sesim de durmuyor, hemen kıyaslamalar, en iyi bildiği bir şey üzerinden anlama çabasına giriyor ister istemez. Bugüne kadar biriktirdiklerimiz, yeni olanda kendine bir ayna tutuyor.

Höga Kusten yürüyüş yolunda, doğayla uyumlu müdahalelerle her seviyeden yürüyüşçü için konfor alanları oluşturulmuş. Böylece doğaya gelmek geniş bir kesim için cezbedici hale getirilmiş. Daha az yük, daha

çok adım... Bu koşulları bilmek sizin ön hazırlığınızı değiştirebilecek, rota planlamanızı belirleyecek önemde. Elbette dileyen kamp malzemeleri ile gelip, bu yolun keyfini sabah gözünü açacağı manzarayı kendi seçerek de çıkarabilir. Ben de her an istediğim yere kamp atabileyim diyenlerdenim o nedenle, kamp yükümlü gittim ve kimi geceleri yürüyüşçü kulübelere, kimi gecelerde sabaha burada uyanmalı dediğim yerde, çadırda geçirdim.

Höga Kusten yolunun yürüyüşçüsüne sunduğu olanakların yanı sıra bu organize hal, yürüyüşçülerden kaynaklanabilecek riskleri ve tahribatlarında önüne geçmeyi hedefliyor. Belirlenmiş ateş alanı varken başka bir yerde ateş yakmıyorsunuz, odunlar kesilmişken, ormandan odun toplayıp-kesip ekosistemi olumsuz etkileyebilecek olasılıklar doğuruyorsunuz.

Tam da bu noktada, İsveç'te yasalarla güvence altına alınmış dolaşım hakkını ifade eden "allamansrätt*" hakkından bahsetmek gerekir! Türkçesi "Herkesin hakkı" anlamına gelen bu yasa, ülkedeki dolaşım özgürlüğü hakkınızı güvence altına alır ve bireyin bilinç düzeyi ve toplumsal sorumluluklarına olan güvenden gücünü alır. İster İsveç'te bulunun, ister turist olarak İsveç'te bulunun, ülke sınırları içerisinde bu haktan siz de payınıza düşeni alırsınız. Ormanlarında, dağlarında, kıyılarında özgürce dolaşır, göllerinin serin sularında yüzebilir, kanoyla açılabilir, aksi belirtilmediği sürece özel mülkler ve ekinli alanlar hariç dilediğiniz yere çadır kurabilir, mantarlarını, çiçekleri, orman meyvelerini toplayabilirsiniz. Siz yeter ki; doğayı ve doğada olmayı seçin, içinde bulunmaktan keyif alın, yürüyün, koşun, bisiklete binin, spor yapın, ortak yaşam alanlarının parçası olmaya hazır olun. Ve tüm aktiviteleri yaparken temel sorumluluğumuz;

- Doğaya ve hayvanların yaşamına saygı duyun,
- Doğayı koruyun,
- İhtiyacınız olmayanı doğadan koparmayın,
- Yaktığınız ateşi söndürün,
- Ortak alanları bulduğunuz gibi bırakın.

Özetle; "Rahatsız etmeyin, yok etmeyin!" temel kuralına uygun davranın!

Hal böyleyken; bize gidip alışık olmadığınız bu organize dünyada yürümek ve her anından keyif almak, yürüyüşçü şımarıklığını deneyimlemek düşünüyor. Kim bilir, belki adımlarımız bizi kuzeyde bir patikada buluşturmaya, ayak izimizi Höga Kusten'e bırakmaya hazırlanıyordur.

Pratik ipuçları:

•Yolda minimum insan, maksimum doğa formatına mental olarak hazır olun.

•Rota aralarında yiyecek satın alabileceğiniz yerler yok, kalmayı planladığınız güne göre hazırlıklı olmakta fayda var.

•Rota aralarında su kaynakları az, bazı rotalarda hiç yok, su konusunda temkinli olun.

•Planladığınız döneme göre gece-gündüz gün ışığı süresini aklınızda bulundurun.

•Yaz dönemi gidiyorsanız sivrisineklerle karşı tedbirli olun. Dışarıda kalmayı planlıyorsanız cibilik taşıyın.

•İşaretlemeler çift yönlü, rotayı sondan başa da aynı kolaylıkla yürürebilirsiniz.

•Kene yaz dönemi yaygın görülmekte, ilk yardım çantanızda mutlaka cimbez ve saf alkol olmalı!

•Yanınızda çadır ve kamp malzemesi size esneklik kazandırıp, dilediğiniz bir manzara karşısında keşke demenizin önüne geçecektir.

•Höga Kusten' de yürüyüş dışında bisiklet, kano, tırmanış, balık tutma gibi farklı aktivitelerde yapmak mümkün.

•Yürüyüş yolunun sonu şehir merkezinde bitiyor ama daha erken bitirmek istediğinizde toplu taşıma noktasına çok uzakta olabilirsiniz. Google Maps toplu taşıma bilgileri güncel, oradan kontrol edebilirsiniz

•Tüm İsveçli arkadaşlarımızın şaşırmasına rağmen İsveç'te otostop çekebiliyorsunuz. Elinize gideceğiniz noktayı yazıp, bir benzin istasyonu çıkışında bekleyin, sabırlı olmakta fayda var, sizi gelip bulan İsveçli bir "Hızır" mutlaka çıkacaktır.

Planlama ve faaliyet aşamasında yardımcı olabilecek kaynaklar:

•Resmi internet sitesi: <https://www.hogakusten.com/en>

•Telefon uygulaması: Höga Kusten App.

•Telefon uygulaması: <https://naturkartan.se/en/>

Naturkartan (İsveç genelinde tüm yürüyüş rotaları gösterir, maalesef sadece İsveççe ancak yine de haritalar inceleme bakımından faydalı olacaktır.)

•Mimarlık ve Doğa Festivali <https://arknat.com/hogakusten/>

*"Allamansrätt" dolaşım özgürlüğü kapsamı ile ilgili detay bilgi: <https://visitsweden.com/what-to-do/nature-outdoors/nature/sustainable-and-rural-tourism/about-the-right-of-public-access/>

Ulaşım: Türkiye'den direk uçuşla Arlanda Havaalanına varıp, Stockholm şehir merkezinde otobüsle başlangıç noktasına varılabilir. <https://www.ybuss.se/#details>

Teşekkür; Faaliyet süresince keyifli yol arkadaşlığı ve faaliyet albümünün oluşmasını sağladığı için Tomasz'a ayrıca teşekkür ederim.

Konforlu bir yaşam herkesin hakkı.

YANGIN GRUBU

Yangın Dolapları

AKUZ FLOOR HEATING SYSTEMS
ZEMİN ISITMA SİSTEMLERİ

10 YIL SİSTEM GARANTİSİ

ANADOLU SİGORTA

Radyatör

Doğalgaz Ekipmanları

Kombiler

İletişim No: 0 (232) 449 49 14
WhatsApp Cep: 0 533 659 65 86

1202/2 Sokak No: 80/A
Tennis Plaza İş Merkezi
Yenişehir/Konak/İzmir

Faaliyet - Cuma 09:00 - 18:30
Cumartesi - 09:00 - 14:30
Pazartesi - Kapalı

REINHOLD

Yazı ve Röportaj: **Mine ERDOĞAN**
Fotoğraflar: **Reinhold MESSNER**

HAYATI:

Dağcılıktan bahsedilince dünyada en başarılı ve tanınmış dağcı olarak ilk akla gelen kişidir.

Reinhold Messner, 17 Eylül 1944'de, 1. Dünya Savaşı sonrası Avusturya topraklarından İtalya'ya katılan Güney Tirol Eyaleti Brixen şehrinde dünyaya geldi.

Reinhold Messner daha beş yaşındayken babası ile birlikte ilk 3000 lik tırmanışını gerçekleştirdi. Yüksek öğrenimini takiben yaptığı kısa bir öğretmenlik dönemi sonrası kendini tamamen dağlara verdi.

1978 yılında Peter Habeler ile birlikte ve oksijen tüpü kullanmadan Everest Dağı'nın zirvesine tırmanan ve aynı zamanda 8000 metrenin üzerinde olan 14 zirvenin tümüne tırmanan ilk insan olurken, "Seven Summits" (7 kıtanın zirveleri) 'i tamamlayan 2. dağcıydı. 1970 ile 1986 yılları arasında gerçekleştirdiği bu tırmanışların hiç birinde oksijen tüpü kullanmadı.

Nanga Parbat zirvesine tek başına tırmanan ilk dağcı oldu.

1989-1990 yıllarında Arved Fuchs ile Antarktika'yı (2800 km), 1993 yılında Grönland'ı kuzey-güney ekseninde (2200 km), Gobi Çölü'nü ve Takla Makan Çölü' nü yürüyerek geçti.

Bir çok maceraperest dağcının aksine Messner, rekor kırmaktan çok, mümkün olduğunca hiç dokunulmamış doğada, minimum malzeme ile hareket etmeyi önemsemiştir. Modern iletişim çağına rağmen ekspedisonlarında uydu telefonu kullanmadı, oksijen desteği almadı.

1999-2004 arasında İtalyan Yeşiller Partisi'nden Avrupa Parlamentosu Milletvekiliği yapan Messner, seyahatleri dışında Güney Tirol'de Şato Juval'de yaşamakta, çiftliklerini işletmekte ve tarımla uğraşmaktadır.

Elliye yakın kitabı olan Reinhold Messner, son zamanlarda, dağ temalı filmlerle bu alandaki çalışmalarına devam etmektedir.

Kendisi yaşam tarzını " imkansız olanı mümkün etmek" olarak tanımlıyor. " Bugünler de çiftlikler işletiyorum, müze yönetiyorum ki bunlar benim için dağlar kadar doyurucu, mutlu eden görevler" diyor.

RÖPORTAJ:

Gençliğimden beri hayranlık duyduğum, dağcılık tarihinin en tanınmış, en başarılı dağcısını yazma kararı beni çok heyecanlandırmıştı. Bu sadece bir biyografi olmamalıydı, daha özel bir yazı olmalıydı. Kendisine ulaşip, yazılı bir röportaj yapmak istedim. Eğer şansım varsa belki geri dönüş yaparlar yapılır, umuduyla irtibat bürosuna e-mail yazdım. Üzerinden yarım saat geçmeden gelen cevapta ise, ertesi gün telefonda kendisi ile röportaj yapabileceğim yazılıydı !!!

Kulübümüz, dergimiz ve benim için unutulmaz bir anı olarak kalacak söyleşimizi, keyifle okumanızı dileirim.

M.E. Bay Messner, öncelikle bana böyle bir imkan tanıdığınız için çok teşekkür ederim. Sizinle gerçekleşen bu röportaj dergimize büyük heyecan katacak.

R.M. Peki başlayın o zaman bakalım :)

M.E. Sizin 2012 yılında bir konferans için İstanbul'a geldiğinizi biliyorum. Ama Türkiye'ye dağlara geldiniz mi? Ağrı Dağı'na tırmandınız mı?

R.M. Evet Ağrı Dağı'na tırmandım, 2000'lerin başıydı tam tarihi hatırlamıyorum. Bir kaç arkadaşımın galiba üç kişiydik, Ağrı Dağı'na tırmandık.

M.E. Bay Messner, Everest'i oksijen tüpü kullanmadan tırmanan ilk insansınız, Nanga Parbat'a iki kez tırmandınız, Antartika'yı yürüyerek geçtiniz, Gobi Çölü'nü yürüdünüz, bunun gibi yüzlerce ekstrem ekspedisyona gerçekleştirdiniz. Bunları yaparken ölüm korkusu yaşadınız mı veya hep şans sizden yana mıydı?

R.M. Evet şanslıyım, hayatta kaldım hep. Tabii ki korktuğum zamanlar oldu. Eğer ne yapacağınızı tam olarak biliyorsanız, önünüzdeki tehlikeleri görebiliyorsanız, korkularınız sayesinde nereye kadar gidebileceğinizi bilirsiniz. Korku benim için olumlu bir şey. Ama başladıktan sonra her şey yolunda gidiyorsa, eğer görünürde bir tehlike yoksa korkularım kaybolur. Adım adım yükselir ve adım adım aşağı inerim. Ben de her insanda olduğu gibi sınırlarım ve imkanlarım dahilinde yaptığım dağ tırmanışlarında ve diğer ekspedisyonlarımda korkuyla yüzleştim.

M.E. Dağdaki felsefenizi anlatabilir misiniz?

R.M. Aslında yaptığım işler faydasız işler, kimseye bir faydası yok. Ben faydasızları fethedim. Bunlar başkası için faydasız olabilir ama ben yaptığım işe bir anlam katıyorum. Buna sadece ben kendim karar veriyorum. Başkası bu faydasız bir şey diyebilir, ben o işi kendime faydalı hale getiriyorum.

Bu da bana yaptığım işte motivasyon sağlıyor, - 40 derecede, oksijen maskesi olmadan fırtınada Everest'e tırmanmak kolay bir şey değil.

M.E. Dağcılığı bırakmayı düşündüğünüz zamanlar oldu mu?

R.M. Ben çoğu kez bıraktım, başladığım büyük ekspedisyonların üçte biri başarısız oldu. Bazıları tehlikeli olduğu için, doğru partnerim olmadığı için, ya da malzemelerim yetersiz olduğu için.

Bu bağlamda söylemek isterim ki, benim şimdiye kadar yedi hayatım oldu. Yaptığım bir işte yeterince iyi olmadıysam veya zevk almadıysam başka bir uğraşa geçtim. Ben önceleri tutkulu bir kaya tırmanışçıydım. Nanga Parbat sonrası yedi ayak parmağım ampute olunca, çok iyi tırmanamadım. Kaya tırmanışlarında heyecanımı kaybedince yüksek dağlara yöneldim, kalın dağ botlarının içinde ayak parmaklarının etkisi olmuyor. Onbeş yıl dünyanın en yüksek dağlarında, Himalayalar'da, And Dağları'nda ve Doğu Afrika'da dolaşım. Tüm sekizbinlik dağları tırmandığım ve aynılarını tekrarlamamak için sonrasında buz ve kum çöllerini geçtim. Antartikayı ve Grönland'ı yürüyerek geçtim, Gobi Çölü'nü ve Taklamakan Çölü'nü geçtim, Kuzey Kutbu'na gittim.

Sonra yine bir kaza geçirdim, bacağımı çok kötü sakatladım. Yeti (Kar Adam) efsanesini araştırmak için Himalayalara gittim, dünyadaki tüm kutsal dağlarını ziyaret ettim.

Arkasından dünyanın en başarılı dağ müzesini kurdum. Dağ temalı altı binadan oluşan bir müze.

Brüksel'de Avrupa Parlamentosunda beş yıl milletvekilliği görevini üstlendim.

Önümüzdeki zamanda ise geleneksel dağ taşıyıcıları ve geleneksel dağcılık üzerine konferanslar vermek üzere dünya turnesine çıkacağım.

Geleneksel Alpinizim, günümüzde moda haline gelen dağ turizmi nedeniyle kaybolmamalı.

M.E. Dağların kitle turizmine açılması hakkında ne düşünüyorsunuz? Örneğin yüzlerce insanın aynı anda her türlü güvenlik önlemi alınmış, hazırlanmış pistler sayesinde Everest'in zirvesine çıkmasını nasıl buluyorsunuz? Bu tür tırmanışları Alpinizm olarak değerlendiriyor musunuz?

R.M. Hayır, bu turizmden başka bir şey değil. Turist altyapısının olduğu, güvenlik önlemlerinin olduğu, her türlü kolaylığın sağlandığı yere gider, alpinist ise bunların hiçbirinin olmadığı yere gider. Alpinist dağ ile yalnız kalabileceği, tek başına baş edebileceği yer arar. Şu anda turistler alpinistlerden daha fazla.

M.E. Dünyada en tanınmış, en başarılı dağcı olarak, 70'li- 80'li yıllardaki alpinizm ile günümüzün alpinizmini nasıl yorumluyorsunuz? İlerleyen teknoloji ile üretilen yüksek kaliteli malzemelerle dağcılık daha kolaylaştı mı?

R.M. Ben öyle düşünmüyorum, günümüzde gençler kaliteli malzemelerle daha zor yerlere gidiyorlar. Gerçekten daha iyi malzemeler üretildi, niye olmasın ki. Gençler kaliteli malzemelerle daha zorlu parkurlar arıyorlar, yaptıkları tırmanışlar olağanüstü, çok iyi. Artık günümüzde eskiye göre daha az alpinist var, şimdi daha çok sporcu ve turist var dağlarda. Salonlarda, tırmanış duvarlarında çok güzel tırmanışlar yapılıyor, çok iyi bir spor dalı ama alpinizm değil.

M.E. Messner Dağ Müzesi'ni 15. Sekiz binliğiniz olarak nitelendiriyorsunuz. Bir dağ müzesi kurma fikri ne zamandan beri vardı?

R.M. Bir dağ müzesi inşa etme düşüncesi 90'lı yıllarda oluştu. 30 senedir müzeyi geliştiriyorum, şekillendiriyorum, hala üzerinde çalışıyorum. Aslında müze artık benim değil, kızıma miras bıraktım. Yine de ufak tefek değişiklikler yapıyorum.

M.E. Müzenizle sonraki nesillere ne anlatmak istiyorsunuz?

R.M. Dağ ve insanın hikayesini, dağ ve insan karşı karşıya geldiğinde neler yaşandığını.

M.E. Sizi aynı zamanda çevreci ve aktivist kimliğinizle de tanıyoruz. Bir dönem (1999-2004) Avrupa Parlamentosu'nda milletvekilliği görevini üstlendiniz. Bu dönemde sorumluluk duyduğunuz çevre ve dağlar için kazanımlar sağlayabildiniz mi?

R.M. Bunu söylemek çok zor. 2002 yılı 'Dağlar Yılı' idi, o nedenle dağları nasıl koruyabiliriz konulu bir bildiri hazırladım ve Birleşmiş Milletler'e sundum. Ama kaç insan buna uydu ve takip etti bilemiyorum. Bunun dışında 'Dağları Kurtarın' diye bir kitap yazdım, bu da politik bir çalışma.

M.E. Son olarak Covid-19 Salgını ile ilgili bir soru sormak istiyorum. Virüs maalesef hepimizin hayatını oldukça kısıtlıyor. Bu salgını doğa-

Geleneksel Alpinizm, günümüzde moda haline gelen dağ turizmi nedeniyle kaybolmamalı.

nın bize bir uyarısı gibi düşünebilir miyiz? İnsanların doğayla daha uyum içinde yaşamak zorunda olduğunu, kaynakları daha tasarruflu kullanması gerektiğini, hayatı biraz daha yavaşlatması gerektiğini söyleyebilir miyiz? Kapanma süresinin doğaya iyi geldiğini açıkça gördük.

R.M. Aslında çok sorunlarımız var, dünya için çok kalabalığız, dünya bunu kaldırmıyor artık. Eğer bu virüs sayesinde, sonuçta o da doğanın bir parçası, daha az kaynakla yaşamayı, agresif ve hızlı yaşamı biraz olsun yavaşlatmayı başararsak bu salgından kazançlı çıkabiliriz. Ama benim endişem bu krizden çıkıp, eski hayatımıza dönerek bir sonraki krize doğru gideceğimiz. Covid-19 hayatlarımızı bu derece etkileyen son virüs olmayacak. Aşı geldiğinde ve tehlike geçtiğinde çok çabuk her şeyi unuttacağız. Yaz aylarında normalleşme ile ikinci dalganın nasıl hızla geldiğini gördük.

M.E. Bay Messner, bu güzel söyleşi için tekrar çok teşekkürler. Sizin eklemek istediğiniz bir şeyler var mı?

R.M. Belki turnelerim başladığında Türkiye'ye de gelirim, o zaman devam ederiz.

M.E. Sizi Türkiye'de ağırlamaktan mutluluk duyarız. Görüşmek üzere.

DAĞCILIK VE

Fotograf: Burak Can ÖZTAŞ

İPLE ERİŞİM

Yazı: **Ali ŞAHİN** (OWLAQ Kurucu - Direktör)

Dağcılık, dağlarda yürüyüş ve kamp kurmanın yanı sıra tırmanma sporunu da kapsayan bir doğa sporudur. 18. ile 19. yüzyıllarda Avrupalı (İngiliz ve Fransızlar başta olmak üzere) zenginlerin boş zamanlarını değerlendirme ve hayatlarının rutinlerini yeni maceralarla süsleme arayışı neticesinde bir spor sayılmaya başlanan dağcılık, 20. yüzyılın başında diğer ulusların da ilgisini çekmeyi başarmıştır. Ülkemizde de dağcılık sporu 19. yüzyılın başlarında ivme kazanan spor branşları arasında yer almış, 1932 yılında resmi kuruluşlarla ismi anılmaya başlayan dağcılık sporu 1936 yılında Federasyon olmuştur. İzleyen yıllarda, belirli teknik ve emniyet yöntemlerinin geliştirilmesine paralel olarak kendine özgü disiplini ve ilkeleri olan bir spor haline dönüşen dağcılık, birçok doğa sporunun da önünü açmıştır.

Günümüzde en çok rağbet gören doğa sporlarından biri olsa da bu spora eklenebilecek yeniliklerin azalması, yeni neslin yeni doğa sporlarına daha fazla ilgi duyması ya da bu tür sporlara yönelmesi nedeniyle, 20. yüzyılın başındaki popüleritesini kaybetmeye başlamıştır. (Kaynak, wikipedia)

İple erişim, toplu koruma yöntemleri ile çalışılmayan yerlerde ip teknikleri ile yapılan çalışmalardır. İskelelerin, mobil araçların, merdivenlerin, dış cephe asansörlerinin ve daha aklımıza gelebilecek birçok yöntemlerle işin yapılamadığı alanlarda ip teknikleri ile güvenli bir şekilde yapılan temizlik, ankrajlama, boya, bakım, onarım ve de montaj yapılan bir işdir. Aslında birçok iş kolunda kullanılabilir.

İple erişim çalışmalarında çalışma yapılan yerler her zaman yer üstünde olmayabilir. Yer altında yapılan çalışmalarda da iple erişim tekniği ile çalışmalar yapılmaktadır. Tüneli, madenleri, kuyuları örnek gösterebiliriz. Birçok özel çalışma alanlarında iple erişim yer almaktadır. Çalışma yapılacak yere ulaşmak ve çalışma yerinden başlangıç noktasına geri dönmek de iple erişim kapsamıdır.

Enerji hatları, rüzgâr türbinleri, baz istasyonları, köprüler, barajlar, yamaç temizliği, yamaç örtüleme, tersaneler,

inşaatlar, havaalanları, ormancılık faaliyetleri, binaların dış bakımı ve temizliği (camların silinmesi), fabrikalar, oyun parkları, maden ocakları, taş kırma sahaları, beton santrallerinin içerisinde birçok alanda da iple erişim yer almaktadır.

İple erişim teknisyeni, çalışma alanlarında erişimin güç olduğu ve toplu koruma sistemlerinin kullanılmadığı işlerde, yüksekte çalışmanın içerisinde yer alan özel bir çalışma ve erişim tekniğini kullananlar, iple erişim teknisyenleridir.

İple erişim, yüksekte çalışma konusunun içerisinde yer alan özel bir çalışma alanıdır. İple yapılan erişim işidir. Yurtdışında ve ülkemizde dağcılık sporuna benzetilse de aslında birisi iş, diğeri ise spor olarak bilinmelidir. Endüstriyel Dağcı olarak adlandırılan bu çalışma yöntemi, yurtdışında birçok ülkede de alpinist olarak adlandırılmaktadır. Halk dilinde dağcılar geldi, dağcılar cam temizliyor gibi söylemler duymaktayız. Aslında söylenmesi gereken iple erişimciler çalışıyor olmalıdır. Yurtdışında ve ülkemizde sektöre dağcılık sporundan gelen kişilerin yön vermesi endüstriyel dağcılık söyleminin güçlenmesini oluşturmaktadır. Ülkemizde ki ilk IRATA Eğitimcilerinden biri olarak benim de geçmişimde dağcılık yer almaktadır.

Dünyada iple erişim başlangıcı araştırıldığında 18. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Belki de daha eskiye dayanan kanıtlar ortaya çıktıkça başlangıç tarihleri de güncelleniyor olacaktır. Amerika'da yapılan yolların etrafında kaya temizliğinde iple erişim yöntemleri uygulanmıştır. Baraj çalışmalarında bu yöntemle yüzey temizliği yapılmıştır. 1930'lu yıllarda Hoover Barajı buna örnek gösterilebilir. Hatta çalışanların heykeli bile dikilmiştir.

Hoover Barajı - İple Erişim Teknisyeni Heykeli

Hoover Barajı'nda Çalışan İple Erişim Teknisyeni Heykeli

Ülkemiz tarihinde de baraj çalışmalarında bulunmuş hatta Hacettepe Üniversitesinde Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Gıyasettin Demirhan hocalarıyla bir sohbetimizde ülkemizdeki iple erişim geçmişinden sohbet ettiğimizde 1987-88 yıllarında Ermenek Gezende barajında kendisinin, rahmetli Recep Çatak'ın ve birkaç arkadaşının da olduğu bir çalışma yaptıklarından bahsetmişti.

Ülkemizde 1924 yılında İstanbul yapılan bir çalışmada çekilen fotoğrafta iple erişimcileri görüyoruz.

Kaynak: Ara Güler Fotoğraf Albümü

Dünyada iple erişim konusunda faaliyet gösteren 20'ye yakın İple Erişim Birliği veya Meslek Birliği yer almaktadır. Ülkemizde de topluluk aşamasında Türkiye İple Erişim Birliği olduğunu söylemek doğru olur. Birçok ülke kendi sistemini kurmuş ve eğitim veriliş yöntemleri ile belgelendirmesini sağlamıştır. Uluslararası boyutta değerlendirdiğimizde ise birkaç iple erişim derneği (birliği) işlevişinden ve prosedürlerinden dolayı daha yaygındır. Bunların başında da IRATA (Industrial Rope Access Trade Association) Endüstriyel İple

Erişim Meslek Birliği ve SPRAT (The Society of Professional Rope Access Technicians) Profesyonel İple Erişim Teknisyenleri Derneği gelmektedir. Ülkemiz başta olmak üzere birçok dünya ülkesinde IRATA'nın tercih edildiği görülmektedir. Bu ay itibarı ile IRATA'da 170.000 iple erişim teknisyeni olduğunu söyleyebiliriz. (Kaynak IRATA Online Sistem)

Her yıl 100'lerce dağcılık sporu ile uğraşan kişilerin iple erişimi iş olarak düşündüğünü elimizdeki sayılara göre görmekteyiz. Ülkemizde ilk sertifikasyon çalışmaları ve eğitimler 2004-2005 yıllarında başlamış olsa da ilk eğitim 2007 yılında Romanya'da bulunan bir firma tarafından açılmıştır. Ülkemizde ilk üyelik Yüksek İşler tarafında 2011 yılında gerçekleştirilmiştir. 2010 yılından sonra iple erişim eğitimleri ciddi bir ivme kazanmış ve 2013 yılında yayınlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile İş Güvenliği Uzmanlarının da aldığı bir sertifikasyon programı haline gelmiştir. İş Güvenliği Uzmanlarının ipler erişimi tercih etmelerindeki ana nedenlerden biri IRATA sertifikasyonunu alan İGU'ların Yüksekte Çalışma Eğitimi vermesinin önünü açan bir durum olduğunun düşünülmesidir. Oysa ki yasal mevzuatta İş Güvenliği Uzmanlarına bu yetki zaten verilmiştir. IRATA ve diğer birçok sistemde seviye 3 olan kişilere eğitmenlik, eğiticilik yetkisi verilmektedir. Verilen yetki sadece iple erişim üzerinedir. Bu konularla ilgili sistemlerin International Code of Parctice (ICOP), Training Assessment & Certification

Fotograf: Burak Can ÖZTAŞ

Scheme (TACS) gibi yayınları incelenmeli ve orada belirtilen koşullara göre hareket edilmelidir.

2011 yılından sonra ülkemizde IRATA'dan akredite 5 firma bulunmaktadır.

Yıllardır IRATA İple Erişim Eğitimlerinde; alt yapısında dağcılık sporu olan kursiyerlerimizin %90'nının başarılı olduğunu görüyoruz. Bunun en başlıca sebebi de; ekipman bilgisi ve fiziki yeterlilik. Daha önce çalıştığım ve IRATA Akreditasyonun alınmasında çalıştığım KAYA ve şu anki kendi firmam OWLAQ'ta başvuru yapan kursiyerlerimizin %70'ten fazlasının dağcılık sporundan gelen kişilerden oluştuğunu söyleyebiliriz. Son dönemlerde mağaracılık ile uğraşan sporculardan da katılımcılar olmaya başlamıştır.

SPRAT olarak ülkemizde 6 üye firma bulunmaktadır. SPRAT Amerika ve Kanada bölgesinde yoğunlaşmış bir organizasyon olduğundan dolayı ülkemizde iple erişim teknisyeni sayısı IRATA'ya nazaran daha düşük sayılardadır.

Ülkemizde; 2500'ün üzerinde IRATA iple erişim teknisyeni (endüstriyel dağcı) bulunmaktadır. Bunların yaklaşık 110 kişi ve üzeri seviye 3 (level 3), 700 kişi ve üzeri seviye 2 (level 2), 1500 kişi ve üzeri de seviye (level 1)'dir. Dünya genelinde ki toplam iple erişimcilerin % 0,15 ülkemizde yer almaktadır. (Veriler yaklaşık sayılardır. Kaynak IRATA)

Genel olarak değerlendirdiğimizde ülkemizde iple erişim teknisyenlerinin sayısının artması gerektiğini görmekteyiz. Sayı arttıkça farklı tehlikelerin oluşacağına öngörülerde yer alması gerekmektedir. İple erişim teknisyenleri aldıkları günlük ücretler ülke şartlarında diğer çalışanların ücretlerine göre yüksek olduğu söylenece de aldıkları riskler açısından dünyadaki ücretlerin altında seyir etmektedir. Sektör bazında düşünüldüğünde çok para kazanma ve açgözlülük iple erişim teknisyenliğinin yozlaşmasına neden olmaktadır. Çünkü iple erişim teknisyeni olmak için zaman, çaba ve para harcanması gerekmektedir. Yüksekte çalışma ve iple erişim konularında çalışanların ve paydaşlarının korunması ve statü kazanılması adına 2019 yılında Yüksekte Çalışma Profesyonelleri Derneği'ni (YÜÇAP) kurduk. Detaylı bilgi www.yucap.org adresimizden bilgi edinilebilir. İple erişim işine başlayacak kişilerde

aranan en başlıca kural 18 yaşını doldurmuş olması ve sağlıklı olmasıdır. Bu, seviye 1 (level 1) için gerekliliklerden bir kaçıdır. Seviye 2 (level 2) için ise mutlaka ip üzerinde deneyim ve çalışma süresi gerekmektedir. Bu deneyim ve süreler organizasyonlara göre değişiklik gösterse de IRATA da 1 yıl ve 1000 saat ip üzerinde çalışmış olmayı iş kayıt defterinde (logbook) kanıtladıktan sonra üst seviye geçişlerine başvurabilmektedir. Alınan belgelerin 3 yıl geçerlilik süreleri vardır. 3 yıl dolmadan önce seviye yükselmeye veya bulunduğu seviyeyi korumak için eğitim ve sınavına girmek zorundadırlar. Teorik ve uygulama sınavı olan bu sertifikalandırma sürecinde eğitim veren firmaların sınavını yapamamakta, sınav için ayrıca IRATA tarafından yetkilendirilmiş sınav yapımcıların gözetiminde yapılması gerekmektedir.

İnşaat iş kolunda Amerika Birleşik Devletleri'nde travmaya bağlı ölümlerin dağılımını araştıran bir çalışma-

da, yüksekten düşmeye bağlı ölümler %20 olduğu ve bunun büyük bir oran olduğu tespiti ile yüksekte çalışma işinin tehlikesini gözler önüne sermektedir.

Ülkemizde ve uluslararası değerlendirmelerde İple Erişim Teknisyenlerinin (Endüstriyel Dağcı veya Dağcılar) şantiyelerde, çalışma alanlarında ve belirlenmiş yükseklik oranı içerisinde yapılan yüksekte çalışmalarda iş olanağı bulması çalışması sıradan kişilere oranlara daha doğru bir tercih olacaktır.

Dağcılık sporu ile özdeşleşmiş gibi görünse de biri profesyonellik diğeri hobi olarak değerlendirilmelidir. Uluslararası çalışmalarda sadece iple erişim teknisyeni (endüstriyel dağcı) olmak yeterli olmamaktadır. Bunun yanı sıra elektrik, makine, boya, NDT, bakım, onarım işleri ile ilgili de sertifikalar ve belgelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Ülkemizde her geçen gün dağcılık sporu ile uğraşan sporcu, çalıştırıcı, yönetici, tırmanıcı iple erişim teknisyeni olarak kurs almaktadır. Sertifikasız çalışanların mutlaka bir sertifika programından belgelenmesi gerekmektedir. Ülkemizdeki hiçbir organizasyonun güvencesiz çalışması yoktur. Yasal çerçevelerde de mümkün değildir. Sadece prosedür olarak farklılıkları vardır. En yaygın olan ve iş bulma konusunda şartnamelerde en çok tercih edilen organizasyonun sertifikasını almak daha doğru olacaktır diye düşünüyorum.

Tırmanışlarınızda, dağcılık faaliyetlerinizde ve ip üzerinde güvenli çalışmalar diliyorum,

OWLAQ Eğitim Merkezi - Ankara

BİLGİ ve RANDEVU;

0 232 422 13 23

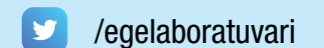
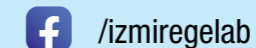
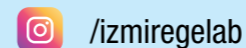
0 530 763 89 57

Emre Özdehan Sk. No: 22
Kahramanlar / İzmir
www.izmiregelab.com

**COVID-19
ANTİKOR
TEST ANALİZİ'ne
BAŞLADIK**

KURUMUMUZDA UYGULANAN TESTLER

- * Uyuşturucu Testleri
- * Tüm Biyokimya Testleri
- * Kanser Belirteçleri
- * Alerji
- * Bakteri ve Mantar Kültürü
- * Tüm Portör Bakıları
- * Meslek Hastalıkları
- * Tüm Serolojik Testler
- * Tüm Parazit Bakıları
- * Gebelik Tarama
- * Harmony Prenatal
- * İnfertilite (Kısırlık)
- * Sitoloji (Smear)
- * Tüm Patoloji Testleri
- * Gıda İntoleransı

DAĞ KAZALARI

Yazı: Burcu İNAL - Adnan ÖZTAŞ

Genel bakış

2019 kışı – 2020 başında ülkemizde ardı ardına yaşanan dağ ve arama kurtarma kazalarını hepimiz hala dün gibi anımsıyoruz.

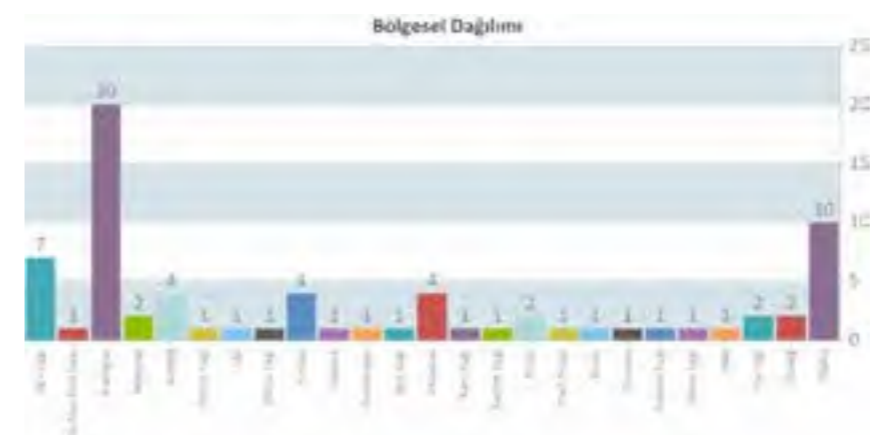
Aralık 2019 'da Uludağ zirve çıkışında kaybolan ve 17 gün sonra maalesef cansız bedenlerine ulaşılan Mert Alpaslan ve Efe Sarp; 2020 Ocak ayında Van'daki arama kurtarma operasyonu sırasında düşen çığ sonucu hayatını kaybeden 41 kişi..

Zamanı geri alamayız, kaybettiğimiz yakınlarımızı, arkadaşlarımızı da... ancak bilinçlenerek ve yaşanan olaylardan ders alarak, belki biraz daha dikkat ve risk kontrolü ile yeni kazaları ve kayıpları önleyebiliriz.

Bu oldukça kapsamlı konuyu incelemeye, ülkemizdeki istatistikler ile başlayalım.

Türkiye dağcılığındaki kazalarda, ilk ölüm olayı 8 Eylül 1956 tarihinde Aladağlar'ın 3 bin 756 metre yüksekliğindeki Demirkazık zirvesine tırmanırken Engin Kongar'ın hayatını kaybetmesiyle yaşandı. En yüksek kayıp ise 2009 yılında; Gümüşhane Zigana'da yürüyüş faaliyeti sırasında çığ düşmesi sonucu 17 kişiden maalesef 10 kişi hayatını kaybetti.

Aladağlar, en yüksek ölüm oranı ile dikkat çekiyor ancak bu bölgenin 50'den fazla zirve bulundurduğunu ve dağcılarının çok yoğun olarak faaliyet yaptıkları bir bölge olduğunu unutmamak gerekir. Sonrasında en fazla ölüm ise Zigana'da kaydedilmiş (hemen yukarıda bahsettiğimiz çığ kazası) ve onu ülkemizin en yüksek zirvesi Ağrı Dağı takip ediyor, Ağrı Dağı'ndaki en son ölümlü kaza 2001 yılı olarak kayıtlara geçmiştir, ilki ise 1985 yılında yaşanmıştır.

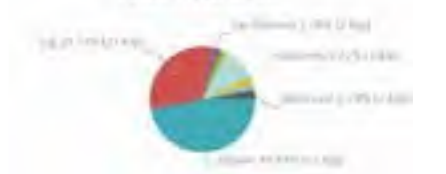
Mevsime Göre

İnişte/Çıkışta

Ölüm Nedenleri

Faaliyet Türüne Göre

En çok kaza, tahmin ettiğimiz gibi dağcılık faaliyeti sırasında meydana geliyor; en yüksek ölüm nedeni ise **%44 ile düşme**, sonrasında **%29 ile çığ kaynaklı** ölümler.

(Kaynak: <https://www.dagkazalari.org>) Yıldızlı Dağcılar Spor Kulübü Derneği (YDK)

Neden risk alıyoruz, riski nasıl yönetebiliriz?

Hangi açıdan bakarsak bakalım, dağcılık tehlikeli ve de riskli bir spor. Biz aldığımız eğitimler, yaptığımız seçimler ve verdiğimiz kararlar ile bu riskleri sadece belli bir seviyeye çekebiliyoruz. Peki tüm önlemlere rağmen, sonucu 'ölüm' olabilecek böylesine büyük riskleri göze almamızı neden olan şey ne olabilir?

Nasuh Mahruki'nin bu konudaki değerli ve bir o kadar da açıklayıcı görüşlerini paylaşmak isteriz:

"Risk, sonucunda gerçekleşmesini istemediğimiz bir olayın meydana gelme olasılığıdır. Bu olasılık her zaman vardır, ama küçük ama büyük. Bizler sadece fiziksel, teknik ve psikolojik antrenmanla, ekipman seçimiyle, rota ve mevsim seçimiyle, takım çalışması ve liderlik yetenekleriyle, doğru stratejilerin ve karar mekanizmalarının kullanılmasıyla bu riski kendimize göre kabul edilebilir, kontrol edilebilir ve üstlenilebilir bir seviyeye çekeriz.

Riskin kabul edilmesinin sebebi, sonucunda yaşanacak olan kişisel tatmindir. Güzel ve zorlu bir bedensel ve ruhsal etkinlik yaşamının getirdiği mutluluk, hele bir de içinde tanrısal güzellikler olursa, bazıları için pek az şeyle kıyaslanabilir. Siz ortaya belirli ölçüde fiziksel ve ruhsal güç koyarsınız ve bunu kontrol ettiğinizi düşündüğünüz risk ölçüsünde baştan kabul ettiğiniz tehlikelerle bütünüyle üstlenirsiniz. **Bu kontrollü risk yüklenmenin sebebi, bu riskin üstlenilmesi sonucunda terazinin öbür tarafında büyük bir tatminin ve mutluluk kaynağının elde edileceği beklentisidir.** Evden çıkarsınız ve sizi mutlu edecek şeyi elde etmek için bu kadar güç, şu kadar fedakarlık koyarsınız ve bu kadar da risk yüklenirsiniz. Herşey iyi gider ve risk sadece bir olasılık olarak kalıp gerçekleşmezse, sonuçta arzu ettiğiniz tatmini elde edersiniz ki, zaten ana amaç da budur.

Bazen arzu ettiğiniz hedef için ortaya koymayı göze aldığınız emek ve risk, hedefi karşılamakta yetersiz kalır. O zaman karşınızdaki tehlikeyi göze almazsınız ve "bir dahaki sefere

daha uygun koşullarda" deyip geri dönersiniz. Ama bazen de kabul edilebilir seviyede değerlendirerek üstlendiğiniz risk gerçekleşir. İşte bu noktada her şey değişebilir, tersine dönebilir. Üstlendiğiniz riskin karşılığı, bedensel sıkıntı, zahmet, zorluk ve başarısızlık gibi şeylerse, bunların hepsini ter dökerek yaşar, eğer yeteri kadar iyiyse çözür ve sonuca ulaşmadan evinize geri dönersiniz. Her durumda sizin yükümlülüğünüz yapabileceğinizin en iyisini yapmaktır. Ancak bu "en iyisi" her zaman yetmeyebilir. Risk gerçekleştiğinde, boyutlarına bağlı olarak, eğer onu karşılayacak önceden hazırlanmış alternatif planlarınız yoksa riski doğrudan üstlenmek zorunda kalırsınız ki, genellikle insan bedeni ciddi ve sert bir doğrudan karşılaşmayı kaldırmaz. Riskin gerçekleşmesine rağmen alternatif planlar bir yere kadar size ikinci, hatta üçüncü bir şans verebilir. Burada ilk belirleyici, tehtidi algılama hızınızdır, sonrasında yeteri kadar güçle ve süratle cevap verip alternatif planları devreye sokabilir ve ilk şoku fazla zarar görmeden üzerinizden atabilirsiniz, devamındaki süreci yönetmek çok daha kolay olur. Ama bazen herşey çok hızlı gelişir, ne alternatif planlar devreye sokulabilir, ne yeni stratejiler. Gözünüzü açıp kapayana kadar hayat avuçlarınızdan akıp gider. İşte herşeyin tersine döndüğü o anda, duygular ve yetenekler oyun dışında kalır ve sadece olasılıklar vardır elinizde. Burada duygu, güç, yetenek veya malzemenin katkısı herşey durur, zaten onlar yetersiz olduğu için bu aşamaya gelinmiştir. Artık sadece şans yanınızda kalır. Matematik devreye girdiğinde sağ kalmak için denklemin pozitif tarafında kalmanız, büyük ölçüde sizin dışınızdaki faktörlere bağlıdır. Bazıları buna Tanrı der, bazıları şans, bazıları kader. İstediyinizi kabul edebilirsiniz, sonuç aynıdır.

Bütün yapmanız gereken, risk gerçekleştiğinde ilk anda onu en az zararlarla atlatmak ve sonrasındaki süreci bilinçli bir şekilde yönetmektir. Bunu yapmanın söylemesi kadar kolay olmadığı ortada, ama bu zaten sizin dışınızdaki size biçilen rol. Bunu kabul etmek ve oyundaki rolünüzü en iyi şekilde oynamak gerekli. Bu rol her ne olursa olsun."

(Kaynak : www.nasuhmahruki.com / nasuh@nasuhmahruki.com) <http://www.nasuhmahruki.com/4-yil-sonra-iskender-dag-kazalari-ve-riskler/>

Dağ kazalarının nedenleri:

Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF) da bu hayati konuyu gündemine almış ve 2018 yılında **Dağ Kazaları Araştırma İnceleme Komisyonu** kurarak araştırmalarına başlamıştır. Temmuz 2020'de yayınlanan rapora göre, ülkemizdeki dağ kazalarının nedenlerini 10 ana başlık altında toplayabiliriz.

- **Organizasyonel eksiklikler** (Faaliyet öncesi, anında ve sonrasında yapılması gerekenler)
- **Yapılan faaliyetin resmi kurumlara bildirilmemiş olması**
- **Ekibin uyumsuz olması, birbirini yeterince tanımaması**
- **Eğitim eksikliği** (Ekibin ekipmanları yeterince tanımaması, rota hakkında bilgi yetersizliği)
- **Malzeme ve ekipman yetersizliği** (Rotaya uygun malzeme kullanılmaması, ekipmanların dağıtımının uygun ve yeterli yapılmaması)
- **Zamanlama eksikleri** (Mevsime uygun olmayan tırmanışlar ve faaliyeti hızlı tamamlama isteği)
- **Yanlış rota seçimi** (Ekibe uygun olmayan rota, ve rota hakkında mevsimsel bilgi eksikliği)
- **Psikolojik – sosyolojik sorunlar** (Uygun olmayan madde kullanımları, faaliyete katılması uygun olmayan, ilaç kullanan psikolojik sorunlu kişilerin katılımı, motivasyon eksikliği korkular, aşırı özgüven)
- **Fiziksel yetersizlikler** (Kişinin faaliyete için yetkin ve yeterli olmaması, aşırı yorgunluk, uykusuzluk)
- **Acil eylem planının yapılmaması**

Kazaların önlenmesi için öneriler:

TDF'nin gene aynı komisyonda karar verip yayınladığı, dağ kazalarının önlenmesi için alınabilecek önlem ve ilgili önerileri ise şu şekilde sıralayabiliriz:

- Dağ rehberleri ve kitaplarının güncellenmesi, rota bilgileri, asgari malzeme gerekleri ve zorluk sınıflandırması yapılarak güncel envanterin oluşturulması ve bu bilgilerin kolay erişilebilir olması.

- a. Kolluk kuvvetleri, milli park görevlileri ve yerel yönetimlerin kontrollerinin ve iletişimin sıklaştırılması.
 - b. Zirve log-book uygulamasının zirve sonrası değil öncesinde de uygulanabilir olması, faaliyet öncesi ekip, rota vb. bilgiler girildikten sonra faaliyete başlanması.

- a. TDF ya da kulüp eğitimlerinde ekip uyumunun önemine değinilmesi.
 - b. Tırmanış maliyetini düşürmek için tanınmayan kişilerin faaliyete dâhil edilmemesinin önemine değinilmesi.

- a. Eğitimlerin içeriklerinin ve eğitmenlerin yetkinliğinin değerlendirilmesi.
 - b. Eğitim kuruluşları ve eğiticilerin akredite olması.

- Yerel kulüp bünyesinde ya da bireysel lisanslı sporcuların ihtiyaç duydukları malzemeleri TDF bünyesinde emaneten kullanabilecekleri malzeme stoku oluşturulması.

- Tırmanış planlamasında;
 - Ekip üyelerinin bilgi, beceri ve tecrübesinin,
 - Rota bilgisinin,
 - Mevsim şartları ve hava durum raporlarının,
 - Malzeme uygunluğunun,
 - Mümkünse fazladan 1 gün opsiyon için planlanmasına dikkat edilmesi.

- Ekip liderinin rota seçiminde; ekip kondisyonu, dağcılık bilgi ve tecrübesi, mevsim şartları ve malzeme durumu, rota bilgisi ve rehber kaynaklara göre tercihte bulunması.

- Tırmanış liderinin ekip seçimine özen göstermesi. Liderin tanımadığı, tırmanış seviyesini bilmediği, kullandığı ilaç ya da rahatsızlığı hakkında bilgisi olmadığı üyeyi ekibe dâhil etmemesi ya da rotayı mevcut ekibe göre seçmesi.

- **"Dağ her zaman olduğu yerde duruyor, sen yeterli seviyede olduğunda ya da şartlar olgunlaştığında tırman"** felsefesinin benimsenmesi.

- a. Faaliyet öncesi yerel kolluk kuvvetlerinin iletişim bilgilerinin alınması ve ekip üyelerine ait temel bilgilerin onlarla paylaşılması.

- b. Faaliyete başlanılan şehirde ya da kamp bölgesinde yer ekibinin olması ve düzenli aralıklarla tırmanış ekibi ile iletişim kurulması.

- c. Faaliyet öncesi tırmanış rotası ve saat bazlı muhtemel olunacak bölge bilgisinin ilgili kişi ve mercilerle paylaşılması.

- d. İlk yardım çantası ve mümkünse her ekipte ilkyardımcı belgesi olan ekip üyesi olması.

- e. Acil durum iletişim ekipmanlarının tırmanıcılarda bulunması (GPS, telefon, telsiz, ayna, fener vb.)

- f. Faaliyet planlaması yapılırken, acil durum oluşursa ekip üyelerinin ne yapacaklarının planlanması ve ekip üyelerine görev dağılımının yapılması.

- g. 01 Haziran 2020 tarihinden sonra yapılacak faaliyetlerde COVID-19 ile ilgili Federasyonumuzun yayınladığı yönerge ve talimatlara uyulması.

(Kaynak: tdf.gov.tr)

Ders almak, bilinç geliştirmek:

Golden - Colorado'daki Amerikan Dağcılık Merkezi'nde yer alan **The American Alpine Club**, 24.000'den fazla üyesi olan, kar amacı gütmeyen bir üye kuruluştur. Vizyonu, "yetkin dağcılar ve sağlıklı tırmanma manzaralarından oluşan birleşik bir topluluk" yaratmaktır. Kulüp, her yıl Kuzey Amerika'da bir önceki yıl gerçekleşmiş kazaların raporlarını bir kitap olarak yayınlar ve tüm üyelerine ücretsiz olarak yollar. Bunu yapmasının tek bir nedeni vardır, o da **kaza raporlarını okuyan kişilerin, aynı ya da benzer hataları yapmamalarını sağlamaktır.** Aynı şekilde, Climbing, Rock & Ice ve Backpacker dergileri de her sayılarında doğa kazalarına yer vererek benzer bir amaca hizmet etmektedirler.

Buradan yola çıkarak, ülkemizdeki kazalar için de benzer şekilde düzenli bir paylaşımın her ne kadar üzücü

olsa da, tüm sporcular için eğitici ve uyarıcı olacağına inanıyoruz.

Mark Houston ile Kathy Cosley, **"Alpine Climbing: Techniques to Take You Higher"** adlı kitaplarında; kaza raporlarından azami ölçüde yarar elde edebilmek için, olaylar üzerine düşünerek, tartışarak ve aşağıdaki sorulara yanıt arayarak okunmasının önemini vurguluyorlar :

1. Kazaya neden olan ve dağcının kontrolü dışında kalan doğal unsur nedir?
Örneğin çığ, taş düşmesi, yıldırım, fırtına, vb.

2. Dağcının kazaya neden olan kusurlu davranışı nedir?
Örneğin, kaya çatlağına yerleştirdiği emniyet gerecinin kötü yerleştirilmiş olması ve yerinden çıkması, ipsiz tırmanırken kayıp düşmesi, vb.

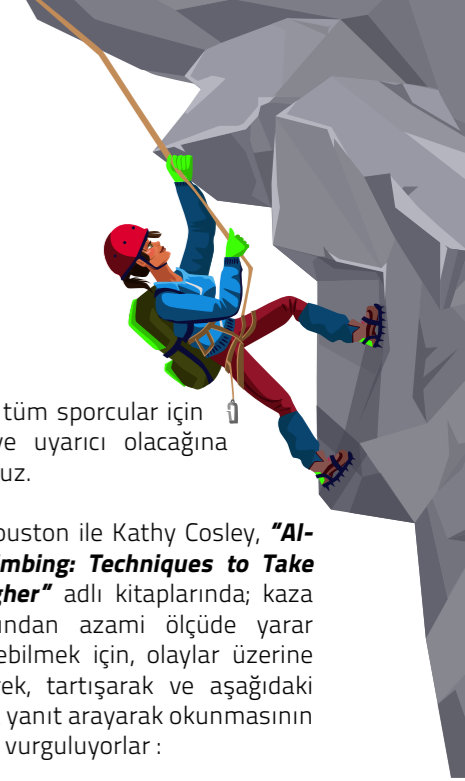
3. Kazada birincil veya ikincil derecede rol oynayan yanlış kararlar var mı?
Örneğin, havada fırtına bulutları toplanmasına rağmen veya vakit zirve için geç olmasına rağmen devam edilmesi, vb.

4. Kaza öngörülebilir miydi? Olayda, kazaya neden olabilecek herhangi bir işaret görmek mümkün mü? Siz bu işaretleri doğru okuyabilir ve kazanın olabileceğini öngörebilir miydiniz?

5. Bu tırmanışta yer alıyor olsaydınız siz nasıl davranırdınız ve ne tür kararlar alırdınız?

(Kaynak : <https://www.climbingworld.org>)

Bu vesile ile, bugüne kadar dağ kazalarında kaybettiğimiz tüm dostlarımızı saygı ve özlemle anıyor, ayağımıza bazen taş değse bile tüm sporcular için kazasız, keyifli, evlerine ve sevdiklerine sağ salım döndükleri faaliyetler diliyoruz...

BİR HAYALİN PEŞİNDE

Yazı ve Fotoğraflar: **Yavuz DOĞAN**

CİLO DAĞLARI

Hakkari Cilo ve Reşko herhalde bu üç kelime tüm dağcılarını en çok heyecanlandıran kelimeler olsa gerek. Dağcılığa aktif olarak başladığım yıllarda duyardım Cilo ve Reşko'ya ama oraya gitmek görmek bir hayalden öteye geçmezdi, adeta sadece söylencelerin dolaştığı nadir bir kaç kişinin ulaşabileceği adeta masalsi bir Kafdağı idi Cilo. İlk kez İDADİK olarak düzenlenmiş olduğumuz dağcılık kongresinde karşılaştım Hakkari ve Cilo zirveleri ile. Fotoğraflar sadece zirvelerin göz alıcı formlarını değil aynı zamanda yöre halkının renkli yaşamını da aktarıyordu, yaşamın tam kendisiydi görseiler. İnsan ve doğa iç içe uyum içerisinde. Farklı nedenlerle gitmeyi bile düşünemediğim coğrafyaya gitme fırsatı doğmuştu sonunda. Hakkari, Cilo dağları ve Zap vadisini gezecek izin alınabilirse Reşko zirveyi deneyecektik.

Belirsizlikler daha faaliyet programı oluşturulduğunda başlamıştı. Nasıl gidileceği, kimlerin katılacağı, nerele- rin gezileceği gibi birçok detay yavaş yavaş belirginleşirken, detaylar aynı anda da hızla bu belirginliğini kaybediyordu. Belirsizliğin ana nedeni dünyayı saran pandemi korkusuydu gerçekte, sürekli olarak değişen koşullar ve artan tehlike, grup içerisinde ister istemez kopmalara yol açıyordu ve faaliyetin iptal edilmesi gibi bir durumu karşımıza çıkartıyordu. Diğer taraftan gidilecek coğrafyanın getirdiği sosyo-politik sorunlar da ister istemez akılda bir yerde soru işareti olarak duruyordu. Uçak biletimi üç ay önceden almıştım ve yürürlükteki kısıtlamaların kalkması artık faaliyetin gerçekleştirilmesini zorunlu kılıyordu, ya başlayıp bitirecektik ya da sonraki kısıtlamaya takılıp unutacaktık faaliyet.

Her yolculuk bir heyecandır bilinmeye doğru giden... Değişimdir büyük ölçüde... Lise andaç yazımı kendim yazmıştım, yazının bir yerinde yaşam felsefem yer alıyordu. Kimin söylediğini tam hatırlayamasam da şöyle diyordu;

“Durmak, insan hayatına aykırı bir kavramdır, insanı geliştiren şey sürekli hareket etmesidir”.

Hareketlilik benim bir tür hayat felsefem haline dönüşmüş durumda, durağanlığı kişinin gelişimini engelleyen bir durum olarak algıladım hep. Bir defasında Londra'dan başlayıp dünyanın çevresini kat edip tekrar Londra'da bitecek uzun ve bir o kadar yıpratıcı tek kişilik yelken yarışı hakkında bir hikaye dinlemiştim. Hikayenin beni etkileyen en önemli kısmı varış noktasına birkaç mil kala öndeki yelkencinin “eğer başladığım noktaya tekrar döneceksem ilerlemenin ne anlamı var” diyerek dümenini tekrar açık denizlere çevirmesi olmuştu. Bu eylemsellik güdüsü beni sporun merkezine iten en önemli unsur oldu. Seyyahlık ve dağcılık bu anlamda birbirini besliyor. Bu yüzden başladığım yıllardan beri kopamıyorum. Zamanla dağcılık, seyyahlığa olan bakış açımı değiştirdi, artık bir yere giderken uzun uzadıya programlar yapmıyorum yola çıkmak zaten yeterine zorlayıcı bir süreç.

“Durmak, insan hayatına aykırı bir kavramdır, insanı geliştiren şey sürekli hareket etmesidir”

Woody Allen'ın bir filminin repliğinde; tanıştığı kadınla ilgili “Tanışmak en zoru, gerisi gelir nasılsa” der. Evet, yola çıkma kararı en zoru, hele bir yola koyuldun mu gerisi gelir nasılsa. Yapılmış planlar, hedefler işi kolaylaştırır ama bir o kadar da gizemini alır götürür. Hele ki dağcılıkta yapılan planları hemencecik bozar doğa koşulları. “Güne başladığımdaki ilk duam bugün için bir beklentimin olmaması” diyordu Hintli bir guru ve ekliyordu “Beklenti insanda hayal kırıklığı yaratır”. Ne kadar doğru, anı yaşamının en güzel yolu, beklenti olmadan bize sunulanı karşılayıp onu kendi becerimizle geliştirmek.

İşte yine yoldaydık ve bu sefer uzun zaman güvenlik nedeniyle turizme kapalı olması nedeniyle ancak fırsatını bulduğumuz Hakkari Yaylaları, buzul gölleri ve 4000 metrelik zirveleriyle Cilo Dağlarını gezeceğiz. Bu zirvelerin en yükseği olan Reşko için ne yazık ki izin çıkmadı. Van Havaalanı'na inmemizle başladı yeni gezimiz. Havaalanından minibüsle yola çıkıyoruz herkesin yüzünden sevinç okunuyor, yeni bir bölgenin verdiği merak bizi sarmış durumda, Van-Hakkari arası 180 km, yol yaklaşık 3 saat sürecek. İlk önce yol üzerinde Urartu dönemine ait Çavuştepe'ye gidiyoruz. Burası henüz bir müze haline getirilmemiş kazı çalışmaları devam eden bir tep. Tepe üzerinde az da olsa kalıntılar görülüyor. Urartular döneminde Kral II. Sarduri tarafından MÖ 764-734 yılları arasında yaptırılmış burası ve bir kale olmayıp bir eyalet olarak kurulmuş. Kurucusunu onurlandırmak adına, Sardur'un şehri anlamında "Sardurihinili" olarak adlandırılmış. Tepenin üzerinde siyah granit taş üzerine kazınmış yazıtlar var. Mehmet Amca bize yazıları zorlanmadan okuyor. Bu dili bilen bir kaç kişiden biri Mehmet Amca, ama sakın akademisyen sanılmasın buranın yerlisi kazı çalışmalarına katılmış. Kendi kendi-

ne Urartu alfabesini öğrenmiş ve dört defa bu nedenle Amerika'ya davet edilmiş. Kendisinden etkilenmemek mümkün değil doğrusu, sohbet sonrası ayrılıp Hoşap Kalesi'ne gidiyoruz. Kale sarp bir yamaç üzerinde bulunmakta ve giriş kapısı halen heybetiyle duruyor. Hoşap anlam olarak iyi veya tatlı su demek kayalara oyularak konumlandırılan kale İranlı Mahmudi Beyi Sarı Süleyman Bey tarafından 1643 yılında yeniden yaptırılmış. Kale kapısının üzerinde yapımı ile ilgili Farsça kitabe ve aslan kabartmaları yer almaktadır. Kale içindeki eski hamam, cami, medrese, su sarnıcı, zindan ve odalarda geçmişin izlerini görmek mümkün.

Hoşap kalesinde bizi yakalayan yağmur yol boyunca şiddetini arttırdı. Hakkari sınırına girdiğimizde bizi güneşli bir hava karşıladı. Karayolu Zap suyu boyunca kıvrıla kıvrıla gidiyor, yol bazen uçsuz bozkırlardan bazen de etrafı dağlarla çevrili vadilerden geçiyor ama Zap suyu hep yanıımızda. Yol üstünde Devrimci Gençlik Köprüsü'nde mola veriyoruz. 68 kuşağı bir grup genç, İstanbul'da yapılacak Boğaz Köprüsü'ne karşı çıkarak; Zap suyu üzerinde bu köprüyü inşa etmiş.

Etrafı dağlarla çevrili yüksek bir ova üzerine kurulmuş Hakkari'ye ulaşıyoruz. . Hakkari sırtını Sümbül Dağı'na yaslamış bir şehir . Hakkari'de yemek yedikten sonra bir günlük kumanyamızı alarak yaklaşık 2700 rakımlı Bayköy yaylasına çıkıyoruz. Sözü ettiğim ilk değişiklik de burada başlıyor. Bizim planladığımız program daha ilk gününde bize beklentilerimizin yarattığı hayal kırıklığını yaşıyor. Bulduğumuz bölgenin hassasiyetleri programda anlık değişiklikler yapılmasını zorunlu kılıyor. Benim açımından sorun olan bir durum yok ne gam, coğrafya o kadar zengin ki; orası olmaz ise burası, ayrıca gidilemeyen noktalar bir sonraki seyahat için bir vesile olur. Karşımızda Kato Dağı'nın başlangıcı var solunda Hakkari arkasında Mere ve Sümbül Dağı. Kato Dağı arkası sayısız zirvelerle dolu. Sabah 06:00 da Beyköy zirvesi için yola çıkıyoruz. "Şine" denilen zirvesi 3068 metre bazı yerlerde üç nokta çıkışı gerekiyor. Zirveden 360 derece etrafı görmek mümkün zirvenin bir tarafı derin uçurumlarla çevrili. Dönüş yolu zengin çiçek faunasıyla örtülü yollardan geçiyor. Bugünkü planımız yaylaya döndükten sonra toparlanıp Berçalan Yaylası'na gitmek.

Berçalan Yaylası, Hakkari yerel adıyla "Çölemerik" den kuzeye doğru 18 kilometre uzaklıkta. Yol Hakkari çıkışında stabilize olarak devam ediyor. Yavaş yavaş tırmanıyoruz, sağ tarafımızda Reşko ve diğer dört binlik zirveler var. Berçalan Yaylası yöre halkının yazın hayvanlarını otlatmak ve arıcılık yapmak üzere göç ettikleri kadınların yöresel kıyafetleriyle dolaştıkları ve geleneksel kara çadırlarda yaşadıkları 3000 metre rakım üzerinde bulunan bir yayla. Biz en yukarıda yer alan yaylaya çıkıyoruz. Hemen yanıımızda göçerlerin çadırları mevcut. Bizi görür görmez hoş geldiniz diyorlar ve çadırların kurulumuna yardım ediyorlar. Kadınlar burada çekingen değiller, Türkçe bilmemelerine rağmen bizim de Kürtçe bilmediğimize hiç takılmadan anlaşıyoruz. Zaten anlaşmak için bir dile ihtiyaç yok samimiyet, gülen yüzler ve biraz beden dilinden daha kuvvetli bir dil yok anlaşmak için. Göçer ailenin yaklaşık 1000 baş koyunu var. Akşam saatlerine doğru hayvanları toplayıp sütlerini sağlıyorlar ve bize süt ve yoğurt ikram edebileceklerini söylüyorlar. Bu ikramı kaçırmak delilik olur ama karşılığını verme konusunda ısrarcı

oluyoruz ve akşam bir tencere süt, sabah da bir tencere koyun yoğurdu geliyor. Aromalı yiyecekleri sevdiğim için buram buram koyun kokan bu yiyecekleri zevkle tüketiyorum. 3000 metre yukarıda bundan daha güzel bir ziyafet olabilir mi?

Yağmur burada da peşimiz bırakmıyor ve programda değişiklik yapıyoruz. Bütün günün bize ait olması nedeniyle sabah saat 09:00 da Karadağ Zirvesi'ne doğru yağmur altında yola çıkıyoruz. Daha yolun başında iki kişi geri dönüyor, zirve yolu dikleştikçe zirvenin altında daha da azalıyor. Sonunda 3760 metrelik Karadağ zirveye altı kişi ulaşıyoruz. Zirvede havanın açması ile neşeleniyoruz. Bugün kamp yerinde kalacağımız için zamanımız çok o yüzden yavaş yavaş aşağı iniyor nerede güzellik bulursak orada ruhumuzu eyliyoruz. Önce etrafı kayalarla sınırlandırılmış geniş bir alana yayılmış yeşil renkli yaylanın çimenlerine uzanıyoruz. Dinginlik içinde yüzümüzü ısıtan güneşin verdiği enerjiyi depoluyoruz. Daha sonra zirveden görünen buzul gölüne doğru yöneliyoruz. Gölün bir kenarında bulunan buzullar suyun

içerisine kadar uzanıyor adeta sahile kavuşan kumsallar gibi. Tereddütsüz atıyoruz suya kendimizi. Ben ısınmak için biraz yüzüyorum karaya, daha doğrusu kar kütlesinin üzerine çıktığımda vücuduma batan milyonlarca iğnenin verdiği hissi anlatmak çok zor. Kısa bir ısınma sonrası ikinci kez dalıyoruz buz gibi suya. Çocuklar gibiyiz çığlıklar atıyoruz. Zor ayrılıyorruz oradan. Yarın yukarıdaki buzul göllerine gideceğiz.

Havanın açmasıyla birlikte herkesin keyfi yerine geliyor. Önce Seyithan, daha sonra da onun yukarısında yer alan Lisi buzul göllerini görüyoruz. Dün anlattıklarımız herkesi etkilemiş olacak ki hemen hemen herkes kendisini buzlu göllere bırakıyor. Ortak tepki önce zor nefes alma ve yüzlerde acıyla karışık bir şaşkınlık hali yerini kısa süre sonra kahkaha ve sevinç çığlıklarına bırakıyor. Buzul göllerinin yamaçlara bakan kısımları buzlu diğer tarafları ise mor, sarı, beyaz çiçeklerle çevrilmiş durumda, göğün mavisıyla, suyun mavisi birbirine karışmış etrafındaki çiçeklerle tam bir renk cümbüşü. Buradan ayrılmak çok zor o yüzden biz biraz daha

kalıyoruz. Kampa geldiğimizde hava yine yağışa dönüyor. Bugün merkeze dönüp otelde kalacağız ve ertesi günü yüzyıllardır mevcut olan Cilo buzullarına gideceğiz. Yoğun yağın yağmurun altında çadırları toplayıp arabaya doluyoruz.

Faaliyetin son durağı olan Mergan Yaylası, Reşko (4135 m) dahil olmak üzere Suppa Durek (4060 m) gibi Cilo dağları silsilesine ulaşılan Avaspi Vadisi'ne ulaşımın sağlandığı muhteşem coğrafyanın giriş kapısı. Avaspi Vadisi, Cilo buzulları etkinliğe başlamadan önce bize sunulan programın içerisinde bulunmuyordu ama bölgede sürekli değişen koşullar programda değişiklik yapılmasını zorunlu kıldı. İşte Cilo buzullarına gidiş de öylesine şekillendi. Sat Gölleri yerine buraya yöneltti bizi talih, iyi ki de öyle olmuş. Mergan yaylasına

giden yol köpüre köpüre akan beyaz suyun takip ettiği bir yol. Yol boyunca rastladığımız şelale göreceğimiz zenginliklerin habercisi gibi. Yaylaya ulaştığımızda bizle birlikte burada konuşlanmış göçer bir ailenin çadırlarıyla karşılaşırız. Hemen suyun yanına kampı kuruyoruz. Burası dağların tam kalbinde gibi bir yer. Önümüzde vadinin ucunda Reşko ve Suppa Durek Zirveleri, sol ve sağ tarafımızda başka bir yüksek dağ silsilesi mevcut. Tüm bu manzaranın oluşturduğu derinlik insanı büyüyor adeta hareketsiz kılıyor. Bugün için karşı tepelerden birine kısa bir yürüyüş yapıyoruz. Yürüyüş kısa ama tepeden sarı ve yeşil renklerin oluşturduğu bitki örtüsü içerisinde yükseldikçe dağların çevrelediği vadi daha bir güzel seriliyor önümüzde.

Sabah erkenden Cilo buzullarına doğru yola çıkıyoruz. Eğimi az bir patika boyunca buzulların oluşturduğu dere boyunca vadinin içerisine doğru yürüyoruz. Avaspi Vadisi'nin sonunda dere küçük bir buz gölüne dönüşüyor. Gölün arkasında boylu boyunca uzanan yüzyıllardır burada duran buzul nehri görünüyor. Yakınlarındaki sağlı sollu şelalelerden akan sular besliyor buzul gölünü. Artık farklı bir dünyadayız. Ay yüzeyini veya buzdan çözümlü andıran buzul kütlesi üzerinde yürüyoruz. İçimden etraftaki tüm zirvelere çıkmak geliyor ama vakit kıstı ve gitme vakti geldi bile. Kalbimi bu coğrafyada bırakarak dönüyorum İzmir'e. Eve dönünce ilk yapacağım iş; çekilen fotoğraflara bakıp yaşadıklarımı tekrar hayal etmek olacak ve biliyorum ki tekrar buraya gelmenin planlarını kuracağım aklımda.

EGEMAK

İklimlendirme sistemlerinde
profesyonel çözümler için **Çiğli A.O.S.B.'de**

DAIKIN VRV altherma

Şirket Merkezi

+90 232 458 12 22

A.O.S.B. 10002 Sok. No:24 Çiğli / İZMİR

Showroom

+90 232 458 12 27

Gazi Mah. Önder Cad. No:9/D Gazimir/İZMİR

www.egemak.biz | info@egemak.biz

FASTEST BİLİNER KNOWN EN HIZLI TIME ZAMAN

Yazı: Aykut ÇELİKBAŞ (Sporcu)

1998 yılında Colorado eyaletinin Boulder şehrinde yaşayan Peter Bakwin ve Buzz Burrell, 500 mil uzunluğundaki Colorado Trail'i mümkün olduğunca hızlı şekilde tamamlamaya karar verirler. Bakwin 330 mil gittikten sonra yaşadığı sorunların etkisiyle bırakmak zorunda kalır ama Burrell rotanın tamamını 11 gün 16 saat 13 dakikada bitirmeyi başarır.

Ertesi sene bu kez, 221 mil uzunluğundaki John Muir Trail'de bir rekor denemesi yapmaya karar verdiklerinde önceki rekor sürelerinin çok belirsiz olduğunu fark ederler. 1998'de Ultrarunning dergisinde çıkan bir makalede Blake Wood'un bu rotayı 5 günden az sürede bitirdiği yazılsa da, 1948'lerden beri yapılan diğer denemeler hakkında bilgi bulmakta güçlük çekerler. Wood'un süresinin büyük ihtimalle bu rotadaki en hızlı süre olduğunu düşünürler ama bunu kesin olarak bilmek mümkün değildir. Bu yüzden daha önceki denemelere de saygı göstermek için Wood'un zamanını "fastest known time (FKT) - bilinen en hızlı zaman" olarak nitelendirmeye karar verirler.

Burrell bu kavramı anlatırken; "Daha önce bu rotayı tamamlamış kişilere saygı duymamız gerekiyordu. En hızlı zamanın ne olduğunu tam olarak bilmiyorduk, böylece bu kavram doğdu. Bilinen en hızlı zaman diyerek internet çağından önce bu rotayı daha hızlı tamamlamış olabilecek birisi için açık kapı bırakıyorsunuz." diyerek konuyu özetliyor.

Bakwin ve Burrell ertesi sene John Muir Trail'i 4 gün 9 saatte tamamlayarak bu rotadaki en hızlı zamanı yaparlar. Ardından da Bakwin ile birlikte internette bir site açarak çeşitli rotalardaki bilinen en hızlı rotaların bir listesini çıkarmaya başlarlar. Böylece rotalardaki süreler belirginleşmeye başlar. GPS özellikli telefon ve saatlerin yaygınlaşması, internetin gelişmesi ile insanların ilgisi artmaya başlar.

FKT Kavramının Gelişimi

Dünyanın önde gelen patika ultra maratoncularından Kilian Jornet 2009'da Amerika'ya gelerek 165 mil uzunluğundaki Tahoe Rim Trail'i 38 saat 32 dakikada koşar. Bu başarı

medyada kendine yer bulur. Jornet daha sonra ise Summits of My Life projesi ile Mont Blanc, Matthehorn, Elbrus ve Everest dağlarına tırmanarak bu rotalarda bilinen en hızlı tırmanma zamanlarını yapar. Böylece FKT kavramı bütün dünyada ses getirir.

2015 yılında ise ABD'nin en tanınmış ultra maratoncularından olan Scott Jurek, 2189 mil uzunluğundaki Appalachian Trail'i 46 gün 8 saat ve 7 dakikada koşup bilinen en iyi zamanı yaptığında New York Times başta olmak üzere büyük medya kanallarında ses getirir.

FKT Kriterleri

Belirli bir rotadaki en hızlı zamanı gerçekleştirmek için bazı kriterler var. Bulunmaktadır. Fastestknown.com adresinde listelenen bu kriterler isteyen herkesin istediği zaman, istediği bir rotada kendini test etmesine olanak sağlamaktadır. Mesafe ve zemin için bir kriter olmasa da 5-10 km'den daha kısa bir rota ise çok özel bir parkur olması beklenmektedir. En önemli kriterlerden biri rotanın belirgin olması ve daha sonra başkaları tarafından denenmeye açık olmasıdır. Örneğin, Türkiye içinden örnek verecek olursak, uzun bir rota için Likya Yolu örnek gösterilebilir. Daha kısa bir rota için ise Belgrad Ormanı içindeki 14 km'lik Geyik Koşusu parkuru veya Aladağlar'da Demirkazık'dan başlayıp Emler zirvede biten bir rota söylenebilir.

Aslında FKT bir anlamda en eşitlikçi spordur. Kayıt ücreti ve belirli bir tarih olmadığı için herkes kendi istediği bir zamanda istediği bir rotanın rekorunu kırmayı deneyebilir. Burada tabii aklı gelen en önemli soru yapıldığı iddia edilen sürelerin nasıl ispatlanabileceği ve kontrol edilebileceğidir. Burada GPS saatleri ve uydu üzerinden yerinizin takip edilmesine olanak sağlayan vericiler gibi cihazların kullanılması önemlidir. Ayrıca bu verilerin herkesin kontrolüne açık şekilde paylaşılması gereklidir. Ek olarak, parkuru hangi tarihte koşacağınızı önceden duyurarak o tarihte aynı parkurda olup, yaptığınızı konfirme edebilecek kişilerin olmasını sağlamak da önemlidir. Tüm bunlar bir

yanı FKT kavramının aslında bir onur sistemine dayandığını söylemek yanlış olmaz.

Son olarak, bir rota üzerindeki en hızlı zamanları birbirinden ayıran en önemli faktör ise destekli veya destekli olmamasıdır.

Bu konuda üç kategori bulunuyor:

Destekli (Supported): Bu kategoride sizi rotanın belli bölümlerinde karşılayıp size yiyecek, içecek, malzeme vs. desteğinde bulunan bir destek ekibiniz bulunur. Rotanın tek bir yerinde bir bardak su vermeleri veya tüm rota boyunca size destek olmaları bir şey fark ettirmez. Herhangi bir yerde bir kez bile dışarıdan destek aldıysanız o zaman bu destekli kategorisine girmiş olursunuz. Bu şekilde üstünüzde çok daha az ağırlık taşıdığınız için genellikle bir rotadaki en hızlı zamanlar bu kategoriden çıkar.

Kendi Kendine Destekli (Self Supported): Bu kategoride ancak kendi kendinize destek verebilirsiniz. Bunun anlamı, rotaya başlamadan önce size destek olacak birilerinin olmamasıdır. Örneğin rota üzerinde çeşitli yerlere daha önceden malzeme ve yiyecek bırakabilir ya da kargo ile gönderim yapabilirsiniz. Aynı şekilde rota üzerinde tesadüfen karşılaştığınız kişilerden çeşitli destekler alabilirsiniz. Uzun rotaların birçoğu bu şekilde yapılır.

Desteksiz (Unsupported): Desteksiz demek dışarıdan hiçbir şekilde destek almamak demektir. Rotaya başlamadan önce ihtiyacınız olacak her şeyi yanınıza alırsınız ve rotayı hiçbir dış destek almadan tamamlarsınız. Bunun tek istisnası rota üzerinde bulunabilecek çeşme gibi doğal kaynaklardan içeceğinize sudur. Ancak bir marketten para ile su alırsanız veya yolda tesadüfen karşılaştığınız birinin teklif ettiği yiyecek veya içeceği kabul ederseniz, o zaman yaptığınız zaman Kendi Kendine Destekli kategorisine girer.

Gruplar/Takımlar

Bir rotayı grup veya takım halinde koşanlar yukarıdaki üç kategoriden birini seçebilirler. Ancak birlikte hareket edip aynı zamanda bitirmeleri gerekir. Eğer takım üyelerinden biri rotayı tamamlamadan bırakırsa, bırakan kişi o zamana kadar diğerlerine destek vermiş kabul edileceği için tüm grup Destekli kategorisinde bitirmiş sayılır. Rotanın herhangi bir bölümünde size eşlik eden bir tanıdığınız varsa (tesadüfen karşılaştığınız insanlar hariç) otomatikman Destekli kategorisine girmiş olursunuz.

Rotalar istenilen mevsimde ve istenen yönde tamamlanabilir. Ancak Likya Yolu gibi çok bilinen rotalarda Doğu-Batı veya Batı-Doğu gibi istikamet ayrımları yapılabilir.

Zirvelere yapılan denemelerde "çıkış", "iniş" ve "çıkış - iniş" şeklinde ayrımlar yapılabilir. Ayrıca bazı zirvelere çıkan birden fazla rota olduğu için hangi rotadan çıktığının da ayrımı yapılır.

Buzz Barrell, pandemi etkisi ile yarışların iptal olması sonucu 2020'deki yeni rota sayısında bir patlama

olduğunu söylüyor. Ağustos 2020 itibarıyla sitede listelenen 5196 toplam rotanın yaklaşık 2100 tanesi 2020 yılında eklenmiş. Geçen seneye göre 3.5 kat bir artış olduğunu ifade ediyor. Birçok yarışın iptal olduğu ve sosyal mesafenin ön plana çıktığı bu dönemde bu durum aslında pek de şaşırtıcı değil.

Belçikalı Karel Sabbe 3522 km uzunluğundaki Appalachian Trail'i 41 gün, 7 saat, 39 dakikada bitirdiğinde. Fotoğraf: Karel Sabbe

YAPILARINIZI KORUMAK, YAPIMIZDA VAR...

Osmanlı İzolasyon yapıları korur. Değerine değer, ömrüne ömür katar.

- > Su Yalıtımı - Bitüm Bazlı
- > Hazır Harçlar
- > Su Yalıtımı - Akriik Reçine & Çimento Bazlı
- > Bitümlü Membranlar ve Kiremit Altı Örtüleri
- > Kalıp Ayırıcılar
- > Beton Kimya

- > TEMEL POGÇALAMA İZOLASYONU
- > TEMEL PERDE İZOLASYONU
- > GİZLİ ÇATI VE DERELERDE İZOLASYON
- > HAVUZ İZOLASYONU
- > ÇATI İZOLASYONU
- > AÇIK TERASLARDA İZOLASYON
- > ISLAK ZEMİNLERDE İZOLASYON

17 Sk. No: 20 Kemalpaşa OSB Kemalpaşa-İZMİR

Tel: 0 232 360 10 80 Faks: 0 232 360 15 34

www.osmanliizolasyon.com.tr

KAÇKARLARIN AZ BİLİLEN YÜZÜ: ÜÇ GÖRKEMLİ ZİRVE

Yazı ve fotoğraflar: **Yıldırım GÜNGÖR**

1992 yılından beri Kaçkar dağlarına giderim. Doktora konum Ayder-Hodiçur –Yaylalar köyü arasındaki muhteşem bölge. Tam beş yıl yaz başından sonbahar ortasına kadar tüm günlerimi tek başıma bu dağlarda geçirdim. Sabah erken çadırımdan çıkıyor, akşama kadar jeolojik harita çiziyor, örnek alıyor, akşama doğru sırtımda yaklaşık 20 kilo taşla geri dönüyordum. Bu kadar zorluğa katlanmamın iki nedeni vardı. Biri Jeoloji, diğeri ise dağlarda olmak. Verçenik'ten Altıparmaklar'a kadar girmedığım dere, çıkmadığım zirve kalmadı. Hatırladığım kadarıyla tam beş kez Verçenik'ten Altıparmaklar'a yürüdüm. Hatta 1998 yılında kış tırmanışı bile yaptım. Kaçkar Zirvesi ve Verçenik Zirvesi'ne kaç kez çıktığımı anımsamıyorum bile. Bu dağların benim için önemi çok fazla. Ancak, Verçenik'ten Marsis'e kadar olan geniş bir alanda benim için çok özel bir bölge var. Bu yazıda Doğu

Karadeniz Dağlarının en görkemli beş zirvesinden üçünü barındıran, ne yazık ki çok az dağcının bildiği bu bölgeyi anlatmaya çalışacağım.

Kaçkar Zirvesi'nin kuzey doğusunda iki dağ silsilesi vardır. Bunlardan biri Bulut Dağları, diğeri ise Altıparmak Dağlarıdır. Bulut Dağları'nı yöreyi bilenler için anlatmaya çalışayım. Bu dağlar Kaçkar geçişinde en çok kullanılan rota olan Dübe Vadisi ile Palakçur aşıtı arasında kalan dağlık alanı kaplar. Dağ silsilesinin ortasında akan Bulut dere, Yaylalar köyünde Hevek Dere ile birleşerek Barhal'da, Barhaç Çayı'na karışır. Bu dağların iki görkemli zirvesi vardır. Biri 3312 metrelik Bulut Tepe, diğeri ise 3562 metrelik Kindevul Tepedir. Bulut Tepe, Kaçkar'a göre çok yüksek değil ama hem görünüşü çok görkemli, hem de tırmanışı çok zevklidir. Tırmanışı Yaylalar köyünde kalarak da yapabilirsiniz, zirvenin dibinde

kamp kurarak da. Her iki seçenekte de önce Kör Ahmet Mahallesi'ne gideceksiniz. Yürümeye başladığınızda tam karşınızdaki görkemli dağlar; Bulut Dağları'dır. Ancak, Bulut Tepe'yi göremezsiniz. Önce tamamen eğreti taş evlerin bulunduğu Satelef Yayla'yı geçeceksiniz. Satelef Yayla'dan sonra Laz Dere çıkacak karşınıza. Onu geçtikten 500 metre sonra Kindevul Tepenin eteklerinden akan Kindevul Dere, ile birleştiği noktadan itibaren Bulut Dere'yi takip edeceksiniz. Eğer sağdan gelen Kindevul Dere'yi takip ederseniz bir saat sonra Palakçur Aşıtı'na varırsınız. Yani bu nokta hem Bulut hem de Kindevul Tepe için bir referans noktadır. Düz devam ederseniz Bulut'un dibine, sağa dönerek yürürseniz Kindevul'un dibine varırsınız.

Bulut Dere'nin akış yönünün tersine yürüdükçe Bulut'un piramit görünüşü yavaş yavaş çıkacak karşınıza. Dağa çok yakın bir bölgede, derenin kenarında bir düzlük var. İsmi Cov Pınarı. Ahududu bitkisine bu bölgede Cov adı verilir. Düzlüğün kenarı ahududu fideleriyle kaplıdır. Yaz sonunda giderseniz inanılmaz lezzetli pembe ahududu yeme şansına sahip olursunuz. Burası ideal bir kamp yeridir. Cov Pınarından sonra klasik çıkış için iki farklı rota seçeneği var. İlk seçenek Bulut Dere'yi takip ederek, kuzeye duvarına girmeden kenardaki kayalıklardan yükselerek boyuna varmak, boyunda sonra da sola doğru tırmanarak zirveye varmak. Bu rota bir tırmanıcının rahatlıkla çıkacağı bir rotadır. Ben birkaç kez çıktım teknik malzeme kullanmadım. Diğer

seçenek güney yüzünden çıkmaktır. Dağı sağınıza alarak ve yükselerek ilerleyin. Dağın dibinde bir buzul gölü olan Şeytan Gölü'nü göreceksiniz. Bu yüzde de iki rota var. Birincisi, gölün üzerindeki kayalıklardan çıkıp biraz ilerledikten sonra dümdüz tırmanarak zirveye ulaşmaktır. İkinci rota ise, gölün kenarından ilerleyerek çanağın sonunda kadar gidip çarşıktan yürüyerek boyuna kadar ilerlemektir. Rota burada kuzeyden gelen rotayla birleşmektedir. Her üç rotanın inışı de boyundan aşağı çarşak geçişi ile yapılmaktadır. Üç rota içinde en kolayı çarşak rotasıdır. Ancak, son kısmında kaya tırmanışı olsa bile çok zevkli değildir. Zirveye ilk çıkışında ben hayal kırıklığına uğramıştım. Bu görkemli dağın zirvesi uzun ve epey geniştir.

**Bulut Tepe,
Kaçkar'a göre
çok yüksek
değil ama hem
görünüşü çok
görkemli, hem
de tırmanışı çok
zevklidir.**

Bulut Tepe'ye doğru değil Kindeval Tepeye doğru yürürseniz kısa süre içinde Kındavul Tepenin güney duvarının dibine varırsınız. Bu noktadan sonra tamamen toprakta ilerleyecek. Biraz ilerinizde Palakçur Aşığı var. Bu aşıt güneyden kuzeye giden en kısa yolun üzerindedir. Aşağıya devam ederseniz, bir saat içinde Palakçur Yayla'sına varırsınız. Ama manzaranın tadını çıkardıktan sonra geldiğiniz yerden geri dönün. Güney duvarının solundan aşağı inen kulvarların dibine varınca ilk uzun kulvardan tırmanmaya başlayın. Eğim diktir ama etap zor değildir. Duruma göre 15-20 dakika sonra bir sırta çıkacaksınız. Sırta çıkıp biraz yükselince karşıda zirve babalarını göreceksiniz. Sırttan ayrılmadan devam edin, daha sonra da yan geçerek zirve babalarının bulunduğu zirveye ulaşın. Ancak Kindeval'un zirvesi burası değildi. Buradan zirveye giden uzun bir boyun göreceksiniz. Zirve bu boyunun sonundadır. Şansınıza eğer hava sisliyse hayatınızın en güzel manzaralarını görme şansın elde edeceksiniz.

Tam da burada tartışmaya açmak istediğim iki konu var bunlardan biri Bulut Dağları'nın en yüksek zirvesi olan 3562 metre rakımlı Kindeval Tepe'nin ismi ile ilgili... Yusufeli tarafında bu isimle bilinen zirve kuzeyde Kemerli Kaçkar olarak biliniyor. Oysa

zirvenin ismi Kindeval. Peki neden Kemerli Kaçkar deniyor açıklamaya çalışayım. Kaçkar Dağları Milli Parkı'nın yaklaşık olarak 3000 metre ve üzerindeki tüm zirveleri volkanik kayalardan oluşur. Bu volkanik kayalar Bulut Dağlarının bir kısmında burada detayına girmeye gerek görmediğim, sedimanter kayalar gibi tabakalı gözüktür. Uzaktan bakınca da yöresel olarak en kolay verilecek isim de doğal olarak "Kemerli"dir. Çünkü bu yapılar uzaktan kemere benzerler. Kemerli Kaçkar ismi de buradan gelmektedir. Ancak sorun şu ki kuzeyde Kemerli Kaçkar ismi verilen zirve, bu zirve değildir. Avaçur Yayla'da sırtınızı dağlara verip aşağı bakın. Soldan gelen derenin ismi Küçük Dere'dir. Sağdan gelen derenin ismi de Avaçur Dere'dir. Bu iki derenin arasında 3125 metre rakımlı bir zirve vardır. İşte bu zirvenin adı Kemerli Kaçkar'dır. Kindeval Tepe ise Kemerli Kaçkar Tepe'nin arkasında bulunan yüksek zirvedir. Bunu böylece açıklığa kavuşturduktan sonra başka bir tartışma açmak istiyorum.

Avaçur Yayla'nın kuzeyindeki vadi aynı zamanda Altıparmak Dağları'ndan akan derelerin birleştiği bir ana dereyi barındırır. Bu derenin adı nedir? **Kaçkar Dere.**

Peki bu derenin üzerinde bulunan iki

yağlanın adı nedir? **Yukarı Kaçkar ve Aşağı Kaçkar.**

Bu vadinin kuzeyindeki vadiden sularını kuzeye doğru akıtan gölün adı nedir? **Kaçkar Gölü.**

Peki Altıparmak Dağları'nın önünde onlar gibi KD uzanımlı dağların adı nedir? **Kaçkar Tepeleri.**

Peki Kaçkar nerede? **Epey uzakta.**

Kaçkar'ın dibinde ismi "Kaçkar" olan sadece dağın doğusundan güneye, Hevek Dere'ye akan Kaçkar Dere. Oysa dağdan çok uzak bir yerde birçok Kaçkar ismi var. Doktoramı yaparken yöredeki yaşlılar Altıparmak ve civarına Kaçkar diyorlardı. İsimlere bakarak acaba "gerçek Kaçkar yoksa Altıparmaklar mı? diyesi geliyor insanın. Palakçur Yaylada beni günlerce konuk eden rahmetli Fikri Dayı "Senin bu Altıparmaklar dediğin aslında Kaçkar. Kaçkar dediğin de aslında Kavrun dağı" demişti. Kim bilir?

Ne farkeder...! Ha kemerli ha Kindeval...! Ha Kaçkar, ha Kavrun...! diyebilirsiniz. Ancak coğrafyayı yaşatan isimlerdir. Her bir isim o bölgede yaşayanlar tarafından belli özelliklere göre verilmiştir. İsimler dönüştükçe coğrafya özelliğini kaybeder takma isimler arasında.

Gelelim bu bölgedeki diğer görkemli dağa. Avaçur Yayla sırtlarında çalışırken birden karşıma çıkmıştı dimdik duvarlara sahip, sessizliği bile insanı ürküten zirveler. Hemen haritayı çıkarıp bakmıştım burası neresidir diye? Altıparmak Dağlarını ilk kez 1993 yılının yazında bu sırttan görmüştüm ama tırmanmak için yaklaşık 30 yıl beklemiştim.

Altıparmak Dağlarına çıkmak istiyorsanız kesinlikle kuzeyden gidin. Hem zevkli, hem de daha kısa. Yapacağınız tek şey araçla Avaçur Yayla'ya gitmek ve iki saatlik bir yürüyüşle Altıparmak Dağı'nın dibindeki Dadala Pansiyona sığınmak.

Yusufeli tarafı daha kolay ama yol çok uzun. Ben zirve yaptıktan sonra Barhal'a yürümüştüm. Kamp yerine kadar iniş bir inanılmaz uzun ve yorucu. Dadala'nın karşıdaki kulvardan 1.5 saate rahatlıkla aşağı varılabilir. Burada yan geçişle Yusufeli'den gelen patikayla birleşip zirveye gidebilirsiniz. Zirvenin son 20 metreli etabında biraz kaya tırmanmak gerekiyor.

Bu dağların en görkemli beş zirvesinden üçünü barındıran Bulut Dağları ile Altıparmak Dağları arasındaki bölge keşif meraklılarını bekliyor. Dağlar kendilerine gelenleri her zaman en güzel olanakları sunarlar, bazen de çok sert davranırlar. Ancak dağın bunda hiçbir suçu yoktur. Eğer dağın dilini anlayabiliyor, onunla konuşabiliyorsanız dağlardan daha çok keyif alacaksınız.

Yazımı solo ve rotayı bilmeden yaptığım Altıparmak tırmanışı ile bitirmek istiyorum.

Altıparmaklar'ın kuzeyi bir tapınak gibidir adeta. Bir taşın üzerine oturup saatlerce bu jeolojik anıtları izleyebilir, sessizliğin sesini dinleyebilirim. Klasik rotası da kolaydır aslında. Dadala pansiyonun tam karşısındaki kulvarın sonundaki aşta ulaşmak bir buçuk saatimi almıştı. Verçenik, Kaçkar, Bulut ve Kindeval'a da ilk çıkışlarım solo ve rotayı bilmeden olmuştur. Yani diğer dört zirvede de rotayı kendim bulmuştum. Mesleğin getirdiği böyle avantajlar da oluyor bazen. Burada da aşta vardığımda Yusufeli tarafından çıkışın patikasını görmüştüm. Ama çarşak olarak devam ediyordu. Ama tam yedi yıldır düzgün bir tırmanış yapmıyordum. Bu nedenle kaya tırmanmak istiyordum. Tırmanmaya başladım. Yanımda 20 metrelik bir ipi, birkaç stoper, karabina, perlon ve yardımcı ip vardı. Sıkışırsam başımın çaresine bakabilirdim. Kayalarla vücudum inanılmaz bir uyum içindeydi. Tırmandıkça keyifleniyor, keyiflendikçe tırmanıyordum. Tam yedi yıldır özlemler beklediğim an gelmiş ve dağlara tekrar kavuşmuştum. Kabul edecek miydi beni bilemiyordum. Yükseldikçe performansım artıyordu. Dağlar kollarını açmış ve beni tekrar kabul etmişlerdi. Bu eski dostun çağrısını boşa çıkarmadım ben de. Etaplar ardı ardına geride kalıyor ve attığım her adım zirveye biraz daha yaklaşıyordu. Bulduğum kütle-

nin zirvesine vardığımda ana zirvenin hemen karşımda olduğunu gördüm. Sürpriz... Başka bir zirvedeydim! Kayalardan tırmanarak epey bir zaman kazanmış ama zirveyle arasında boşluk olan başka bir zirveye çıkmıştım. İki seçeneğim vardı. Geldiğim rotadan geri dönerek aşağılardaki patikaya, oradan da zirvenin dibine gidebilirdim. İkinci seçenek ise sırtımı uçuruma dönerek birkaç metrelik bir yan geçiş yaparak inişin daha kolay olduğu noktaya geçmekti. Bu geçiş zor ama en az iki saat zaman kazandıracak bir geçişti. Ben de bunu denedim ve kolayca yaptım bu yan geçiş. Tek sorun boşluğun çok ürkütücü olmasıydı. Geçişten sonra kolay bir rotadan indim ve kısa bir süre içinde ana zirvenin dibine vardım. Zirve etabı biraz dik gözüktüyordu. Kısa bir süre sonra zirvedeydim. Uzaklarda Verçenik el sallıyordu. Kaçkar, Bulut ve Kindeval manzaramın diğer zirveleriydi. Dadala Pansiyon ise en aşağıdaki manzaramdı. Kaçkar gölü, Ambar gölü ve Libler gölü ise dağın uç tarafındaki göl manzaralarımdı. Coşkuyla bir Karadeniz nidası patlattım. Sesim dağlarda yankılandı, cevap gelmedi. Bir daha bağırdım, yine karşılık gelmedi. Anlaşılan zirvelerde benden başka kimse yoktu bugün. Zirve defterini yazarken Bu dağlardaki diğer zorlu dört zirveye de solo ve rotayı bilmeden çıkmışım.

RE/MAX Gayrimenkul İşlemlerinizi için
Şimdi Karar Verin!

RE/MAX
FLEX

Ofis :0232 234 50 51 Adres:Yalı Mah.Seferihisar Cad. No:17/A Güzelbahçe İZMİR
Cep: 0533 086 97 06 www.remax.com.tr/flex

DOĞANIN İÇİNDE, MAVİ YEŞİL DENGESİ İLE
ŞEHİR GÜRÜLTÜSÜ VE KİRLİLİĞİNDEN UZAK,
YENİ BİR YAŞAM ALANI

Barlas®
SOĞUTMA

*Mevsimler değişse de,
tazeliği hep aynı..*

*İlk gün heyecanımız 40 yıldır devam ediyor.
Bugün 50'ye yakın ülkede ürünlerin
sağlığını, tazeliğini ve güvenliğini ön planda tutarak,
soğuk hava depoları ürettiyor ve teslim ediyoruz.*

Doğanın en güzel seyir noktalarından biri:

KAÇKARLAR

Yazı: Asım HABERAL Fotoğraf: Yıldırım GÜNGÖR

4000 metreye yaklaşan yükseltileriyle, her mevsim yağış alan vadileri, orman ve alpin çayırlarıyla, ayı, çakal, tilki, domuz, çengel boynuzlu dağ keçisi ve karacaların yaşadığı emsalsiz bir bölge.

52970 hektarlık yüz ölçüme sahip alan; 1994 yılında Milli Park ilan edilmesine rağmen, bir taraftan HES'ler ve 'Yeşil Yol' projeleri, diğer yandan betonlaşma sorunlarıyla savaşmakta. Çevre katliamından fazlasıyla nasibini alan Kaçkarlar'da vadileri delik deşik eden yollar ve dereleri kurutan HES'ler yaban hayatına ve bitki örtüsüne büyük zarar vermeye devam ediyor.

Yine de varlığını korumaya çalışan Kaçkarlara, Çamlıhemşin yolu üzerinden Ayder ile yukarısındaki yaylalara, ya da Çamlıhemşin'den Fırtına Deresi'ni takip ederek Hemşin Yaylaları olarak adlandırılan, Verçenik Vadisi ve diğer yaylalara ulaşmak mümkün...

Kaçkarlar'ın güneyini görmek içinse Artvin, Yusufeli, Barhal Vadisi'ni takip etmek gerekiyor.

Bölgedeki yaylalar 2000 ile 2500 metre yüksekliklerde iken, Samistal, Cahperik, Dobe gibi yaylalar ise 3000 metrelerde yer almaktadır.

Kaçkarlarda bulunan 2500 bitki taksonundan, 160'ı bölge, 300'ü Türkiye açısından endemiktir. Orman gülünün 3000 metre yükseklikte görüldüğü tek yerdir.

Hemen hemen her gün görülen ve vadileri dolduran bulut denizi fotoğrafçılara ve gezginlere güzel görüntüler sunar. Laz Alpleri de denilen Kaçkarlar'ın doğu bölümünde yer alan yaylalar nispeten daha az bozulmuş yaylalar olarak bilinir. Kemerli Kaçkar, Altıparmaklar gibi zirveler bu bölgede yer alır. Biraz daha doğuya gidildiğinde muhteşem Karataş Dağı, Marsis Dağı ve vadisi henüz doğallığı bozulmamış haliyle karşımıza çıkar.

REÇHAN SEMERCİOĞLU

SÖYLEŞİSİ

Lale ALDEMİR

Bu sayımızda, kulübümüzün renkli kişiliği, Reçhan Semercioğlu ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

1939 Tire doğumlu, İTÜ İnşaat Mühendisliği mezunu, Fransa'da enerji santralleri üzerinde çalışmıştır. Kulübümüzün 667 nolu ve halen aktif üyesidir.

İDADİK KULÜBÜYLE YOLUNUZ NASIL KESİŞTİ?

İşim gereği özellikle Fransa'da, hep şantiyelerde çalıştım. Dolayısıyla hep doğadaydım. Şantiye demek tırmanmak, dağ tepe yürümek demektir. Arazi araçlarıyla her yere gidemiyorduk. Tırmanmamız gereken yerler oluyordu. Hep doğadaydık. Birkaç şantiyeyi birden görebilmek için dağ tepe dolaşıyorduk. Sonra eşim Ufuk'la tanıştık. Marsilya'da evlendik. YIL 1997'ydi.

Ufuk'la Türkiye'ye dönünce, bana da çok iyi bir maaş teklif edilince, Türkiye'de kaldım. Ufuk'un kariyeri Türkiye'deydi. Velhasil beni bu şirkete emeğimi satmaya ikna ettiler ve çalışmaya başladım.

Ankara'dayız o yıllarda. Fransa'daki şirketime dönemeyeceğimi söyledim özür diledim. Bir süre sonra bu şirketle ekonomik olarak devam edemedik. Bu arada 1980 ihtilali olmuştu. Fransa'ya da dönemedik.

İzmir'de, fakülteden arkadaşlarım, birlikte çalışmayı teklif ettiler. Yüksek gerilim hatları yaparken, Site İşhanı'nı yapmaya başladık. Ama, bana göre değildi. Sigaraya başladım. Şehirde ve büroda oturuyoruz.

Hiç bana göre değil, özgür çalışmaya alışmışım, sıkılmaya başladım. Sınırlı bir insana dönüştüm. Yürüyerek Kaynaklara gidiyorum, ama yetmiyor. Bunalmış durumdayım. Bir akşam, bir diş hekimi arkadaşımız, bir kulüp varmış dediler, adresini verdiler. Erdur'un Bayramyeri'ndeki eviydi. Biz

Ufuk'la el ele gittik, üye olduk. 667-668 Nolu üyeleriz. Her Pazar'ı ipe çekiyorum. Bazen kimse gelmiyor, bazen de evleri dolaşarak topluyoruz ama mutlaka gidiyoruz. Ohh ben çok mutluyum. Yorgunum, ama mutluyum. Değişmeye başladım. Ancak sadece yürüyoruz. Bir gün Kaçkar programı yapıldı. Kulüpte malzeme yok, ip yok, kemerleri resimlerde görüyoruz. Velhasil bir eğitim programı yapıldı. Bülent İlhan diye askerliğini komando olarak yapmış bir üyemiz vardı. O ders vermeye başladı. Sekiz on kişiyiz. Bir de Manisa'dan spor akademisi hocalarıyla uzun süreli kamlara ve trekking rotalarına gidiyoruz. Ama hep bireysel olarak gidiyoruz. Kulüple gidemiyoruz. Parasal nedenlerle herkes gelemiyor. Ben de kulüp hissiyatıyla gitmek istiyordum. Malzememiz de yok zaten. Her şeyi usta çırak ilişkisiyle öğrendik. Ben bir metod içinde olmak istiyordum. Mühendis kafalı olmamın etkisi galiba. Yüksek dağlarda bireysel davranmanın sakıncalı olduğunu görüyordum. İDADİK ile tanışmam ve devam etmem böyle gelişti.

DAĞCILIK SPORUNUN KULÜP İÇİNDE DEĞİŞİM VE GELİŞİMLERİNİN TANIĞISINIZ. NELER SÖYLEMEK İSTERSİNİZ?

En büyük sorumuz çadırlar ve çantaları. Adnan Kayatepe'yi hiç tanımadım. Ama malzemeleri özellikle ayakkabı, çadır, panço ya da Almanya'da ucuz bulabilirdi malzemeleri onun aracılığıyla temin ediyorduk. Çadırlar demir profil çubuklu, köpek çadırları, beş kilo civarında. Bazıları da branda bezinden diktirilmiş çadırlar. Ama ben malzeme konusunda şanslıydım. Bacanağım Toulouse'da yaşıyordu. Ben malzemelerimi onun aracılığıyla temin ettim. Türkiye'de ise hiç malzeme bulunmuyordu. O günlerden bugünlere geldik artık malzeme sıkıntımız olduğunu düşünmüyorum.

GENÇLERE BİR MESAJINIZ VE ÖNERİLERİNİZ VAR MI?

Gençlere bir mesajım yok. Çünkü kulübe gelip rotaları öğrenip, kulüpten gidiyorlar. Önerilerime gelirse, dağcılığın öğrenmek istiyorlarsa önce ileri demokratik ülkelerde nasıl dağcılık

yapılıyorsa oralardan etkilenmeler. Kulüp içinde basit de olsa görev almaları ve kulüp üyeliklerini devam ettirmeler. Eğitim almak bu sporun olmazsa olmazı. Ama küçük bir bölümü olarak düşünüyorum. Dağcılığın elbette hedefleri olmalı ancak yaşam biçimi haline getirip devam ettirmeyi daha doğru buluyorum. Bugün için Türkiye'de çıkılması gereken adı sanı belli dağları sırf oraya çıkmış olmak için çıkmadım. Olması gerekenin de böyle olduğunu düşünüyorum. Mont Blanc'ın dibinde yaşadım ama hiçbir zaman çıkmayı düşünmedim. Kaya tırmanışı ise hiç yapmadım. Dağda maceranın olmadığını düşünüyorum. Bu işin özü şu, doğayı, yağmuru, sisi, kışı sevmek.

*SİZİN ESPRİLİ VE HOŞ SOHBETLERİNİZİ KAMPLARDAN, ETKİNLİKLERDEN BİLİYORUZ. BİZE BİR ANINIZI ANLATIR MİSİNİZ?

Bu anımın adı AFRODİZYAK olsun. Kulağa hoş geliyor değil mi?

Erciyes, dağcılığa başladığım günden beri k orkutugum, zorlandığım, ama beni çok da heyecanlandıran bir dağ oldu. Onu hep çok sevdim. Eskiden de, şimdi olduğu gibi Hacılar'dan tırmanmıyorduk o kutsal dağa. Dağ ve Kayak Evi'nin önünden teleferiği takip ederek terminale kadar tam yük gidiyorduk. İlk zamanlar, telesiyeden çantaları isteyenlere vermiyorduk. Ustalaşınca, baktık işin kolayı var, çantaları verip, lay lay lom güle oynaya çıkıp, terminalden çantalarımızı sırtlıyor ve kamp yerimiz Çobanini'ne varıyorduk. Etraf yoğun sis içinde, hava çok soğuk, çadırları kurup birşeyler atıştırdıktan sonra, erken kalkmak için, tulumlarımıza sarınıp yatıp uyumaya çalışıyorduk. Ancak ne mümkün, Şeytan'dan düşen taşların sesleri, arada bir esen rüzgarda çadırların çırpıntısı, kesik kesik uyku ve sabah sise uyanış, burnumuzun ucunu göremiyoruz. Hayal kırıklığı ile karışık geri dönüş kararı ve İzmir e dönüş. Bu şekilde birkaç seyahatimiz daha oldu, sonuç hep hüsrana.

Tam tarihi hatırlamıyorum, ilk kulüp binamızda akşamüstü toplanmış çay içiyoruz, birden aklıma geldi, "biz Erciyes'e yazın çıkalım" dedim. Hazırlanmamız Temmuz ayını buldu, dört

arkadaş gidiyoruz. Kayseri'den bir dağcı arkadaşımız Erciyes Dağ ve Kayak Evi'nde bize yer ayarladı, sevindik, çadır kurmak yok ama teleferik de çalışmıyor, çantaları sırtladık yola koyulduk. Dağ evinde geceledik, güzel bir uykunun ardından sabah saat altı gibi zirve için hazırız. Sis yok, hava pırlı pırlı çok güzel, soğuk var ama bize iyi geliyor. Teleferik terminal binasına vardık, yola devam edelim Şeytan'ın altına varalım dedik. Etrafta tonlarca taş, çarşak değil koca koca taşlar... Hemen rotayı değiştirdik, Kuzey Batı sırt hattından tırmanmaya başladık. İstikamet Hörgüç. 3850 metreye daha yolumuz var ama kolay, ağır bir tempoda, güle söyleye dinlenerek tırmanıyoruz. Birden arkadaşlar "karşıdan iki kişi geliyor" dedi. Bekledik, bir kadın bir erkek, iki dağcı. Fransız olduklarını söyleyince muhabbet koyulaştı, su verdik, kuru incir kayısı ikram ettik. İsterlerse bize katılabileceklerini söyledik, ama "üçbin limitimizi biraz aştık, sizinle gelemeyiz, zaten taksimiz aşağıda bekliyor, yolumuz Kapadokya" dediler. Bu sırada hanım çantasından yağlı kağıda sarılı bir paket çıkardı, içinde halka şeklinde tulumla tatlıları vardı. Paketi bana uzatıp, "biz iniyoruz, sizde kalsın yersiniz" dedi.

Arkadaşlar çok sevindiler. O anda muzipligim tuttu, "emin misiniz, bu çok değerli bir tatlıdır, evde çeşitli baharatlarla yaparlar, başka yerde bulamazsınız, çok afrodizyaktır" dedim. Kadın dağcı bir anda elimdeki paketi alıp çantasına koydu, henden bizimle vedalaşıp inişe geçtiler. Tatlıların arkasından bakakalan arkadaşlar, bana fena halde bozuldular. Anlatmadım artık ne dediğimi. Uzatmayalım, Hörgüç'ün kolyesinden dolanarak küçük zirveye ulaştık, büyük zirveye dokunmadık, elimizde kalacaktı sanki. Dönüşde aynı rotadan indik, dağ evinden eşyalarımızı alıp doğru Kayseri ve gece otobüsü ile İzmir.

Etkinliği soran olmadı, konu hep kapı tırdığımız yuvarlak tatlılardı. Sevgiler.

MUNZUR DAĞLARI

EFSANELERİN ve YABANIN SİĞINAĞI

Munzur Dağları; Yukarı Fırat bölgesinde, doruklarında yaban hayatın, ovalarında kadim halkların kardeşçe yaşadığı, yüzyıllardır dilden dile efsanelerin dolaştığı, adına binlerce türkülerin, ağıtların yakıldığı topraklar.

Beş milyon yılı aşan yaşıyla Munzur Dağları; Torosların uzantısı, Doğu Anadolu Bölgesi'nin batı yarısındaki en yüksek ve görkemli alanlarıdır. Kireçtaşı ve volkanik kayalardan oluşmuş, kalkerli, dişli kütlesiyle Tunceli ile Erzincan arasındaki platóda 130 km uzunlukta batıdan doğuya, Avcı Dağları'na kadar uzanır.

Kapladığı alanın güneybatı ucundan doğuya ve kuzeye doğru hızla yükselen bu geniş bölge; 3000 metreyi aşan ondan fazla zirve, ihtişamlı doruklar, derin vadiler, yüksek rakımlarda buzul gölleri içerir. Buzullaşmalar sonucu sirkler, vadiler, eşikler, törpülenmiş yüzeyler hörgüç kayalar gibi aşınım şekilleri ile moren ve sandur gibi birikim şekillerine ait izler görülür. Akarsuların açtığı vadiler dışında geçit vermeyen dik duvarlar Munzur'un görkemli zirvelerine dek devam eder.

Yazı ve fotoğraflar: **Uğur DEMİRTAŞ**

Munzur Dağları; buzullaşmadan da en fazla etkilenen dağlardan biridir. Yılın uzun süren soğuk aylarında karbuz örtüsü 1400 metre yükseltiyeye kadar iner ve ovalara kadar yayılır. Günümüzde buzullar 2700 metrenin üzerindedir. Bu yüksek irtifalı sistem içerisinde zirveleri kaplayan kar örtüsünün eriyerek meydana getirdiği akarsular; canlılar için önemli yaşam alanlarına olanak sağlayan yer yer büyük ve derin vadiler oluşturmuştur.

Munzur Dağları, 2000 ile 3463 metre arasında yüzlerce zirveye ve çok dik yamaçlara sahiptir. Duvar gibi görünen bu dik yamaçların çöküntüsü içerisinde Türkiye'nin en güzel vadilerinden biri olan Munzur Vadisi uzanır. Munzur Vadisi, sırtını Munzur Dağları'na dayamış olan Ovacık ilçesinin önünde yemyeşil bir yaşam yolu oluşturur. Dağlardan eriyen karların beslediği Munzur Nehri de ihtişamlı zirvelerin arasında ilerleyen kıvrımlarıyla bitkiler, hayvanlar ve insanlar için eşsiz bir yaşam hattı oluşturur.

Munzur Dağları ve Munzur Nehri, bölge halkı tarafından yaşamın kaynağı olarak bilinir ve kutsal sayılır. Yaşam kaynağı olan suyun Munzur Nehri'ne dönüştüğü ve eşsiz bir görseleğe sahip Munzur gözeleri ise halk arasında kutsal bir ziyaret yeridir. Kireçtaşı kayaları arasına sızan kar suları bu gözelerden muhteşem bir görselekte fışkırarak nehre dönüşür. Munzur nehri doğusundan gelen Mercan Suyu ile irili ufaklı derelerin de eklenmesiyle daha da gürleşerek Doğu Anadolu'nun karasal ekosistemine çok güçlü bir sulak ortam sunar. Munzur Nehri vadi boyunca yaşama yaşam katarak Fırat Nehri'ni besler ve binlerce kilometre yol kat ederek yüzyıllar boyunca Mezopotamya Ovası'na hayat vermeye devam eder.

Bölgedeki kadim halklar için yüce ve kutsal sayılan Munzur Dağları, Munzur Nehri ve Vadisi; sadece bir dağ veya nehir değil, hayat verdiği tüm coğrafyayla birlikte tarihsel öneme sahip, çiçeği, böceği, kurdu, kuşu ve insanı için eşsiz bir yaşam kaynağıdır.

Yüksek rakımlarında muhteşem güzelliklere sahip buzul gölleri, sarıçam ve sık meşe ormanları, yüksek dağ çayırları ve sarp kayalıklar bulunur. Bu el değmemiş alanlar, bitkiler ve hayvanlar için zengin yaşam ortamları oluşturur. Endemik bitki çeşitliliği açısından Munzur Dağları Anadolu'nun en önemli doğal alanlarından, dünyanın sayılı zengin flora ve fauna merkezlerinden birisidir.

Yerel dilde Şavak olarak adlandırılan göçerlerin, yaz aylarında izinle kullanabildiği belli bölgeler dışında güvenlik koşulları nedeniyle yerli halkın bile ulaşamadığı, insan etkisinden uzak kalan bu geniş bölgede yaban hayatın gelişmesine elverişli bir ortam oluşturmuştur.

Ancak Munzur Dağları ve Munzur Vadisi, yasal koruma statülerinden biri olan milli park statüsüyle koruma altında olmasına rağmen hayatta kalma savaşı vermektedir. Günümüzde HES'ler, RES'ler, maden- taş ocakları ve Anadolu'nun genelinde yaşanan diğer vahşi çevre sorunlarına, azgın kapitalist talana ve yağmaya direnen, efsanelerin ve yabanın sığınağı bu coğrafya geleceğe olduğu gibi kalmak için desteğimizi bekliyor.

Kaynakça:

- Doğa Derneği: DOG008-Munzur Dağları-Önemli Doğa Alanları Kitabı
- Zeynel Çılgın - OVACIK OVASI (TUNCELI) VE MUNZUR DAĞLARININ GÜNEYBATI AKLANININ JEOMORFOLOJİSİNDE BUZULLAŞMALARIN ETKİSİ
- Vikipedi özgür ansiklopedi.

MUNZURUN RENKLERİ

Yazı: Serap ÜSTÜNDAĞ

Karasu ve Murat çöküntü alanları arasında yükselen Munzur Dağları'nın jeolojik yapısı; metamorfik, volkanik ve tortul kayalardan meydana gelir. Kuzeyde 3300 metreye kadar yükselen bu dağlık alan, Mercan ve Munzur suyu vadileri ile büyük ölçüde parçalanmıştır. Munzur Dağları'nın topografik yapısındaki farklılıklar bölgede değişik habitat tiplerinin bulunmasına neden olmuştur. Yüksek irifadaki bölgeler, yılın büyük kısmında kar altında olduğundan veya yağış aldığından yüksek dağ (alpin) çayırlarına ev sahipliği yapar. Bu bölgedeki sarp kayalıklar ise genelde ağaçsı bitki örtüsünden yoksun olup kendine özgü kaya bitki topluluklarına sahiptir.

Türkiye'nin Önemli Bitki Alanları çalışmasına göre (Özhatay, Hatay ve Byfield, 2003): Munzur Dağ silsilesi Türkiye'de bulunan 122 Önemli Bitki Alanından bir tanesidir. 1518 çeşit bitki kayıtlıdır. Bunlardan 43 çeşidi Munzur vadisi ve dağlarına, 227 çeşidi Türkiye'ye özgü endemik türlerden oluşmaktadır. Bu türlerden bazıları ise Dünya Koruma Birliği (IUCN)'nin belirlediği tehlike kategorisindedir. Tunceli sarımsağı (*Allium tuncelianum*), Çan çiçeği (*Campanula munzurenensis*), Erzincan kirazi (*Prunus auium*), Munzur kekiği (*Origanum munzurenensis*), Munzur düğün çiçeği (*Ranunculus munzurenensis*), Dağ çayı (*Sideritis gulendamiae*), Munzur kengeri (*Gundelia munzurenensis*), Dersim kengeri (*Gundelia dersim*), endemik türlerin başlıcalarıdır. Munzur dağlarında hâkim ağaç türü meşe olup, tepeler ve yamaçlar meşe ormanları ile kaplıdır. Bölgenin karakteristik ağacı

ise huştur. Vadi tabanında ise ceviz, kızilağaç, dişbudak, yabani fındık, akçaağaç, karaağaç, çınar, kavak, söğüt türlerinden meydana gelen zengin bir bitki örtüsü görülür. Sarp ve dik yamaçlar ise çıplaktır (Dergipark.org.tr/Temmuz 2017). Orman dışında kalan bu geniş alanlarda dağ, bozkır bitki örtüsü hâkimdir. Bu bölgeler nadir endemik bitkiler açısından büyük önem taşır.

Bölgenin zenginliği sadece bitkilerle sınırlı değildir. Munzur Suyu ve Mercan deresinde yaygın ve yoğun olarak bulunan yöreye özgü nadir alabalık türleri, dağ keçisi ve çengel boynuzlu dağ keçisi adlarıyla bilinen iki tür dağ keçisi ile av kuşlarından urkeklik, yabanıl yaşamın yöreye özgü değerlerini oluşturmaktadır.

Munzur Dağları'nın, Mercan Vadisi'ne inen yamaçlarında yer alan Kırk Merdiven Şelaleleri, adını bulunduğu vadiden alan birkaç şelaleden oluşmaktadır. Vadi ve şelaleler Ovacık İlçesi'nin kuzeyinde, yaylalara çıkan güzergâh üzerinde ilk durak yerlerinden biridir. Şelalelerden akan suyun dar ve küçük vadi tabanında akmasıyla vadi hayat bulmaktadır. Yaz aylarında suyun azalmasıyla oldukça kuraklaşan vadi bitki çeşitliliği çok fazladır. Bitkiler koşullara uygun olarak küçük boyutlarda genellikle otsu bitkiler ya da ağır koşullara dayanıklı sert yapılı (Kar dikenî –*Acantholimon*) bitkilerdir. Vadiye ki yaygın bitkilerden biri buğdaygillerden Kirpikli inci (*Melica ciliata*)'dir. Vadi nadir endemiklerimizden Sultan karabaş (*Stachys tundjeliensis*)'in güzel popülasyonlarını barındırır. Vadi boyunca

ilerlerken yüksekliğin de artmasıyla sürekli değişen bitki örtüsü kolayca fark edilir. Vadi endemik Tunceli sarımsağı'nın (*Allium tuncelianum* & Özhatay, B.Mathew) geniş alanlarda bulunduğu ender yerlerden biridir. Bu bitki 1995 yılında keşfedilmiştir. Yöre halkı tarafından kullanımı olduğu bilinmektedir. En yaygın olduğu yer, Ovacık ve dağın arka yüzünde Erzincan sınırlarıdır. Doğadan toplanması yasak olup, koruma altındadır. Kültür sarımsağından en önemli farklı tek dişli olmasıdır. Munzur mercanı (*Origanum munzurenense*) vadiye yaygın olsa da nadir endemiklerimizden olup görseiliği ile dikkat çeken bir türdür. Yörede tüketimi çok yaygın olan bir bitki de Işgın (*Rheum ribes*)'dir. Horozlelesi (*Prometheum sempervivoides*) ülkemizin bir çok yerinde dağların yüksek kesimlerinde görebileceğimiz gösterişli bir bitkimizdir. Munzur Dağları'nın zirvelerinde de karşımıza çıkar.

Munzur dağları; Munzur, Tunceli, Dersim olarak adlandırılmış çok sayıda bitkiye ev sahipliği yapmaktadır. Dağların yüksek kesimlerinde ki sert koşullara da dayanıklı ve yiyecek olarak tüketimi de bulunan kengerlerden bazıları daha yakın zamanlarda keşfedilerek bilim dünyasına kazandırılmıştır. Bunlardan ikisi Munzur kengeri (Gundelia munzuriensis) ve Dersim kengeri (Gundelia dersim) 2014 yılında, Gundelia vitekii & Armağan' da 2016 yılında tanımlanmıştır. Yine 2016 yılında tanımlanan en özel bitkilerden biri Munzur 'un nefesi (Gypsophila munzurensis & Armağan) 'dir. Mercan vadisinde dereye bakan yamaçlarda tüm zarıflığıyla görülebilir. Adı geçen bitkiler bölgenin nadir endemikleri arasındadır. Yakın zamanda ki keşiflere bakılırsa Munzur dağları ve vadileri daha birçok keşfedilmemiş türü barındırıyor olmalıdır. Zengin biyolojik çeşitliliğin en önemli tehdidi vadilerde yapılması planlanan HES (Hidro Elektrik Santrali)'lerdir.

Her biri çok özel endemik bitkilerimizin gelecek kuşaklara aktarılabilmesi temel önceliğimiz olmalıdır.

Tüm bu zenginlikleriyle Munzur dağları görülmeyi fazlasıyla hak ediyor...

Kombi - Klima - Radyatör - Havlupan
Plastik - Doğalgaz boruları
Kaynaklı patent - Pirinç sarı vana ve fittings
Siyah ve galvaniz dişli malzeme
Flex ve izolasyon malzemeleri
Yangın - Mekanik malzeme grubu

MUNZUR;

GEÇ KEŞFETTİĞİMİZ BİR CENNET

Yazı ve fotoğraflar: **Senem AKTOĞU**

Sürekli bir değişim içindeyiz...

Tatil, yeme-içme, seyahat alışkanlıklarımız ve ihtiyaçlarımız da bu değişime bağlı olarak yeniden şekilleniyor; artık daha sağlıklı, doğa ile daha fazla iç içe olabileceğimiz, bütünün bir parçası olmayı deneyimlediğimiz seçenekleri sıklıkla tercih eder olduk. Bu ortak arayışta olan, 15 İDADİK'inin İzmir'den Tunceli'ye uzanan macerası tam da böyle başladı...

Kulübümüzün 2018 yılında Munzur Dağı'na yaptığı faaliyetin sunumunu izlemiş ve çok etkilenmiştik. Kendimizi o coğrafyada, o patikalarda hayal etmiştik. Ancak bir yeri kendi gözünüz ve gönülünüz ile görmek bambaşka. Bu duyguları size hiçbir tanıtım ya da yapılan sunum tam olarak veremez, tıpkı bu kısacık yazının, bizim görüp deneyimlediklerimizi size tam anlamıyla aktaramayacağı gibi... Ama kim bilir, belki sizin de yolculuğunuza vesile olur.

28 Haziran 2019 Perşembe sabahı başlayan yolculuğumuzun ardından öğle saatlerine doğru kavurucu bir kara ikliminde Elazığ'a vardık ve oradan araç ile Tunceli'ye hareket ettik. Yol üzerinde, zirve çıkışı ve yürüyüşlerinde bize refakat edecek olan yerel rehberimiz İskender Doğan'ın da ekibe katılımı ile ilk günün istikameti olan Ovacık'a doğru yol almaya devam ettik.

Tunceli-Ovacık yolu bir insanın her gün geçse bile asla bıkmayacağı, bitmesini istemediği güzellikte bir yol. Tam tamına 65 km. boyunca deli gibi akan Munzur, Ovacık'a varana kadar size eşlik ediyor. Ovacık, güzelliğini ona can veren annesi Munzur'dan almış. İlçede konaklamak için şirin pansiyonlar ve bizim de konakladığımız harika bir kayak tesisi var. Gördüğümüz manzaralar, yaşadığımız hava değişikliği ve ertesi günün heyecanı ile kendimizi güzel ve derin bir uykuya bıraktık.

Ertesi sabah güzel bir kahvaltının ardından yaklaşık 3 saat boyunca muhteşem manzaralar eşliğinde patika bir yoldan yükselerek ulaştığımız vadideki üç farklı şelale ve özellikle Kırk Merdiven Şelalesi, tüm yorgunluğumuza geçecek cinstendi. Çektiğimiz fotoğraflar ile bu anları ölümsüzleştirerek, muhteşem doğanın tadını çıkardık. Faaliyetimiz esnasında Munzur Vadisi'nde çok fazla endemik bitki türü olduğunu ve hatta bölgenin tükenme tehdidi altındaki bazı bitki ve hayvanlara ev sahibi yaptığını da öğrendik. Ovacık İlçesi sınırları dahilinde uzanan ve Bakanlar Kurulu tarafından 1971 yılında milli park ilan edilen Munzur Milli Parkı florasında hali hazırda 1.600 adet bitki türü saptanmış ve bunlardan %18'i endemik tür kabul edilmiş. İçlerinde en önemlisi yumurta büyüklüğünde tek dişli yapısı olan ve çok ilgi gören Munzur Sarımsağı, maalesef doğada bilinçsiz toplama nedeni ile nesli tehlike altında bulunan türler arasındaymış.

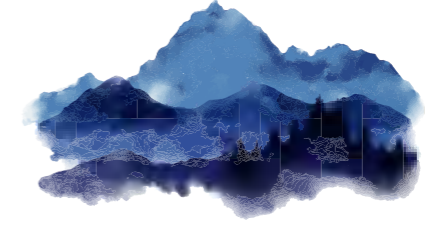
Bölge outdoor sporları ve özellikle dağcılık sporu açısından çok zengin bir alan... Aladağlar silsilesinin devamı olan ve her biri değişik mitolojik hikayeleri ile yöre halkı için farklı öneme sahip dağlardan ve zirvelerden oluşuyor. Yöre halkının isimlendirdiğini düşündüğüm Sultan Baba ,Aziz Abdal, Susuz, Bokır bunlardan en önemlileri.

Faaliyetimizin 3. gününde, tecrübeli yerel rehberimizin eşliğinde Sultan Baba Dağı (diğer adı ile Tujik Dağı) zirvesine çıkmak için yola koyulduk. Sultan Baba Dağı, güneydoğusunda Ahbanos Vadisi, kuzeyinde Ağdat Köyü bulunan ve güneybatısından ise Munzur Vadisi'nin geçtiği 2925 m. yüksekliğinde bir dağ. Çıkışa sabah erken saatlerde Ağdat köyünden başladık. Yaklaşık 3,5 saat süren uzun bir tırmanıştan sonra zirveye 15-20 metre kala bölgede fazlaca rastlanan yabani ayı ve yavrusuna denk gelen ekibimiz bu hoş tesadüf eşliğinde zirveye ulaştı. Bir süre zirvenin tadını çıkartıp, Sultan Baba Dağı'nın eşsiz manzarasında zirvelerin görüntüsünü hafızalarımıza kazıyarak yarım saatlik yemek ve dinlenme molasının ardından, Ovacık'da bulunan kamp alanına dönüş yaptık. Başarıyla tamamlanan bu zirve ile İDADİK bayrağı ilk kez Sultan Baba Dağı'nda dalgalanmış ve faaliyetimizin asıl amacı gerçekleşmiş oldu.

Diğer günlerde yaptığımız doğa yürüyüşleri ve köy ziyaretleri sırasında, Pertek Dere Nahiyesi'nde yöresel bir yemek olan zirfet ya da diğer adı ile sirin hem yapılışını öğrendik hem de lezzeti ile tanıştık. Doğada yenen yemeğin, içilen çayın, bölüşülen ekmeğin tadının açık büfe kahvaltılar ile kıyaslanamayacak kadar güzel oluşu damağımızda unutulmaz bir tat bıraktı. Bu güzel topraklarda tanıştığımız, evlerine konuk olduğumuz, bahçelerinde sohbet ettiğimiz, dükkânlarından alışveriş ettiğimiz yöre halkı bizimle yemeğini, çayını, sohbetini gönülden paylaştı. Bilgeliklerinden, yüreklerinin güzelliklerinden ve cömertliklerinden dolayı hepsine minnettar kaldık. Kadın erkek eşitliğini ve iş birliğini gördük ve kısa bir süre sonra burada şahit olduğumuz hiçbir şeye şaşırılmaya karar verdik. Sanırım ayak izimizi bu coğraf-

yaya bıraktık. Hatta adettendir diye ayakkabılarımızın altına isimlerimizi dahi yazdık.

Hayatın, yolumuzu tekrar buraya düşürmesini umarak...

SPORCU SAĞLIĞI

Yazı: Doç. Dr. Cem ARITÜRK

Fotoğraf: Freepik.com adresinden alınmıştır.

Doğa insan için hep çekici...

Kimisi karla kaplı dağlar ile kimisi dağın eteklerindeki çam ormanları ile cezboluyor ...

Kimi sporcu aheste emin adımlarla zirveyi hedeflerken, kimi nemli küf kokusunu içine çekerek yeşilin içinde hızla yol almayı hedefliyor...

Bir kaya bloğunda soluksuz tırmanın ile derin mavinin sarhoşluğuna kapılanın motivasyonu temelde aynı sayılır...

Sonbaharın serinliğinde sararmış yaprakların üzerinde yürümeyi seven ile çarşak üzerinde sekerek ilerlemeyi seven, yorgunluk kahvesini içerken aynı tamamlanmışlığı hissediyor aslında...

İnsan, endüstrileşme ve yeni sosyal düzen adı altında kendi doğasına aykırı bir şekilde uzaklaştığı doğaya, makro kosmosa kavuştuğunda tatmin oluyor ve bütünlüyor ruhunu, varoluşunu...

Yola çıktığında türlü zorlukla karşılaşan insan, zirveye varmanın ya da dibe ulaşmanın değil, yolda olmanın, doğada olmanın ve yaşamanın tadına vardığında fark ediyor gerçekte "ne denli" olduğunu...Ulaştığında; heybetine saygısından karşısında diz çökmüş zirveler, ulaşılamadığında insanın küçüklüğünü yüzüne çarpıyor .

Her hali ile güzel, her hali ile çekici olan dağlar söz konusu olduğunda akla ilk gelen konulardan biri ise irtifa ve irtifa ile ilgili sağlık sorunları. Konu ile ilgili pek çok bilgi mevcut; bunlardan bir kısmı ise irtifa faaliyetlerinin ve egzersizlerinin özellikle de solunum sistemi ve kalp damar sistemi sağlığı üzerindeki etkileri ile ilgili. Temelde kendini amatör ultra maratoncu olarak tarif eden ve hemen her türlü doğa sporu ile ilgilenen biri olarak güzellere yapmadan, objektif bilgiler ışığında konuyu irdelemek istiyorum.

Tüm bilgilerin öncesinde sadece kalp ve damar değil, bütüncül tıbbın gereği olarak tüm sistemlerin sağlığı açısından dağcılık faaliyetlerine katılacak ve özellikle 2000 metre üzerinde irtifada efor sarf edecek

herkesin geniş kapsamlı bir kontrol muayenesinden geçmesini öneririm. Bunun haricinde kalp ve damar sistemi açısından 50 yaşını geçmiş her bireyin yıllık olağan kontrollerini yaptırmalarını ve eğer ailede kalp ve damar sistemi hastalığı mevcut ise 50 yaş sınırının, 40 yaşına çekilmesi gerektiğini hatırlatmalıyım. Zaten sadece Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF) 'nun değil, tüm sportif branş federasyonlarının lisans çıkartılması için istedikleri sağlık raporları, sportif ya da amatör faaliyetler sırasında gelişebilecek sağlık sorunlarının önüne geçilebilmesini sağlamak içindir.

Makalenin devamında, sorunsuz bir bünyede sağlıklı bir kalp damar sisteminin, yüksek irtifada yapılan dağcılık faaliyetleri, ultra maraton koşuları gibi uzun süreli, direnç gerektiren faaliyetlerin akut sürecinde neler yaşadığını anlatmaya çalışacağım. Aslında bunu anlatırken amacım, insan vücudunun adaptasyon yeteneğine şapka çıkarmaktan ve dağcılık faaliyetlerini övmekten öte, zararlıymış ya da tehlikeliymiş gibi görünen (ya da kimi zaman kimi bilim adamları tarafından zararlı olarak yaftalanan) endurans (dayanıklılık) sporlarının, direnç gerektiren aktivitelerin vücut tarafından nasıl gerçekleştirilebildiğini göstermek. Diğer bir deyişle; dağlarda tırmanmanın ya da koşmanın, biyolojik-psikolojik-sosyal bir bütün olarak ve sağlık tanımı bu üç payda üzerinden yapılması gereken insan türü için gerekli kurallara uyulduğunda zararlı ve tehlikeli olmadığını anlatmaktır.

İrtifa insan vücudunu farklı şekillerde ve farklı mekanizmalarla etkilemekte. İrtifaya akut olarak maruz kalan bir bireyde, değişen hava koşulları (ısı ve nem miktarı başta olmak üzere) ve dış basınç vücut homeostazisini (dengesini) etkilemekte, solunan havadaki oksijen miktarı azalmakta ve oksijen transfer mekanizmalarında bazı akut değişiklikler meydana gelmektedir. Tüm bu değişiklikler temel olarak damar içinde dolaşan kanın miktarını, yoğunluğunu ve oksijen konsantrasyonunu etkilemekte ve dokulara ulaşan oksijen ve besin maddelerinin dengesi deniz seviyesindekinden farklılaşmaktadır. İşte bu değişiklikleri gerek akut

dönemde ,gerekse kronik dönemde kompanse edebilecek mekanizmalardan en önemlisi ise kalp ve damar sisteminde meydana gelen adaptif değişikliklerdir.

Pek çok sporcu; kronik dönemde hem kalp damar sistemi üzerindeki ,hem de kanın oksijen taşıma kapasitesindeki olumlu etkilerinden dolayı, antrenman programlarına yüksek irtifa egzersizlerini (özellikle de yarışlardan belli bir süre önce) eklemektedirler. Bu kronik dönem etkileri ayrı bir yazıda başlı başına ele alınması bir konu.

Gelelim esas korkutucu olan akut dönem etkilere. Pek çok dağcının ve ultra maraton koşucusunun deneyimlediği ve sağlık açısından dağcılığın ve atletlerin bile gözünü korkutan bu değişimlerin geçici olması ve belirli bir süre sonunda adaptasyon mekanizmaları ile bertaraf edilebiliyor olması içimizi rahatlatan en önemli bilgilerden biri. Ve ayrıca bulunulan yükseklikten daha alçak bir seviyeye inildiğinde gelişen (gelişebilecek) sorunların önüne geçilebilmesi ise diğer silahlarımızdan. Burada önemli ve kritik nokta ise sorunların erken saptanması ve hatta sorun ortaya çıkmadan gerekli önlemlerin alınması. Bu giriş mahiyetindeki bölümün ardından irtifa ve eforun neden olduğu akut değişiklikleri ve kompanseasyon mekanizmalarını irdelemek istiyorum.

Sıcaklık, rüzgar, mevsim gibi etkenlere bağlı değişkenlik göstermekle birlikte deniz seviyesinde yaklaşık 1000 bar olan atmosfer basıncı, orta yüksekliğin başlangıcı olarak kabul edilen 2000 metrede 800 bar civarına düşmektedir. Bu seviyeden itibaren, havadaki oksijen oranı değişirse de (%20,1) düşen atmosfer basıncından ötürü solunan havadaki parsiyel oksijen basıncı (PO2) azalmaktadır. Bu da öncelikle akciğerlerde alveollere ulaşan oksijen basıncının ve daha sonra da kanda parsiyel oksijen basıncının düşmesi anlamına gelmektedir. Kanda azalan oksijen basıncı,dokulara ulaşan oksijenin de az olması anlamına gelir. İşte yükseğe çıktıkça meydana gelen akut kompanseatuar değişikliklerin ve sorunların temel sebebi budur. Hava sıcaklığı, irtifa düzeyi, çıkış hızı gibi

faktörlerin yanında kişinin mevcut kondüsyon seviyesi, yeterli hidrasyon (sıvı alımı) ve yapılan egzersizin şiddeti de hem sorun oluşumunu, hem de meydana gelecek değişiklikleri etkilemektedir.

Kandaki oksijen basıncının azalması ile meydana gelen ilk akut kompensatuar değişiklik solunum sayısının artmasıdır (hiper ventilasyon). Nefes açlığı çeken kişi, normalden daha hızlı ve daha derin nefes almaya başlar. Buradaki risklerden biri solunum hızının artışı ile birlikte kanda asit baz dengesini bozabilecek solunumsal alkaloz (kandaki karbondioksit seviyesinin azalmasından dolayı) meydana gelebilme olasılığıdır. Bu nedenle yapılması gereken şey, derin derin ve sakin bir şekilde nefes alıp vermeye çalışmaktır.

Dokulara ulaşan oksijen miktarının azalması kalp ve damar sistemi değişikliklerinin tetiklenmesine neden olan faktörlerden biridir. Bu süreçte kalp ve damar sisteminde meydana gelen değişiklikleri tetikleyen diğer bir unsur da hormonal adaptasyon mekanizmalarıdır; böbrek üstü bezlerden adrenalin ve noradrenalin hormonlarının salgılanması tetiklenir. Gerek azalan oksijen miktarının gerekse hormonal mekanizmaların etkisi ile hem kalbin atım hızı hem de kalpten pompalanan kan miktarı artar. Kişi tarafından çarpıntı olarak hissedilen bu durum altta yatan bir kalp damar sistemi hastalığı yoksa tehlikeli bir durum değildir.

İrtifanın etkisinin yanında egzersiz ve fiziksel eforun da etkisi ile hiper ventilasyon ve kalp hızı-debisinde artış meydana gelecektir. Bunun yanında egzersiz / fiziksel efor, dokuların oksijen ihtiyacının da artışının en önemli sebeplerinden biridir. Burada önemli olan kişinin mevcut bulgularına göre yüksekliğin ve egzersizin oluşturduğu total etkiyi yönetebilme becerisidir. Bu beceride

ise daha önce değinmiş olduğum hava sıcaklığı, nem miktarı, mevsim gibi çevresel faktörlerin yanında kondüsyon durumu, beslenme, hidrasyon gibi kişisel etmenlerin rolü de bulunmaktadır.

Bu dengenin sağlanamadığı durumlarda ciddi akciğer ve beyin ödemi ile seyredilen akut dağ hastalığı-

jinin doğru zamanda ve doğru yerde kullanılmasına olanak tanır.

Sağlıklı bir kalp damar sistemi, yüksek irtifada yapılan faaliyet ve egzersizlere (gerekli kurallara uyulduğunda) kolay bir şekilde adapte olabilir. Ancak, her türlü önleme rağmen sorun yaşandığında ısrar etmek doğru bir yaklaşım değildir. Gerektiğinde ara verip vücudun toparlanmasına olanak tanımak ve gerektiğinde de geri dönmek, karşılaşılabilecek daha büyük sorunların önüne geçmek için en doğru harekettir. Doğayla mücadele etmeden, doğayı ve vücudu dinleyerek hareket etmek her tür doğa sporunun temel kuralıdır.

Dağlar tüm heybeti ile kendine gelenleri beklemektedir; doğru zamanı ve doğru koşulları belirleyecek olan insanın ta kendisidir.

na yakalanma riski bulunduğunu unutmamak gerekmektedir.

Bu denli karmaşık bir akut tepki sarmalında boğulmamak için belirli koşulları sağlamak gerekmektedir. İrtifa etkilerinin 2000 metreden itibaren başlayacağı göz önünde bulundurulacak olursa bu seviyeden itibaren çok hızlı yükselmek veya bu seviyenin üstüne araba ile kısa sürede çıkmamak alınması gereken ilk önlemdir. Bunun yanında antrenman / yarış / faaliyet öncesinde ve sırasında beslenmeye ve hidrasyona dikkat etmek, sorun yaşama ihtimalini en aza indirmek açısından son derece önemlidir. İdrar miktarı, ter ve terdeki tuzluluk gibi vücudun sıvı ve elektrolit dengesini gösteren belirtilerin takibi ek sorunlar yaşanmasını önlemek için gereklidir. Aşırı ve gereksiz efordan kaçınmak, ener-

Fotoğraf: Freepik.com adresinden alınmıştır.

Yerden Isıtma Sistemlerinde Konforlu ve Çevreci çözümler...

ISIL
MÜHENDİSLİK
www.isil.com.tr

 REHAU

SLACKLINE

Yazı: Vecihi Serkan ÇABAŞ

Photo by Casey Horner on Unsplash

Slacklining iki nokta arasında gerili naylon ya da polyester'den yapılmış bir ip üzerinde dengede hareket etmenin amaçlandığı bir denge etkinliğidir. Bazı yönleriyle ip te yürüme etkinliğinden ayrılır.

Denge üzerine kurulu olan bu spor 1970'li yıllarda, ABD'de tırmanışçıların denge alıştırmaları yapmaları amacıyla ortaya çıkmıştır. Birkaç yıl öncesine kadar ülkemizde de bilinmeyen, ancak 2006 yılında, 1. Avrupa Slackline Festivali'nden sonra yükselişe geçerek, yıllar içinde oldukça popüler olmuştur. Günümüzde gelişmekte olan bu sporun birçok alt dalı ortaya çıkmıştır. Bunlar;

Longline, uzun hatlar üzerinde,

Waterline, su üzerinde kurulmuş hatlar üzerinde,

Rodeoline, yere yakın, gevşek bir hat üzerinde,

Highline, yüksek iki nokta arasında kurulan ve emniyet alınarak güvenlik sağlanan hatlar üzerinde yapılır.

Trickline, gergin hatlar üzerinde akrobatik hareketler yapma temeline dayanır.

Bu dalların ortak özelliği denge olsa da, kendilerine has teknik ve antrenman şekilleri vardır.

Kullanılan ipin malzemesi, polyester veya polyamidten yapılmış, ince, düz bir kuşaktır. Kemer 2 ila 3 cm genişliğindedir. Hat genişledikçe üzerinde yürümek daha kolay hale gelir. Malzemenin esnekliği, kemer performansını için stres ve gerilme açısından çok önemlidir. Gevşek iplerin kontrol edilmesi zordur, iyi gerilmiş bir ipin üzerinde yürümek yeni başlayanlar için daha kolaydır.

Belirlenen iki nokta ağaç ise; onları hasarlardan korumak için, ağaç koruyucu kullanılmalıdır. Ağaç koruyucu "Tree Plus" denilen malzeme, bu amaçla tasarlanmış ve slackline montajını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca

Photo by Sean Benesh on Unsplash

ipin gerilme noktasının çim veya kum zemin olması idealdir. İstenmeyen olaylarla karşılaşılması için, zemin potansiyel zarar verici nesnelere temizlenmiş olmalıdır.

Slackline'in özü denge olduğu için, ilk adım her zaman zordur ve bu kişiye göre değişmektedir. Bazı kişiler bir saat, bazıları ise dört saat ve üzerine çıkabilmektedir.

Kemer üzerinde sörf yapmak ve zıplamak ilk numaralardır. Basit görünürler ama oldukça zor hareketlerdir. Zıplamak ile ip yukarı ve aşağı hareket eder ve ayaklarınız tekrar iple birleşir. Sörf ise size sörf deneyimini anımsatan yana doğru sallanma hareketidir.

Slacklining yaparken iki tür numara vardır. Dinamik numaralar ve statik numaralar.

Statik numaralar; Yoga ve Tai Chi öğelerinin ayakta duran figürlerini yavaş hareketlerle yapmanız gerekmektedir, birçok statik numara kolay gibi gözükse de başarmak görüldüğünden daha zordur.

Dinamik numaralar; yüksek çubukta veya trampolinde jimnastik hareketlerini hızlı hareketler ve sıçramalarla tanımlamak mümkündür. Slacklining, şehir yaşantımızda mekanları, parkları denge için oyun alanına çevirmemize yarayabilir. Bu sporun arzusu ile hareketlerimiz, yenilenmemiz, öğrenme becerimizin gelişmesi ile bize ve arkadaşlarımızla keyifli anlar sunabilir.

DOĞAL YAŞAM

Mehmet Ali Öktem

GÖZLEMİ VE FOTOĞRAFÇILIĞI

Yazı ve fotoğraflar: **Mehmet Ali ÖKTEM**

“Seyahat etmek mikrobu size bir defa bulaştıktan sonra artık tedavisi yoktur. Hayatımın sonuna kadar bu mikropla mutlu bir şekilde yaşayacağımı bilmek çok güzel bir duygu!”

-Michael Palin

Tıbbi mikrobiyoloji uzmanı bir hekimim. Yirmi yıldır temel araştırma alanı olarak viroloji konusunda yurt içi ve yurt dışından meslektaşlarımızla iş birliği içinde saha çalışmaları yürütüyoruz. Çalışmalarımızın gereği ekibimle birlikte doğadayım ve çok büyük oranda doğal yaşamda bu araştırmalarımı yürütmekteyim. Önceleri yalnızca Hantavirüsler ve diğer “zoonotik enfeksiyon” (Omurgalı hayvanlardan insanlara geçen bulaşıcı hastalıklar) etkenlerinin araştırılması ve keşfedilmesi üzerine çalışmak amacıyla, bir araştırmacı olarak çıkıyordum doğaya. Bu süreçte karşılaştığım verileri de tamamen bilimsel kaygılarla fotoğraflayarak belgeliyordum. Ancak bir süre sonra bu fotoğrafların bana bambaşka bir dünyanın kapısını araladığını fark ettim. Doğa yalnızca içinde bulunmak, izlemek, hissetmek ve onunla bütünleşmek adına muhteşem bir gerçeklikti. Doğada olmak, sade ve mutlak gerçeği fark etmek için yeterliydi.

Oysa biz insanlar kendi uydurduğumuz hikayelere inanarak ve çoğu zaman haddimizi aşarak, yalandan hayatlar yaşıyorduk kurduğumuz şehirlerde. Sürekli yeni hikayeler uydurarak daha da genişletiyorduk yalanımızı. Para hikayesi, verimlilik hikayesi, serbest piyasa hikayesi, ekonomik büyüme hikayesi, kentleşme hikayesi, sanayileşme hikayesi vesaire...

Bu arada doğayı bitiriyorduk. Oysa bir sağlıkçı olarak biliyordum ki sadece bireyleri tedavi ederek sağlığı sürdürülebilir kılamazsınız. Önemli olan toplumu yeni, alternatif bir hikaye ile doğa sever, doğa ile uyumlu ve doğaya saygılı olmaya teşvik etmektir. Bu konuda bana en büyük desteği sağlayan sahadaki çalışma arkadaşlarım Prof. Dr. Ahmet Karataş ve Prof. Mustafa Sözen'in yoğun teşvikleri ile yaban hayatında gözlediklerimizi, keşfettiklerimizi kısmen estetik, kısmen merak ama en çok da doğa koruma adına farkındalık oluşturma kaygıları ile fotoğraflamaya başladım. Bu amaçla 11 yıldır bilimsel araştırmalar ve projeler haricinde, yalnızca gerçek doğada olan biteni gözlemek, yeni türleri görmek, güzellikleri paylaşmak ve maalesef bazen de acı gerçeklerle

yüzleşmek adına yaban hayatını gerek yurt içinde gerekse yurt dışında fotoğraflıyorum.

Bu yazıda yurt dışındaki ana teması ekzotik kuş türleri olan yaban hayatı gözlemi gezilerimizden biri olan Sri Lanka'nın ve Malezya'nın bazı türleri ve güzellikleriyle sizleri tanıştırmaya çalışacağım. Sri Lanka, eski adı Seylan olan ve Hindistan'ın Güney Doğusunda yer alan bağımsız bir ada devletidir. Ülke halkının büyük bölümü Budist, kalanı ise Hindu, Müslüman ve Hristiyan'dır. Malezya ise temelde çoğunluğu Müslümanların oluşturduğu daha az olarak da Budistler, Hristiyanlar ve Hindu'ların oluşturduğu bir ülkedir.

Yaban Hayatının muhteşem olduğu bu iki ülkede 21 gün Ahmet Karataş, Mustafa Sözen, Hüseyin Meşe ve Yunus Ayhan ile birlikteydik. 15 Ocak 2016'da başlayan 13 günlük Sri Lanka ve 8 günlük Malezya maceramızın karelerini sizlerle paylaşıyorum. Havaalanında karşılaştığımız vize sorunumuzu hızlıca çözerek Sri-Lanka'nın başkenti Kolombo'ya iniş yaptık, Kuş rehberimiz Senerath ile ilk durağımız olan Kitalgala'ya doğru yola çıktık. Kitalgala özellikle çok yüksek ve sık yağmur ormanlarının ve akarsuların bulunduğu çok zengin bir habitata sahip bölge. Işık şartları orman içlerinde bizi çok zorladı. Fotoğrafların bazılarında zorlu ışık şartları nedeniyle, bazılarında

mara'da Yala National reserve'de gün boyu çekim yaptık. Sadece kuşlar değil memeliler bakımından da çok verimli bir gözlem oldu. Günün en büyük sürprizi karşımıza çıkan Sri Lanka Leoparı oldu. Bu alt tür dünya üzerindeki en iri leopar alt türü olarak biliniyor. Gerçekten gösterişli bir hayvan, Leopar dışında Yala'da geyikler, Asya filleri, timsah gibi büyük memeliler ve sürüngenler de görüntüledik. Yala'dan sonra Bunda-la ulusal koruma alanında çekimlere devam ettik. Buradaki türler arasında en ilginç olanı uçan tilki (flying fox) adı verilen dev yarasalardı. Dünyanın en büyük yarasalarından biri olan bu yarasaların ağaçtaki asılmış pozlarının ve uçuşlarını görünce vampir filmle-rinin ve yarasaların yaratıcılarının nereden esinlendiklerini çok iyi anladım. Bu arada daha pek çok güzel kuş ve maymun türü de çektik.

26-28 Ocak 2016 tarihleri arasında ekibimiz ile Udawalawa, yol, Nuwara Eliya, Kandy ve Horton düzlüklerinde çekilen pek çok endemik tür bizi oldukça mutlu etmişti.

Sri Lanka'nın eşsiz doğası ile 28 Ocak 2016 günü vedalaşarak uzun bir yolculuktan sonra Malezya Kuala Lumpur hava alanına indik. Bizi karşılayan Zaharil (Texas) rehberliğinde ilk iki günümüzü Kuala Selangor'daki doğal yaşam alanlarına ayırdık. Bu alanlarda pek çok değişik tür ile karşılaşmamıza karşın benim en çok ilgimi çeken ve değişik gelen türler olarak çamur zıpzıplarını (mudskippers) söyleyebilirim. Akciğerli balık olarak adlandırabileceğimiz bu türler sulardan karaya çıkışın evrim sürecini adeta günümüze taşıyorlardı. Ekibimizdeki biyologlar ve benim özellikle çok ilgimizi çekmişti. Gelgitin bastığı bir sulak alanın içerisinde binlercesini görebildik. Ayrıca aynı alanda pek çok

Gezinin 8. gününü hint okyanusunda bir pelajik tura ayırdık. Asıl hedef kaşalot ve mavi balina gibi dev memelilerin bir ya da birkaçını görmektir. Bu arada yunuslar ve köpek balıklarını da elbette. Maalesef hafta boyunca balina görülmeyen iki günden birine denk geldik, Yine de hoş sürprizler; dev deniz kaplumbağaları ile boyu üç metreyi geçen çekiç başlı köpek balığı bizi oldukça heyecanlandırdı. Zaman zaman yunuslar bize eşlik etti ve cömert pozlar verdiler. Sri Lanka gezimizin 9. günün de Tissamahala

yengeç türü, yalı çapkınları, kabuklu-lar vs. bulunabiliyordu. Malezya gezisinde Kuala Selangor'dan sonra ikinci durağımız Paya Indah adı verilen harika bir sulak alan ve kenarındaki doğal park alanıydı. Burada Malezyalı kuş gözlemcisi ve doğa fotoğrafçısı Foozi Saad de bize katıldı. Paya Indah içinde değişik kuş türlerinin yanı sıra bizim için çok değişik ve güzel bir tür olan misk geyiğini görüntüleme şansı da bulduk. Neredeyse iri bir sıçan büyüklüğündeki bu minicik geyik türü çok sempatik ve değişikti benim için.

Malezya gezimizin son dört gününde ülkenin en önemli kuş alanlarından biri olan Fraser tepesindeydik (Fraser's Hill) Zaman zaman açıp, zaman zaman kötüleşen hava koşullarına rağmen gezimizdeki en kaliteli kuş fotoğraflarını çekme olanağı bulduk. Özellikle yağmur, sis ve ışık şartları sık yağmur ormanı içinde çekim yapmamızı oldukça zorladı.

Biz doğa gözlemcileri bu gezide Güney Doğu Asya'nın nefis doğasından sadece küçük bir parçayı görüp görüntüleyerek mest olduk. Bu arada dikkatimizi çeken en önemli unsur bizim ülkemizdeki gözlemlerimizin aksine gittiğimiz yerlerde doğal yaşamın ne kadar temiz olduğu ve korunduğu oldu. Doğal alanlarda en küçük bir plastik atık, doğanın dışın-da bir unsur veya kirlilik görmedik.

Ne diyelim darısı ülkemizin başına.

Sevgiyle kalın.

EGEMET

Story of steel and fire

FLEXIBLE PRODUCTION

FAST TOOLING

PROFESSIONAL COMPETENCE

Forging capacity 6000 Ton/year
Forging Range 0,2kg - 45kg
Maximum diameter 350 mm
Certificates ISO/TS 16949:2009
ISO 9001:2008
PED 97/23-EC AD 2000 (W0-W13)
Forging Lines 2 hammer (11m Ton - 6.3m Ton)
2 maxi press (1600 Ton - 1000 Ton)
1 screw press (630 Ton)
Outsourced activities Machining Coating Heat treatment

Commercial vehicles

Agricultural machinery

Industrial vehicles

Railway industry

Egemet Ege Metal Dövme San. ve Tic.Ltd.Şti.
Ankara Asfaltı Taşkahve Mevkii Kemalpaşa / İZMİR Tel: 0 232- 877 10 49 Faks :0 232- 877 10 50
info@egemetforge.com www.egemetforge.com

TÜRKLAB

diagnose for life

Türklab, 1996'da kurulduğu günden bugüne, sanatsallık ve bilimselliğin ilke ve esaslarını, gerek çalışanları gerekse tüm dış paydaşları ile birlikte eksiksiz yerine getirmeyi düstur edinerek, en yenilikçi teknolojilerle hayata değer katan hizmetler üretmeyi görev edinmiştir. Başarıya uzanan meşakkatli yolda azimle ilerlerken "dünyaya, ülkemize, bayrağımıza, sadece iyilik getiren" adımlar atmış, daima alanında yeniliklere öncülük etmeyi hedeflemiştir.

LİKYA YOLU

YÜRÜYÜŞÇÜLERE ÖNERİLER

Yazı ve fotoğraflar: **Mehmet ORAL**

Antik Likya Yolunda Yürüyüş Planlaması için yazılı/görsel pek çok yayın bulunmaktadır. Bu Yolu daha önce yürüyenlerin, yürüyüş tecrübelerini aktardıkları görsel/yazılı paylaşımlar da ayrıca sosyal medyada yoğun olarak yer almaktadır.

Bununla birlikte; mevcut yayınların büyük bir kısmı, 550 km. civarındaki Antik Likya Yolu'nu, mesafe ve zaman olarak etap-etap ayırarak, bu etaplar hakkında açıklayıcı kimi bilgilere yer veren içerikle sınırlıdır. Bu yayınlarda, yol boyunca karşılaşılabileceğiniz arkeolojik eserler, antik kentler ve doğal güzellikler de yer alıyor olmakla birlikte, kişisel tercihlere bağlı olarak mevcut güzelliklerin keyfini çıkarmak için nasıl bir planlama yapılması gerektiğine pek yer verilmez.

Kaynakların tümüne yakını, 20-25 günlük bir sürede Antik Likya Yolu Yürüyüşü'nün tamamlanmasını öngörmektedir. Yolu ilk kez yürüyecek olanlar da, işte bu 20-25 günlük süreye göre yürüyüşlerini planlamaya çalışırlar. Oysa; yürüyüşçülerin, standart olan bu programı, kendi kişisel tercihlerine göre; içerik, süre, mesafe ve beklenti olarak revize etmeleri gerekir. Şu hususu hiç aklımızdan çıkarmamalıyız ki, "Likya Yolu Yürüyüşü" bize çok farklı seçenekler sunmaktadır:

1. Performans Yürüyüşü:

Likya Yolunu, 20-25 günde tamamlayacak bir tempoda yürüyerek, yolda karşılaşılabileceğimiz arkeolojik ve doğal güzelliklerin tam manası ile keyfini çıkarmamız mümkün değildir. Tüm bunlara şöyle bir göz atıp devam etmek zorunda kalırız. Harikulade, bakir bir koyun yanından geçiyorsunuzdur. Orada durup, bir süreliğine de olsa o koyun parçası olmak istersiniz ama vaktiniz sınırlıdır, yapamazsınız. Bakar, geçer gidersiniz. Önemli bir antik mekânı, enikonu gezmek için yeterli zaman ve gücü her zaman bulamayabilirsiniz.

Bununla birlikte, daha değişik performans seçenekleri ile de yürüyebilirsiniz bu yolu. Daha yüksek tempoda, daha kısa sürede de tamamlanabilir parkur. Gece saatlerinde de yürüyebilirsiniz mesela. Performans yürüyüşünde son nokta ise, hemen her yıl icra edilen "Likya Yolu Ultra Maratonu"dur. Altı etaptan oluşuyor ve altı günde tamamlanıyor.

Sonuç olarak, 20-25 günlük tempoda yürüyüş sizlere iyi bir performans yürüyüşü keyfi verebilir. Bununla birlikte, yol boyunca karşılaşılabileceğiniz doğal ve tarihi güzellikleri yeterince özümsemeniz, büyük bir ihtimalle mümkün olamayabilir.

2. Arkeolojik İncelemeler:

Antik Likya Yolu üzerinde ve çevresinde Likya Medeniyetine ait; kimi gayet iyi korunmuş, kimiye kalıntılardan ibaret pek çok tarihi eser/alan mevcuttur. Esas hedefiniz bu arkeolojik alanlar ise programınızı buna göre oluşturmalısınız. Çünkü; 550 km. civarındaki parkurun tamamı, antik eserler/kentler ile dolu değildir. Yolum önemli bir bölümünde bu tür yerlere rastlanmayacaktır bile. Bu durum dikkate alınmazsa, yaptığınız program sizi beklentilerinizden uzak, can sıkıcı bir hal alabilir.

3. Doğal Güzellikler:

Likya Yolu, gerek kara tarafında gerekse deniz tarafında olağanüstü doğal güzellikler içermektedir. Yolun doğaseverler için en önemli yönlerinden biri de, bu doğal güzellikler ile içiçe olabilmek ve bunları olabildiğince yaşayabilme olanağını sağlamasıdır. Likya Yolu Yürüyüşüne ilişkin yayınlar bu güzelliklerden bahsetmektedir. Ancak yol üzerinde, bu yayınlarda yer almayan, irili ufaklı daha pek çok güzellik ile de karşılaşacaksınız. Planlamalarınızda bu durumu göz ardı etmeyin.

Geleneksel 20-25 günlük parkur; tempolu, zamana karşı yarışmayı gerektiren, performansa yönelik bir faaliyettir. Her etapta, süratinize göre, yukarıda bahsedilen diğer güzelliklerden istifade etme süreniz artacak veya azalacaktır. Tercihiniz bu ise, sorun yoktur. Ancak; bu yürüyüş ile ilgili tercihleriniz farklı ise; kendi planınızı, zaman, mesafe ve içerik olarak yeterli esneklikte, beklentilerinize göre kendiniz yapınız.

Ben yolun tamamını (Finike-Karaöz, Gökçeören-Çukurbağ araçla) kampli olarak 17 günde yürüdüm. Yapmasa idim aklımda kalırdı. Ancak bundan sonra Likya Yolu için tercihim; doğa yürüyüşü, arkeoloji, dinlenme, kamp tercihlerime göre, özgün bir program olacaktır.

EGE BÖLGESİNİN DORUKLARI SPİL DAĞI

Yazı: **Ayşegül AKINCI YÜKSEL - Vecihi Serkan ÇABAŞ**

Fotoğraflar: **Ayşegül AKINCI YÜKSEL**

Ege Bölgesi'nin Gediz Havzası içinde yer alan Bozdağlar'ın kuzey-batı ucunda ayrı bir kütle oluşturarak doğu-batı doğrultusunda uzanan Spil Dağı (Manisa Dağı); jeolojik ve jeomorfolojik yapıdaki kalker kayalar, kanyon vadiler, dolin gölleri, lapyalalar,

mağaralar, zengin bitki örtüsü, yaban hayatı ortamı ile mitolojik öykülere konu olan taşınmaz kültür varlıklarını bağrında taşımaktadır. Bu özellikleri göz önünde alınarak 22 Nisan 1968 tarihinde "Milli Park" ilan edilmiştir. Adını verdiği milli park

içinde, Spil Dağı'nın en yüksek noktası 1513 metrelik Karadağ zirvesidir. Havanın açık ve görüşün iyi olduğu zamanlarda zirveden bakıldığında, İzmir Körfezi'ni ve ovaları rahatlıkla görmek mümkündür.

kılmaktadır. Rotaların birçoğu Ayvacık, Beşpınar, Darkale, Tekelioğlu, Turgutalp, Sultan Yaylası, konaklama, mola verme, yerel gıda ürünlerini satın alma aktiviteleri için uygundur. Bu rotalar üzerinde Spil, Ağlayan Kaya ve Tantal Kalesi ise görülmesi gereken doğal oluşumlar arasında yerini almaktadır.

Spil Dağı, tarih yönünden de zengindir. Mitolojiye göre **Spil Dağı**'na adını veren, **Zaman Tanrısı Kronos**'un karısı **Kybele**'dir (*Sipylene*). Kybele bütün tanrıların, tanrıçaların olduğu gibi bitkilerin, hayvanların ve insanların bereket tanrıçasıdır. Efsaneye göre, Lidya Kralı Tantalos kale yaptırmış, kalenin bitmesi şerefine verdiği ziyafette oğlu Pelops'u doğrayıp tanrılara sunduğu için, onlar tarafından cezalandırılmıştır. Spil Dağı'nda; Kybele Kaya Kabartması, Frig özellikleri gösteren Lidya kültürünün kalıntıları olan kaya mezarları, Yarıkkaya'nın yakınında her biri kayaya oyulmuş evler ve bir taht görülmektedir. Çaybaşı'nda Niobe Doğal Kaya (Ağlayan Kaya) Anıtı, Manisa Kalesi kalıntıları belli başlı kültür varlıkları olarak sıralanabilir.

Ağlayan Kaya (Niobe Kayası)

Dağın eteklerinde, Mevlâna Yolu üzerinde bulunan Ağlayan Kaya'nın, mitolojideki adı Niobe'dir. Kayanın hikayesi; Frigya' da hüküm sürmüş yarı tanrı Zeus'un oğlu Kral Tantalos ve eşi Dione'nin kızı olan Niobe, çocukluğunu Tanrıça Hera ile birlikte bu bölgede geçirmiştir. Niobe, Thebai Kralı Amphion ile evlenir. Altı erkek, altı kız

Spil Milli Parkı jeolojik, morfolojik, arkeolojik ve mitolojik özelliklerinin yanı sıra, dağcılık sporuna uygun ve önemli bir rekreasyon alanıdır.

olmak üzere 12 çocuğu olur. Niobe'nin çocukluk arkadaşı Hera ise, evlenerek Apollon ve Artemis adında iki çocuğa sahip olur. Niobe kendinden sayıca daha az çocuğa sahip olan Hera'yı küçümser. Kendisini üstün gören Niobe, halktan kendisine tapmalarını emreder. Hera bu duruma sinirlenir ve bunu çocuklarına anlatır, onlardan Niobe'yi cezalandırmalarını ister. Apollon ile Artemis, Niobe'nin tüm çocuklarını okla öldürürler. Cesetleri Olympos tanrılarınca yakılırken, çocuklarının ölümü ile baş başa kalan Niobe, durmadan ağlar. Onun bu haline acıyan tanrılar Niobe'yi ağladığı yerde taş haline getirir.

Milli parkın doğusunda 600 metre yükseklikte bulunan **Sülüklü Göl** kalkerlerin erimesiyle oluşmuştur. Derinliği 1-2 metreyi geçmeyen gölün çapı 100 metredir.

Spil Milli Parkı jeolojik, morfolojik, arkeolojik ve mitolojik özelliklerinin yanı sıra, dağcılık sporuna uygun ve önemli bir rekreasyon alanıdır. Atalanı Mevkii'nde kamp, yürüyüş ya da piknik yapmak için oldukça geniş alana sahiptir. Doğa yürüyüşü için birçok rotası bulunur, tırmanış ve yürüyüş rotası olma potansiyeli taşıyan patikalar, amatör ve profesyonel dağcılar tarafından halihazırda kullanılmakta ve rağbet görmektedir. Farklı zorluklar içeren ve güzel tabiat güzelliklerinin içerisinden geçen rotalara sahip olması dağı çekici

Tantal Kalesi

Frigya Kralı Tantalas'ın yaptırdığı Tantal Kalesi kalıntıları bulunur. Anlatılan hikâyeye göre, kaleyi bitirmesinin şerefine tanrılara ziyafet verir. Ancak değişik bir ikramda bulunmak ister, oğlunu kurban edip tanrılara yedirir. Tanrılar bunu öğrenince çok öfkelenirler ve Tantalas'ı boğazına kadar suyun içinde bir kazığa bağlı yaşamaya mahkûm ederler. Bu alanda bereket tanrıçası Kybele'nin rölyefi, Niobe ve Bizans Dönemi'nden kalma Magnesia Kalesi'nin kalıntıları da yer almaktadır.

Spil Dağı flora (bitki örtüsü) ve fauna (hayvan türleri) açısından çok çeşitliliğe sahip bir yükseltidir. Spil Dağı 76 endemik bitki türüyle eşsiz bir değer taşır. Çok sayıda şifalı bitki bulunmaktadır. 13 bitki grubuyla Önemli Doğa Alanı (ÖDA) kriterlerini sağlamakta olup, Spil Dağı bu nedenle Önemli Doğa Alanları arasında yer almaktadır hatta bunların en ünlüsüdür...

Yaygın bir tür olduğu için ÖDA kriterlerini sağlamamakla birlikte Doğandili (Tulipa orphanidea) alanın korunması için bir bayrak- tür olmuştur. Ülkemizde 21 çeşidi bulunan lalelerden biri olan Doğandilini koparmak ya da tahrip etmenin cezası ise günümüzde 73 bin 747 liradır.

Son derece zenginlik gösteren dağda kızılçam, karaçam, saçlı meşe karışık olarak bulunur. Burada alt floranın ağaççıklarından meşe türleri, sürüngen ardiç, laden, funda, defne ve mersin göze çarpar. Otsu bitkilerden geven, buğdaygiller, çayırotları ballı babagiller, sütleğen, eğrelti otları görülmektedir. Sümbül, çiğdem, siklamen, yabani karanfil, glayöl, menekşe, papatya, gelincik, yaban gülü, böğürtlen, şakayık yaygın olarak bulunan bitkilerdir

Ünlü yılkı atlarına ev sahipliği yapan Spil Dağı'nda, çok sayıda yabani hayvan barınır. Tavşan, kurt, çakal, domuz, tilki, sansar, porsuk, sincap, kirpi, gelincik, doğan, atmaca, kartal, akbaba ve ötücü kuşların hemen her türü yaşamaktadır.

Atalanı Yaylası:

1250 metre yükseklikteki Atalanı Yaylası, Milli Park'ın gelişim bölgesi olarak planlanmıştır. Burada günü birlik kullanım amacıyla kamp alanı, piknik tesisleri, spor, oyun alanları, iki tane kır gazinosu, iki restoran ile 124 yatak kapasiteli dağ evleri personeliyle hizmet vermektedir. Manisa kent merkezinden, 24 km mesafede asfalt yolla, 1250 metre yükseklikteki At Alanı Yaylası'na, çıkılabilmektedir.

Kanyon tutkunları için Yarikkaya Kanyonu:

Yıkık Ağıl bölgesinde bulunan kanyon, 300 metre rakımdan sonra başlayıp Manisa – Turgutlu karayoluna çıkışı ile bitmektedir. Kanyon'da 3 metre ile 20 metre arasında değişen 30'a yakın iniş istasyonu bulunmaktadır. İstasyonlar, İCT Canyoning tarafından AIC standartlarında boldlanmıştır. Teknik malzemeler ve ekipmanın bol bol kullanıldığı kanyon rotalarında birçok pozitif ve negatif eğim bulunmaktadır. Bu kanyon, kaya tırmanışı eğitimleri için tercih noktasıdır. Bazı yüksekliklerde ipsisz iniş tekniğinin kullanılması gerekmektedir. Mevsimsel geçişlerin durumuna göre genellikle kuru olan kanyon yağmur sonrası sulu olarak da geçilmektedir. Faaliyetlerde hava durumu göz önünde bulundurularak kıyafet seçilmelidir. Bold takımları olmadan kanyon geçişleri yapılmamalıdır. Gıda ve son eksiklerinizi tamamlamanız için son yer Manisa şehir merkezidir.

Giriş Koordinatı: 38.588916, 27.502149

Çıkış Koordinatı: 38.594595, 27.507970

Manisa Tarzanı:

Spil Dağı ile özdeşleşen, Manisa Tarzanı olarak bilinen, İstiklal Madalyası sahibi, Ahmeddin Carlak, kendi ifadesi ile **Ahmet Bedevi**, 1899 yılında Irak - Kerkük kökenli bir Türkmen'dir. Kurtuluş savaşı sonlarında, İtilaf Devletleri Orduları tarafından yerleşim yerleri ve ormanlar çıkan yangınlarda zarar görür. Tutkulu bir doğa sevdalısı olarak bu durumu üzüntüyle gören Bedevi, savaş sonrasında Manisa'nın manzarasını tekrar yeşile dönüştürmek üzere,

burada kalmaya karar verir. Hayatını Manisa'yı tüm Türkiye'ye örnek olacak şekilde ağaçlandırmaya adanmış ve yaşadığı süre boyunca binlerce ağaç diker. Spil Dağı eteklerini yeşile kavuşturan kişidir. Spil Dağı'nda yaşayan ve Manisa sokaklarında yaz-kış üzerinde sadece şort ile dolaşan Carlak'a halk, 1934 yapımı Tarzan filmindeki karakterle özdeşleştirerek Manisa Tarzan'ı adını vermiştir. Manisa halkı tarafından bir efsane olarak kabul edilen Carlak, hayatını kaybettiği 1963 yılından beri her 31 Mayıs'ta anılmaktadır.

Doğa yürüyüşçüleri için rota önerileri:

• **Oduncu Vadisi Yürüyüş Patikası:** Spil Dağı Yolu – Oduncu Vadisi – Kızıl Oluk – Spil Dağı Bayraklı Zirve – Spil Dağı Zirve (Yangın Kulesi) – Atalanı 670 metre irtifaya sahip noktasındaki patika girişinden başlayan güzergâh, (çıkış istikametinde sol- güney yamaç), yaklaşık 10.2 km. yürüyüş ile Spil Dağı Bayraklı Zirve'de (1513 m) sonlanmaktadır.

• **Spil Dağı Ön Duvar Yürüyüş Patikası:** Spil Dağı Yolu (Milli Park Takı)- Ön Duvar Girişi – Seyir Kayası – Yan Geçiş – Spil Dağı Bayraklı Zirve – Spil Dağı Zirve (yangın Kulesi) – Atalanı 4 km uzunluğunda ve 15 derecelik bir eğime sahip en sert macera rotalarından birisidir.

• **Atalanı - Hamalın Kırı Yürüyüş Patikası:** Atalanı (İzmir Girişi) – Orman İçi Kamp Alanı – Ayvacık Köyü Paşa İni – Sülüklü Göl – Hamalın Kırı 13.5 km. yürüyüş mesafesi en uzun rotalardan biridir. Ortalama 5 derecelik eğim %-9'luk bir irtifa kaybıyla gerçekleştirildiği için, başlangıç düzeyi katılımcılar dahil olmak üzere her düzeye uygun bir kolay rotadır.

• **Teras Evler - Pelops Tahtı Yürüyüş Patikası:** Manisa Turgutlu Yolu- Mağara- Pelops Tahtı rotasıdır. Ortalama %17'lik bir eğimle sert bir özellik göstermektedir.

• **Sülüklü Göl - Nurkadın Tepesi Yürüyüş Patikası:** Atalanı Hamalın Kırı yürüyüş etabının devamı niteliğinde bir parkurdur. Zemin, yapısı itibarıyla yumuşak, macera yürüyüş rotası sayılabilir.

Nasıl Gidilir?

Merkezinden 40 dakikalık uzakta Milli Park, Manisa üzerinden 25 km'den, İzmir üzerinden ise 50 km mesafededir. Toplu taşıma araçlarının girmediği milli parka, ulaşım özel araçlar üzerinden yapılabilmektedir.

Giriş Ücreti

Spil Dağı Milli Parkı'na araç ile giriş ücretleri 2020 ücreti: 14 TL

Nerede kalınır?

128 yatak kapasiteli dağ evlerinde, önceden rezervasyon yaptırmak suretiyle dört mevsim kalınabilmektedir.

Kaynak:

Serap Üstündağ kişisel notları
Manisa Valiliği
Manisa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Türkiye Kültür Portalı
Kalkınma Kütüphanesi
Manisa Rehberi 2012
<http://panderneji.org/>

#BisikletimeÇarparsanÖlürüm

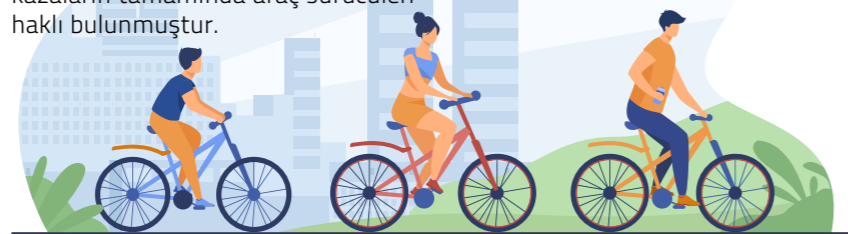
Yazı: **Mine ERDOĞAN - Hasan Berat KUR**

Fotoğraflar: **Hasan Berat KUR**

Bisiklet, hem çevre dostu hem sağlıklı bir ulaşım aracıdır. Son yıllarda ülkemizde de bisiklet kullanımı oldukça yaygınlaşmış hatta Covid-19 salgınının başlamasıyla bisiklet kullanımı daha da artmıştır. Salgın nedeniyle toplu taşımaya binmek istemeyen işine bisiklet ile gitmeye başlamış veya kalabalıklardan uzaklaşıp boş zamanlarını doğada geçirmek isteyenler bisiklete yönelmiştir.

Maalesef bisiklet kullanımının artmasıyla ölümlü bisiklet kazaları da çoğalmıştır. Son iki senede kazalarda 258 bisiklet sürücüsü hayatını kaybetmiştir. Daha da üzücü olan, kazaların tamamında araç sürücüleri haklı bulunmuştur.

Güvenli ve trafikteki diğer araçlar ile uyum içinde bisiklet kullanımı için, bisikletin bir oyuncak olmadığı, bir ulaşım aracı olduğu herkes tarafından kabul edilmesi gerekmektedir.

Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinde bisikletin bir ulaşım aracı olduğu açıkça ifade edilmiştir.

-Bisiklet bir ulaşım aracıdır. (KTK/Madde 3)

-Bisiklet şeridinin olmadığı yollarda bisikletliler sağ şeridi kullanma hakkına sahiptir. (KTK/Madde 66)

-Karayolunun sağ şeridinde iki bisikletli yan yana gidebilir. (KTK/Madde 66)

-Tüm trafik kuralları bisikletliler için de geçerlidir. (KTK/Madde 103)

-Dar yollarda ve kavşaklarda bisikletli motorlu araçlara geçiş kolaylığı sağlanır. (KTK/Madde 56-57)

-Bisiklet sürerken işaret verme dışında çift elle sürülmesi ve genel kurallara uyulması zorunludur. (KTK/Madde 66)

-Dönüşlerde sürücüler bisiklet yolundaki bisikletlilere ilk geçiş hakkını vermek zorundadır. (KTK/Madde 53)

Bisiklet bir ulaşım aracı ise bisikletlilerinde bazı hakları ve sorumlulukları vardır.

Ancak, bisiklet kanunda kendisine yer verilmesine rağmen, ne yazık ki zihinlerde ve diğer araç sürücülerinde tam olarak yerleşmemiştir.

Şehir içi ulaşımda trafiği rahatlatan, çevre için en zararsız ulaşım aracı olan bisiklet ve bisiklet sürücüsünün daha fazla görünür olması gerekmektedir. Kamu spotları, bilboardlarda bilgilendirme, sürücü kurslarında bisiklete yönelik eğitimlerin artırılması çok önemlidir.

En son İzmir'de Karşıyaka Belediyesi Gençlik ve Spor Bisiklet Takımı sporcusu Zeynep Aslan'ın kaza sonucu ölümüyle, tüm Türkiye'de **#BisikletimeÇarparsanÖlürüm** eylemleri yapılmış ve ölümle sonuçlanan bisiklet kazalarına dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Bisiklet sürücüleri olarak da, kazaların önlenmesi açısından dikkat edilmesi gereken kurallar ve sorumluluklar vardır. Bunlar;

- Öncelikle kullanılan bisikletin sürücünün vücut ölçülerine uygunluğu çok önemlidir. Eğer uygun ölçülerde değil ise sürüşü olumsuz etkiler ve rahat kullanım sağlamayacağı için denge kaybına yol açar.

- Sürüş esnasında giyilecek kıyafetler görünür olmak için çok önemlidir. Pahalı spor bisiklet kıyafetleri olmak zorunda değildir, sürüşe ve bisiklet hakimiyetine engel olmayacak şekilde rahat kıyafetler giyilmeli ve görünürlüğü artırıcı neon renklerde (sarı, turuncu, yeşil) sürüş yelekleri veya rüzgarlıklar giyilmelidir.

- Sürüş esnasında giyilecek pantolonun paçaları geniş ise paça bandı ile toplanmalıdır. Ayakkabıların bağcıkları bisikletin çalışan kısımlarına dolaşmayacak şekilde bağlanmalıdır.

- Bisiklet binerken mutlaka kask takılmalıdır, başa tam oturan ayarları yapılmış çene altı bağlantısı gevşek olmayacak biçimde olmalıdır. Ayrıca kask rengi de görünürlük açısından dikkat çekici bir renkte olmalıdır.

-Sürüş esnasında kulaklıkla müzik dinlenmemeli, görsel ve işitsel olarak her dış sesi duymaya hazır olunmalıdır.

-Özel üretilmiş bisiklet (tandem) haricinde bisikletlere iki kişi binilmemelidir.

-Sürüş öncesi yol planı yapılmalı, en güvenilir rotalar tercih edilmelidir.

-Sürüşte sürüşe ve yola konsantre olunmalı, baş sağa sola hafif çevirerek trafik kontrol edilmeli, yaklaşan araçlara kulak verilmelidir.

-Sürüş sırasında işaret vermek dışında, gidon iki elle tutulmalı, bisiklet üzerinde akrobasi gibi akrobatik hareketler yapılmamalıdır.

-Bazı eşyalar bisiklet ile taşınması gerekiyorsa mutlaka özel bagaj aparatları ile çantada veya son çare olarak sırt çantasında taşınmalıdır.

-Bisiklet üzerinde ani hareket ve yön değiştirmeler yapılmamalıdır.

-Eğer duran bir aracın yanından geçilecekse, kapısının aniden açabileceğini düşünerek çok dikkatli yaklaşılmalıdır.

-Bisiklet sürücüleri sürüş esnasında etrafındaki ya da arkasındaki araçlara ne yapmak istediğini işaretler vererek anlamalarına yardımcı olmalıdır.

-Her sürüşten önce ısınma hareketleri, sonrasında esneme hareketleri de sağlık açısından çok faydalı olacaktır.

CYCLIST; Biz kimiz?

Britanya'nın en saygın bisiklet dergilerinden Cyclist'in, Türkçe edisyonu (basımı), Mart 2015'te yayın hayatına başladı.

Alışılmışın dışına çıkan yayın anlayışıyla kısa sürede adından söz ettiren ülkemizin ilk ve tek bisiklet dergisi Cyclist Türkiye, zamanla referans haline gelen, sadık okurlar edinen, bisiklet sektörüyle kuvvetli bağlar kuran, ülkemizde bisikletin nabzını tutan ve bisiklet gündemini belirleyen bir yayının organı hüviyeti kazandı.

Günümüzde ise yoluna "bisiklet kültürü dergisi" mottosuyla devam etmekte. Yeni sloganımızı çok önemsiyoruz. Zira, ister kitli pedalı ile likra mayolu yol bisikleti kullanıcısı olsun, ister şehir bisikletiyle sahilde gezinti sürüşleri yapan hobici, ister sırtında çanta elektrikli bisikletiyle işine gidip gelen günlük kullanıcı; Cyclist Türkiye bisikletin felsefesini içselleştirmiş herkesin kendinden bir parça bulabileceği içerik ve misyonu, ülkemizde bisikletin gelişimi yönünde pedal basmakta...

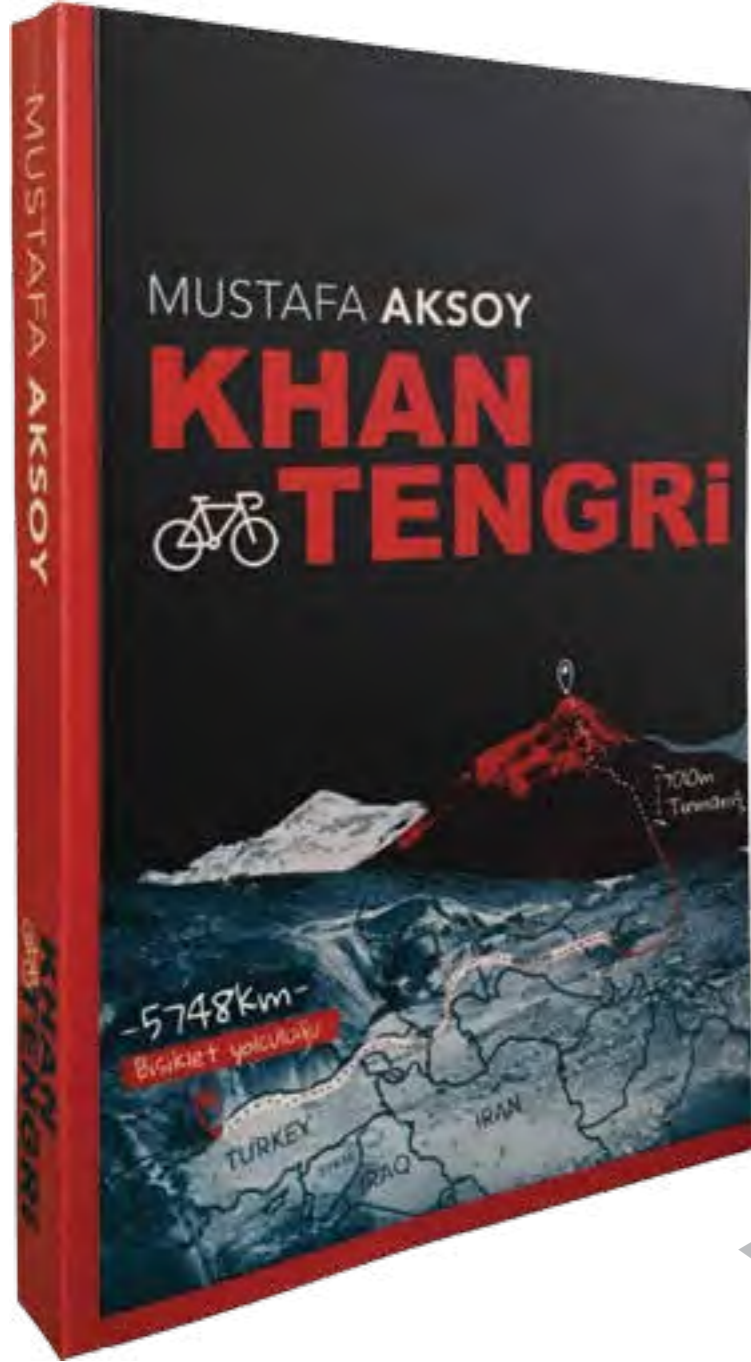
Cyclist Türkiye'nin başarısının altında, tüm bisiklet severlerin ihtiyaç ve beklentilerini karşılamanın yanı sıra, bisiklet kullanıcıları dışında da okur ve takipçi kitlesine sahip olmasında yatıyor. Bu noktada, özenle oluşturduğumuz içeriklerimizin etkisi büyük.

Ülkemizin dört bir köşesindeki bisiklet rotalarını tanıtan ve bu bakımdan bisiklet turizmine hizmet eden kültürel tur konuları, sektörün nabzını sıcağı sıcağına tutan ürün tanıtımları ve bisiklet incelemeleri, ses getiren dünyaca ünlü bisikletçilerle özel röportajlar, performans, sağlık ve beslenme üzerine bilimsel makaleler, bisiklet tarihimizin tozlu sayfalarının arandığı nostalji konuları, bisiklet ve ötesine uzanan ünlü söyleşileri ve çok daha fazlası her ay dergimizin sayfalarını süslüyor.

Herkesin en azından çocukluk yıllarına dayanan bir bisiklet anısı vardır.

İşte beş yılı deviren Cyclist Türkiye'nin hayali, büyüyen o küçük çocuğa bisikleti yeniden hatırlatabilmek...

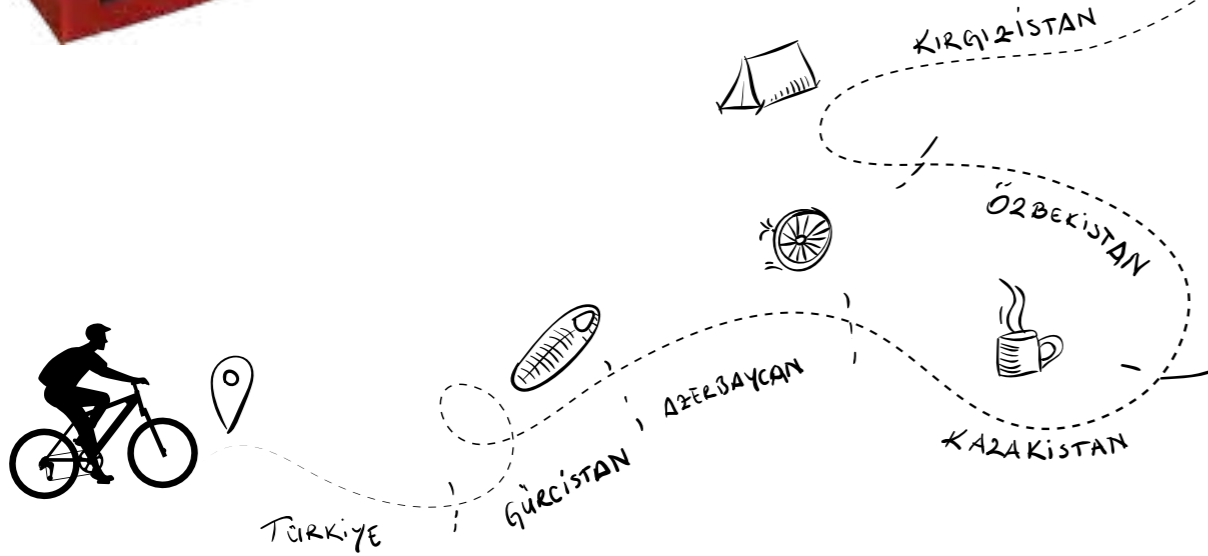

MUSTAFA AKSOY KHAN TENGRİ

Doğaya ve doğa sporlarına gönül veren sporcu, dağcı, gezgin Mustafa Aksoy'un 2020'de yayınlanan ikinci kitabı Khan Tengri okuyucuyla buluşuyor.

Bir seyahat journali (gezi-günlük) olarak değerlendirilebilecek kitap, 7 bölümden ve 285 sayfadan oluşuyor.

Kendisinin İstanbul'da başlayan ve lojistik destek almadan, 80 günde 5748 km. pedal çevirerek Türkiye, Gürcistan, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan'a uzanan bisiklet yolculuğunu ve son bölümde, Enilçek Buzulu'nu yürüyerek geçip, Khan Tengri Dağı'nın zirvesinde (7010 m.) tamamladığı serüvenini soluksuz okuyacak; kah yağmur, çamur, bozkırlarda onunla beraber pedal çevirip, kah buzuldan geçerken soğuğu iliklerinize kadar hissedeceksiniz. Bir sabah gözünüzü bivakta açıp, sıcak bir fincan kahvenin tadına varacaksınız. Bu gerçek yaşam öyküsünün her anında ona eşlik ediyor olacaksınız.

teso

"tesisata dair ne varsa"

www.tesaltd.com

MERKEZ : 1004 Sokak No.1 P-17 İnşaat İş
Merkezi Yenışehir Konak - İZMİR
0 232 433 0 433

DEPO : Karacaoğlan Mahallesi 6165
Sokak No.6/C Bornova - İZMİR
0 232 600 3 600

BUDAK

BURSA DAĞCILIK VE DOĞA SPORLARI İHTİSAS KULÜBÜ

Yazı: **Korkut GÜVEN**

Fotoğraf: **Adnan ÖZTAŞ**

Ülkemizde 1990 lı yılların sonuna kadar dağcılık kulüp ve dağcı sayısı oldukça azdı. Dağcılık, Anadolu'da pek de bilinen bir spor değildi o dönem. Kulüpler ve dağcılar daha çok büyük şehirlerde faaliyet gösteriyorlardı. Ancak aynı zamanda, dünyada 200 yıllık geçmişiyle hızla gelişen bu spor, ülkemiz üzerinde de etkilerini göstermeye başlamıştı. Dönemin Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF), dağcılık eğitimleri yoluyla bu sporu tüm ülkeye yayma politikasını bu

süreçte uygulamaya koydu. Özellikle bu yönelimin sonucu olarak bugün Türkiye'nin dört bir yanında dağcılık kulüp ve dağcı sayılarındaki önemli artış ortadadır.

Bursa Dağcılık ve Doğa Sporları İhtisas Kulübü (BUDAK), bu sürecin başlarında 2001 yılında kuruldu. Öncesinde, bireysel olarak ve küçük gruplar halinde dağcılık sporunu yapmaya çalışırken, birçokları gibi bu kulübün kurucuları olarak bizler de ülkedeki kimi dağcıları ve birkaç dağcılık kulübünü kendimize örnek almaya çalışıyorduk. Bir spor kulübünün, o sporun gelişmesindeki önemini elbette farkındaydık ancak bir kulüp kurmanın kimi zorluklarının yanı sıra bir

maliyeti de söz konusuydu. O ilk dönem bunu karşılayabilmekten uzaktık. Ancak adım adım kulüpleşmeye ve BUDAK'a doğru ilerleyen bir süreç de başlamıştı.

O yıllarda Bursa'da Gençlik Spor Kulübünün dışında aktif bir dağcılık kulübü yoktu. Bizler de dokuz- on kişilik bir arkadaş grubu olarak 1996 yılında amatör futbol ligi kulüplerinden Demirtaş Spor'un pasif durumdaki dağcılık branşının çatısı altına girdik. Böylece, ileride kendi kulübümüzü kurma yolunda da önemli bir adım atmış olduk.

Demirtaş Spor Kulübünde geçen beş yıllık sürede TDF eğitimleriyle birlikte

önemli bir gelişim dönemi yaşadık. Bu gelişim yalnızca teknik konulardaki bilgi ve becerilerle sınırlı kalmadı. Bir dağcılık anlayışı da yerleşmeye başlamıştı.

Bu anlayış, dağcılığın gerektirdiği tüm teknik bilgi ve becerilerin yanı sıra belki daha da önemli olan değerler bütünüydü. Başta sporun evrensel etik değerleri olmak üzere, dağcılığın kendine özgü ortam ve koşullarından kaynaklanan sosyal, kültürel ve çevresel değerlerdi bunlar. Genel anlamda dağcılar olarak bu değerlerin, dağcılığın ruhunu oluşturan unsurlar olduğunu biliriz ancak önemli olan tabi ki bu kavramların içselleştirilmesinde ve uygulanıyor olmasındadır.

Bir bakıma bu zihinsel olarak gelişmenin de etkisiyle artık kendimize ait kulübümüzü kurmanın zamanı gelmişti. BUDAK bu anlayış temelinde kuruldu.

Dağcılık sporu, yapılan etkinliğin türüne de bağlı olarak zorlu ve tehlikeli bir spordur. Bu sporda, dağların insan yaşamını tehdit eden doğal tehlikelerinin yanı sıra, yapılan etkinliğin kendine özgü zorluklarından kaynaklanan tehlikeler de ayrıca söz konusu olmaktadır. Bir dağcı; karşılaşılabileceği zorlukları ve tehlikeleri kontrolü altına alabilen kişidir. O halde dağcılık eğitimleri burada çok belirleyici olmakta ve bu nedenle büyük önem taşımaktadır. Eğitimle, dağcılığın temel unsurlarının kavratılması suretiyle gerekli nitelik ve davranışlar da kazanılmış olur. Tüm

bu kazanımlar, dağcılığın temel ilke ve kuralları çerçevesinde ve yüksek bir disiplin anlayışıyla uygulandığında hedefe ulaşılmıştır. Görsel güzelliğin güvenli bir şekilde başarıya ulaşması sonucudur bu. Aynı karede, dağla görsel uyumu ve bütünlüğü oluşturan o dağcıdır görsel güzellik dediğimiz aynı zamanda.

Dağcılık eğitimini, dağcılığın tüm ilke, kural ve etik değerlerini büyük bir disiplin içerisinde uygulamayı temel anlayış olarak kabul eden BUDAK, dağcılıkta 20 yılı geride bıraktı. BUDAK bu dağcılık anlayışını, basit bir günlük yürüyüşten, bir yüksek irtifa ekspedisyona kadar her etkinlikte uygulamaya her zaman büyük özen göstermiştir.

Ayrıca Uludağ'a sahip olmak da bizler için önemli bir şanstır tabi ki. Bu dağ her mevsimde çok farklı türlerde faaliyet yapılabilmesine olanak verir. Uludağ; dağcılığı öğrenme, geliştirme, beceri ve deneyim kazanma okulu gibidir adeta. Doğaldır ki edinilen bilgi, uygulama tekrarları, zamanla becerileri ve yetkinliği geliştirdiğinden faaliyetlerin sürekliliği de önem taşımaktadır. Kulüp olarak olanaklar elverdiğince bu temel esaslar doğrultusunda çaba göstermek de ve dağcılığın bütün alanlarında faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Bugüne kadar yaptığımız önemli tırmanışlar olarak; Ülkemizde Ağrı ve Süphan Dağı başta olmak üzere tüm yüksek dağların bir çok kez yaz ve kış tırmanışları, Alpler'de Mont Blanc, Devin Dişi, komşu coğrafyalarda kış

tırmanışları ağırlıklı olmak üzere çok sayıda Demavend, Elbruz ve Kazbek, üç kez Peak Lenin ve dört kez de Parmakkaya tırmanışı kulübümüz sporcuları tarafından başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu tırmanışların ötesinde BUDAK'la artık özdeşleşmiş ve birlikte anılır duruma gelmiş bir faaliyetimiz vardır ki bu da kısa adıyla LOÇ olarak bilinen geleneksel Latif Osman Çıkıgil Anma Tırmanışıdır. L.O. Çıkıgil, 1936-1941 yılları arasında Dağcılık ve Kış Sporları Federasyonunun, 1966-1973 yılları arasında ise TDF'nin ilk başkanlığını yapmıştır. 1996 yılında Demirtaş Spor kulübünde faaliyet gösterirken düzenlenmesini üzerimize aldığımız bu tırmanışı, yıllardır da BUDAK olarak sürdürmekteyiz. Her yıl Kasım ayı başında Uludağ'da gerçekleştirdiğimiz bu geleneksel tırmanışın bu yıl 25. sine hazırlanıyoruz. Geniş katılımlarla yapılan bu faaliyet aynı zamanda Türkiye'de aralıksız olarak en uzun süreden beri yapılmakta olan bir geleneksel tırmanış olarak da yerini almış durumdadır.

BUDAK dağcılık sporuna ilkesel yaklaşımını doğaldır ki tüm üyelerinin onayı ve katkılarıyla sürdürmektedir. Üyelige giriş ve devamı bu esaslara uyumlulukla olur. Sınırlı sayıdaki üye yapımız ise aynı zamanda kulüpte daha çok sevgi ve saygıya dayalı bir aile ortamı verir.

Kulübümüz, Bursa Nilüfer Belediyesi'nin, Dernekler Yerleşkesi'ndedir. Yerleşkenin sağladığı kimi olanaklar çalışmalarımıza önemli katkılar sağlamaktadır.

Temel amacımız, sahip olduğumuz tüm olanakları, Uludağımızı, deneyimlerimizi, bilgilerimizi ve becerilerimizi dağcılık anlayışımızdan hiç uzaklaşmadan değerlendirmek ve kulübümüzü her defasında daha ilerideki hedeflerine taşımaktır.

Kulüp İletişim Bilgileri

www.budak.org.tr

budakdestek@gmail.com

Nilüfer Karaman Dernekler Yerleşkesi
Nilüfer/BURSA

TODOSK'A TOROSLAR DOĞA SPORLARI KULÜBÜ DAİR

Yazı: **Fahri ALTUN** (TODOSK 14. Yönetim Kurulu Başkanı)

Fotoğraflar: **Adnan ÖZTAŞ**

1989'da Avukat Ethem Sel, dağcılık kulübü kurma fikrini Ömer Faruk Gülşen'e anlatır, yardım ister. Bu şekilde kulübün temeli atılır. Bir çok arkadaşımız kurucu üye olarak çalıştılar. Kulübün ilk başkanı Timuçin Aygen, yardımcısı da Ömer Faruk Gülşen'dir.

1989 yılından bugüne kadar her üyemiz kulübün gelişimine katkıda bulunmuşlardır.

Kulübün faaliyet alanları; Doğa Yürüyüşleri, Dağcılık, Kültürel Etkinlikler, Kamplı Etkinlikler, Şenlikler, Bisiklet, Oryantiring, Kanyon Geçişleri, Arama Kurtarma Birimi, Kaya Tırmanış Etkinlikleridir.

Kaliteli yaşam, sağlıktan geçer. Bunun en güzel yolu da doğada bol oksijenli ve temiz havada yürümektir. Fakat sanayileşen dünyada insanoğlu doğadan koptu. Doğaya çıkmaya korkar hale geldi. Halbuki en iyi ilacın olduğu yer doğanın ta kendisi.

TODOSK, katılımcılarını toprakla, dağla çiçekle, ağaçla, bütün doğa ile buluşturmak gibi bir misyon üstlenmiştir. 1991 yılında resmi olarak kurulmuş olan TODOSK hiçbir ticari kaygı taşımadan, sağlıklı bir toplum inşa etmek amacı ile doğada yürüyüşler, kültürel etkinlikler, sosyal sorumluluk projeleri, sunumlar, kulüp içi eğitimler, dağcılık eğitimleri, yürüyüş liderliği eğitimleri, TDF onaylı tüm eğitimleri vermektedir.

Hedeflenen amaç, doğa ile barışık, sağlıklı nesiller yetiştirmektir. Çünkü doğa hem fiziksel hem de ruhsal sağlığımızın teminatıdır.

Kulübümüzün kapıları üye olan-olmayan herkese açıktır. Etkinliklerimize katılan herkese yol göstermeye devam edeceğiz.

“Bir gün bakacaksınız, gökteki kartallar, dağları örten ormanlar yok olmuş, atlar ehlileştirilmiş ve her yer insanoğlunun kokusu ile dolmuş, işte o gün insan oğlu için yaşamın sonu ve varlığını sürdürebilme, uğraşının başlangıcı başlamış olacak”

(Kızılderili Reisi Seattle)

“Doğa ile savaş halindeyiz. Eğer kazanırsak kaybedeceğiz”

(Hubert REEVES)

İZMİR DEPREMİ & GEA

Yazı: **Burcu İnal - Ayşegül AKINCI YÜKSEL**

Fotoğraflar: **GEA Arama-Kurtarma**

İzmir, 30 Ekim 2020 Cuma günü AFAD'a (TC İç İşleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) göre 6.6, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi verilerine göre 6.9 büyüklüğünde, merkez üssü Yunanistan'ın Sisam Adası yakınlarında olan, depremle sarsıldı.

Resmi açıklamalara göre 116 vatandaşımızı kaybettik, 1.034 kişi yaralandı, yıkılacak ve yıkık durumda olan 506 bina ve maalesef evsiz kalan binlerce hemşerimiz var..

Kentimizde o gün 14:51 de hissedilen depremin ilk şoku ardından yıkılan binaların altında kalanları kurtarmak için büyük bir mücadele başladı. Yıkılan binaların tozları arasına ilk koşanlar, yakın çevredeki vatandaşlar oldu. Çok kısa bir sürede arama-kurtarma ekipleri Bayraklı semtine ulaştılar. Saatler ilerledikçe ortaya çıkan tablo ile bizler ekran başında donup kalırken; zamana karşı gece-gündüz büyük bir disiplin ve gayretle yarışarak hayat kurtaran işte bu ekipler oldu.

Gerek AFAD, JAK, İzmir Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Başkanlığı, gerekse çok sayıdaki ilimizin itfaiye-arama kurtarma ekiplerinin yanısıra AKUT, GEA, Soma Maden İşçileri Tahlisiye ekibi gibi sivil toplum kuruluşları ve sendikalarından enkaz altında kalanları arama ve kurtarma çalışmaları için binlerce kamu personeli ve gönüllü İzmir'e yardıma koştu.

Bu ekiplerden;

"Hazırlıklı Olun, Sağlıkla Kalın" mottosu ile hem ülkemizde, hem de uluslararası afetlerde arama kurtarma faaliyetleri yürüten GEA'dan Operasyon Sorumlusu Cem Behar ile deprem ve İzmir'deki enkaz arama - kurtarma çalışmalarını konuştuk.

1. GEA' yı bize tanıtır mısınız? Kimlerden oluşuyor? Faaliyet alanları nelerdir?

"Toprak Ana" anlamına gelen GEA, 1994 senesinde tamamı gönüllülerden oluşan bir arama kurtarma, ekoloji ve insani yardım grubu olarak kurulmuştur. 1999 senesinden beri

INSARAG (Birleşmiş Milletler Uluslararası Arama Kurtarma Ekipleri Tavsiye Grubu) üyesidir. GEA, ulusal ve uluslararası alanda yaşamı tehdit eden bütün felaketlerde, afet sonrasında enkaz altında kalmış insanlara ulaşmak için arama kurtarma operasyonları gerçekleştirmekte, ihtiyaç halinde afet bölgesinde tıbbi ve insani yardım faaliyetlerini sürdürmektedir. Ekibimizin tamamı gönüllülerden oluşmaktadır. Ekibimizde her meslek grubundan ve her yaş grubundan gönüllülerimiz bulunmaktadır.

2. Yıkılan Doğanlar Apartmanı ve Yağcıoğlu Sitesinde enkaz altından hayat kurtardınız. Çalışmalarınızda karşılaştığınız zorluklar nelerdi?

Doğanlar Apartmanı 'pancake' tabir ettiğimiz bir şekilde çökmüştü. Bunun gibi çökmelerde katlar arasındaki boşluklar, hacimler çok ufaldığı için binaya girmek daha zor oluyor. Bu binada da, kayıp kişilerin alt katlarda olduklarını öğrendiğimizden, cephe-den bir tünel açarak ilerledik. Büyük yük altında olan tünellerde, taşıyıcı özelliği olabilecek herhangi bir yapı

unsuruna dokunmadan, yıkım anında sıkışmış koltuklar, mobilyaları kesip çıkarmak bizi oldukça zorladı. Aynı zamanda binanın bize doğru kaymaması için cepheden tahkimat yaparak önlemlerimizi aldık ve inşaat mühendislerimizle binayı sürekli takip ettik. Tüm bunları yaparken enkazın hemen dışında kazazede yakınlarının ve kalabalığın olması da bizi zorlayan ama üstesinden geldiğimiz bir durum oldu. En sonunda bir anne ve kızlarına canlı olarak ulaştık ve kurtardık.

3. Depreme Hazırlık ve Depremle Birlikte Yaşam Eğitimlerinizi anlatır mısınız?

GEA olarak afetlerdeki çalışmalarımız boyunca edindiğimiz 26 yıllık tecrübeyi yine topluma fayda sağlayacak eğitimlerde kullanıyoruz. Okullarda, kurumlarda ve halka açık seminerlerde ücretsiz olarak verdiğimiz "Depremle Birlikte Yaşam Eğitimleri" tecrübelerimiz sonucunda oluşmuş eğitimlerdir. Depremle birlikte yaşamaya yönelik farkındalığı ve hazırlıklı olmayı artırmayı amaçladığımız eğitimlerde, deprem olmadan önce yapılması gerekenler, deprem sırasında ve deprem sonrasında yapılması gerekenleri yetişkinlere ve çocuklara özelleştirilmiş olarak veriyoruz.

4. Yer bilimciler Türkiye'nin depremlere hazırlıklı olması konusunda uyarılarda bulunuyor. O halde deprem öncesinde, esnasında ve sonrasında neler yapmamız gerekiyor? Depremle birlikte yaşam için pratik bilgiler neler olmalı?

İlk adım; yaşadığımız binanın güvenli olup olmadığının resmi kurumlara başvurularak kontrol ettirilmesidir. Yapısal olarak iyi durumda olmayan binalar en büyük tehlikeyi oluşturuyor.

Depreme hazırlanmak için önce kendi yaşam alanlarımızda bize risk oluşturabilecek unsurları tespit etmek ve önlem almak gerekiyor. Dolapların, kitaplıkların, beyaz eşyaların sabitlenmesi, baş üstü seviyelerde ağır eşyaların depolanmaması ilk anlarda bizi koruyacaktır.

Bir deprem başladığında en önemli

konu hızlı bir refleks göstererek, koşmaya, kaçmaya çalışmadan, bulunduğumuz yerde cenin pozisyonu almak. Bunu neredeyse hemen orada, yatağın, koltuğun vs. yanında yapmamız ve deprem bitene kadar o pozisyonda kalmamız çok önemli. Hareket etmeye çalıştığımızda hem ayakta durmak mümkün olmadığı, hem de etraftaki eşyalar hızla üzerimize geldiği için daha fazla zarar görüyoruz. Yine aynı şekilde binadan kaçmak için en zayıf nokta olan merdivenlere, balkonlara koşmak, camdan atlamak gibi eylemlerin en yaygın ve hatalı panik davranışlarından olduğunu biliyoruz.

Deprem bittiğinde hızlıca kendimizi ve yakınlarımızı kontrol edip, artçı sarsıntılara karşı, bulunduğumuz binayı boşaltmalı ve açık alanlara gitmeliyiz.

Özellikle büyük şehirlerde iletişim ve ulaşım ciddi bir şekilde kesintiye uğradığından dolayı, aile fertleri ile bir iletişim ve buluşma planı yapılmalı; olası bir acil durumda herkesin park, açık alan vs. nereye geleceği önceden belirlenmiş olmalıdır. Özellikle ilk saatlerde telefonla arama yapmak yerine, sms ya da whatsapp gibi mesajlaşma yöntemleri tercih edilmelidir. Paylaştığımız hayat kurtarıcı bu bilgiler için teşekkürler.

5. Tüm Türkiye'de şubeleri olan, tamamen gönüllülerden oluşan bir ekipsiniz. Bu tür bir gönüllülük büyük bir özveri ve yüksek insan-hayvan-doğa sevgisi gerektiren bir özellik. GEA gönüllüsü olma konusundaki ilgiyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hepimizin amacı içinde yaşadığımız toplum için faydalı birer birey olabilmek. Bu yüzden yaklaşık 26 yıldır arama kurtarma çalışmalarının yanı sıra toplumun her kesimi için binlerce farklı sosyal kampanya düzenliyoruz, doğanın ve yaşamın farkında olarak ekoloji faaliyetleri yapıyoruz, minik dostlarımızın hayatlarını güzelleştirmeye çalışıyoruz. Özellikle pandemi dolayısıyla herkesin biraz daha içe kapanmak, sosyal hayattan geri çekilmek zorunda kaldığı bu gibi zamanlarda bu faaliyetlerin önemi daha

da iyi anlaşılıyor. Adeta nefes almak gibi. Bu yüzden de her geçen gün gönüllü sayımız artıyor ve büyüyor. İlgili duyan herkese kapımız açık.

6. Son olarak, GEA arama kurtarma-ekoloji ve insani yardım ekibinde gönüllü olmak isteyenler için önerilerinizi ve çağrınızı alabilir miyiz?

Websitemiz ve sosyal medya hesaplarımızdan derneğimizin faaliyetleriyle ilgili detaylı bilgi edinmek mümkün. Bu dönemde kısıtlamalardan dolayı bizzat buluşmak eskisine göre biraz daha zor olsa da bu bir engel değil, şubelerimizin olduğu şehirlerdeki gönüllülerimizle temasa geçilebilir. Her zaman olduğu gibi beraberce, omuz omuza yeni gönüllüleri aramıza bekliyoruz.

Arama-Kurtarma konusundaki hızlı ve güçlü fedakarlığınızdan ötürü, İzmirli adına şükran ve sevgilerimizi kabul etmenizi istiyor, verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ediyor, doğa kaynaklı afetlerde kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımızı saygıyla ve rahmetle anıyoruz.

Ve yazımızı, GEA'nın temel ilkesini içselleştirerek noktalıyoruz;

HAZIRLIKLI OLALIM, SAĞLIKLAKLA KALALIM!

Muğla Çiçek Baba (Sandras) Dağı'na maden kuşatması

Çiçek Baba Dağı; madencilik faaliyetlerinin tehdidi altındaki Kazdağları, Bolkarlar, Istrancalar, Madra Dağı, Cerattepe gibi ülkemizin yüzlerce dağıyla aynı kaderi paylaşıyor.

Batı Akdeniz Bölgesi'nin Muğla ve Denizli sınırları içerisinde yer alan 2295 metre yüksekliğe sahip, Çiçekbaba (Sandras) Dağı Türkiye'nin en yaşlı anıt karaçam ağaçlarının, endemik bitki ve çiçek türlerinin bulunduğu dağ gölleri ve su kaynaklarıyla çevresindeki Köyceğiz, Ortaca, Dalaman, Beyağaç ilçelerini beslemektedir.

DAĞDA ÇALIŞMA YAPAN 3 ŞİRKET VE 10 MADEN RUHSATI VAR!

Çiçek Baba Dağı'nda farklı amaçlarla işletme izni alan ancak geçersiz ruhsatlar ile 3 adet olivin madeni, ihale aşaması tamamlanmış 4 adet dördüncü grup maden, 1 adet krom madeni, 2 adet mermer olmak üzere 10 adet maden ruhsatı alınmış. Yayla Köyü yakınlarındaki işletme izni için de madene "ÇED Gerekli Değildir Belgesi" kararı verilmiş.

SADECE BİR MADEN İÇİN 36 BİN AĞAÇ KESİLECEK!

Madencilik sırasında yapılacak olan patlatmalarla çevreye yayılan tozun yörede yaşayan insanlara ve diğer canlılara, çevresindeki kızılçam ve karaçam ağaçlarına, yüzey ve yer altı sularına, zararlı etkileri olacaktır.

ÇED alanları mescere haritasına göre toplam 35.935 adet kızılçam ağaç ve karaçam ormanı kesimi ile yapılabileceği belirtilmektedir.

Yöre halkı çevrelerine, ormana, su kaynaklarına zarar verdiği açıkça görünen bu maden faaliyetlerinin durdurulması çağrısında bulunuyor.

Artvin Barhal Çayı'na HES

Kaçkar ve Altıparmak Dağları'nın güneyinde yer alan Barhal Çayı üzerine HES yapımına yöre halkının tüm itirazlarına rağmen tekrar başlandı.

Kaçkarların kuzey yüzünde çevreyi katleden yüzlerce dereyi kurutan HES şirketleri şimdi yönünü güneye çevirdi. Yusufeli ilçesine bağlı Yaylalar (Hevek) ve Demirdöven Köyü sınırlarında yapılmak istenen yamaç tipi HES projesi yerel halkın tepkisi ile karşılaştı. Yıllar önce tasarlanmış bu proje yine köylülerin kararlı duruşu ve hukuki yollarla iptal edilmiş, HES şirketi bölgeden kovulmuştu. Ancak pandemi sürecindeki belirsizliği de fırsat bilen HES şirketi çalışmalarına jandarma eşliğinde tekrar başladı. Bölgede yaşayanların görüşlerine göre; "Bu proje derelerimizde ve doğada tahribat yapacak, yöre halkının yaşam alanlarına zara verecek, tarım ve orman alanlarımızı yok edecektir. Yapılacak tünel çalışmaları içme ve sulama sularımıza zarar verecek, güzergahlarını değiştirecek, ileride susuzluğa neden olabilecektir. Dereler yalnızca içinden akan su değildir. Dereler geçtiği yerlerde hayvanlara, bitkilere, insanlara da can verir. Hazırlanan ÇED raporları bu gerçekleri göz ardı etmiş, rantta, sermayeye hizmet etmek için düzenlenmiştir. Yöre halkı bu yıkıma karşıdır ve derelerinin korunması için tam fikir ve eylem birliği içerisindeyiz."

Zeytin Ormanları'na Jeotermal Elektrik Santrali

Dünyada fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması savunulurken, bu sistemlerin kontrolsüz ve hoyratça kurulum ve işletimi yaşamımızı tehdit etmeye devam ediyor. İzmir'in Seferihisar ilçesi'ne bağlı Orhanlı Köyü'nde yüzlerce yıllık zeytin ormanları içerisinde jeotermal santral yapılmak isteniyor. Orhanlı köylüleri, Ege ormanlarını tehlike altına sokan jeotermal santral projesine karşı çıkarak, jeotermal sondajların durdurulması için dava açtı.

Aydın ve çevresinde tarım alanlarının tahribatına yol açan JES deneyimlerinin benzerleri Seferihisar ve çevresinde de kurulmak isteniyor. İzmir'in oksijen kaynağı olan Ege ormanlarını, yüzlerce yıllık zeytin ağaçlarını, mandalina ve diğer tarım alanlarını tehlike altına sokan jeotermal santral projesine karşı çıkan Seferihisar'ın Orhanlı köylüleri, jeotermal sondajların durdurulması için dava açan doksan dokuz köylü, asırlık zeytin ağaçlarıyla dolu olan yaşam alanlarını korumak için sürecin sonuna kadar takipçisi olacaklarını belirtti.

ZEYTİN ORMANLARI, GIDA ÜRETİMİ VE BÖLGE DOĞASI TEHLİKE ALTINDA!

Başta İzmir Yarımadası'na özgü Erkence türü zeytin ağaçları olmak üzere pek çok tarım ürününün üretildiği bir alan olma özelliği taşıyan bölgede, binlerce yıldır kesintisiz olarak kadim üretim yöntemleri uygulanıyor. İklim krizine uyumlu geleneksel yağmur hasadı tekniklerinden, yerli tohumlarla yetiştirilen pek çok tarım ürününün üretildiği kadim bir üretim havzası olan bu bölgede, binlerce üretici geçimini sağlıyor. İzmir'in Menderes ve Seferihisar ilçeleri sınırlarındaki birçok köyü etkileyerek binlerce insanın yaşamını ve nadir canlı türlerine ev sahipliği yapan bölge doğasını tehdit eden jeotermal elektrik santrali projesine yönelik olarak uzmanlar; iki büyük tehlikeye dikkat edilmesi gerektiğini vurguluyor: Havada oluşacak yüksek sıcaklıktaki nem ile hava ve su kaynaklarına karışacak olan zehirli maddeler.

ÖZEL BUCA FEN BİLİMLERİ KOLEJİ

*Curie**Cahit Arf**Pasteur**Einstein**Newton*

2021 - 2022

ERKEN KAYIT AVANTAJI

5-6-7 ve 8.SINIFLAR

ÖĞRENCİYE ÖZEL KİŞİSEL BURS

442 4 342

www.fenbilimleri.com

SIRA NO	TARİH		FAALİYET ADI	BÖLGESİ	AÇIKLAMA
	BAŞLAMA	BİTİŞ			
1	11.01.2021	24.01.2021	İdadik Kış Dağcılık Eğitimi	İzmir	Yaz Dağcılık Eğitimi Almış Sporcular
2	15.01.2021	17.01.2021	Buz Tırmanış Şenliği	Erzurum	Kar Buz Eğitimi Almış Sporcular
3	24.01.2021	24.01.2021	Bozdağ Dikderesi Mix Çıkış	İzmir	Kış Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
4	30.01.2021	31.01.2021	Gömbe Akdağ Kış Çıkışı	Antalya	Kış Temel Eğitimi Çıkışı
5	30.01.2021	31.01.2021	Murat Dağı Kış Çıkışı	Manisa	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
6	05.02.2021	06.02.2021	Manavgat Ultra Maratonu	Antalya	Lisanlı Sporcular
7	06.02.2021	07.02.2021	Sultan Dağı Kış Çıkışı	Afyon	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
8	06.02.2021	07.02.2021	Keşiştepe Mix Tırmanış	Bursa	Kar Buz Eğitimi Almış Sporcular
9	13.02.2021	14.02.2021	İdadik 20. Bozdağ Kış Dağcılık Şenliği	İzmir	Bütün Üyeler Ve Misafirler
10	18.02.2021	21.02.2021	Geyik Bayırı Kaya Tırmanış Şenliği	Antalya	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
11	20.02.2021	21.02.2021	Medetsiz Kış Çıkışı (Kar Boğazı Rotası)	Mersin	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
12	26.02.2021	28.02.2021	Erzurum Buz Tırmanış Festivali	Erzurum	Kar Buz Eğitimi Almış Sporcular
13	27.02.2021	28.02.2021	Uludağ Kış Transı (Soğukpınar-Alaçam)	Bursa	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
14	27.02.2021	28.02.2021	Davraz Kayak ve Kayak Eğitimi	İsparta	Tüm Üyeler
15	01.03.2021	05.03.2021	Süphan Dağı Kış Çıkışı	Van	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
16	06.03.2021	07.03.2021	Bergama Kozak Yaylası Kampı (Kadınlar Günü)	İzmir	Bütün Üyeler Ve Misafirler
17	06.03.2021	14.03.2021	Ağrı Dağı Kış Çıkışı	Ağrı	Kış Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
18	06.03.2021	14.03.2021	Cilo Dağı Kış Çıkışı	Hakkari	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
19	07.03.2021	07.03.2021	Antalya Yol Maratonu	Antalya	Lisanlı Sporcular
20	13.03.2021	14.03.2021	Efes Ultra Maratonu	İzmir	Lisanlı Sporcular
21	20.03.2021	21.03.2021	Dedegöl Dağı Kış Çıkışı	İsparta	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
22	03.04.2021	04.04.2021	Alanya Ultra Maratonu	Antalya	Lisanlı Sporcular
23	03.04.2021	04.04.2021	Latmos Ultra Maratonu	Aydın	Lisanlı Sporcular
24	04.04.2021	05.04.2021	Kızlar Sivrisi Çıkışı	Antalya	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
25	04.04.2021	05.04.2021	İdadik Ormanı Bisiklet Kampı	İzmir	Bütün Üyeler Ve Misafirler
26	09.04.2021	11.04.2021	İznik Ultra Maratonu	Bursa	Lisanlı Sporcular
27	10.04.2021	11.04.2021	Sakarkaya Tırmanış Şenliği	Muğla	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
28	11.04.2021	11.04.2021	İzmir Yol Maratonu	İzmir	Lisanlı Sporcular
29	12.04.2021	17.04.2021	Frig Vadisi Bisiklet Turu 200Km	Afyon	Lisanlı Sporcular
30	12.04.2021	25.04.2021	İdadik Yaz Dağcılık Eğitimi	İzmir	Lisanlı Sporcular
31	17.04.2021	18.04.2021	Söke-Doğanbey-Selçuk-Söke Bisiklet Turu	İzmir-Aydın	Lisanlı Sporcular
32	21.04.2021	25.04.2021	Likya Yolu Etap-2 (Karadere-Kaş)	Antalya	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
33	22.04.2021	25.04.2021	Sivridağ Geleneksel Tırmanış	Antalya	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
34	23.04.2021	25.04.2021	Karakayalar Tırmanışı	Eskişehir	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
35	01.05.2021	02.05.2021	Çivril Akdağ Çıkışı (Yaz Temel Eğitim Çıkışı)	Denizli	Yaz Temel Eğitim Çıkışı
36	02.05.2021	10.05.2021	Dursunbey-Balikesir-Bergama-Aliğa Bisiklet Turu	Balikesir-Manisa-İzmir	Lisanlı Sporcular
37	07.05.2021	09.05.2021	Erciyes Kuzey Buzul Tırmanışı	Kayseri	Kış Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
38	15.05.2021	19.05.2021	Likya Yolu Etap-3 (Kaş-Finike)	Antalya	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
39	19.05.2021	19.05.2021	Sultan Dağı "19 Mayıs" Çıkışı	Afyon	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
40	20.05.2021	21.05.2021	Bafa Bouldering	Muğla	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
41	22.05.2021	23.05.2021	Sezon Kapanış Kampı (Nif)	İzmir	Bütün Üyeler Ve Misafirler
42	22.05.2021	23.05.2021	Tahtalı Ultra Maratonu	Antalya	Lisanlı Sporcular

43	04.06.2021	06.06.2021	Medetsiz Kuzey Yüzü Ana Kulvar Kar-Buz Tırmanışı	Niğde	İleri Kar Buz Eğitimi Almış Sporcular
44	05.06.2021	06.06.2021	Uludağ Yaz Transı (Soğukpınar-Alaçam)	Bursa	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
45	12.06.2021	13.06.2021	Aydın-Yenipazar-Bozdoğan Arapapıştı Bisiklet Turu	Aydın	Lisanlı Sporcular
46	12.06.2021	13.06.2021	Arapapıştı Kanyonu Kano Etkinliği	Aydın	Lisanlı Sporcular
47	12.06.2021	13.06.2021	Sapanca Ultra Maratonu	Sakarya	Lisanlı Sporcular
48	16.06.2021	01.07.2021	Doğu Beyazıt - Hopa Bisiklet Turu	Ağrı-Artvin	Lisanlı Sporcular
49	19.06.2021	27.06.2021	Aladağlar Trans (Zirveler)	Niğde	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
50	02.07.2021	04.07.2021	Uludağ Ultra Maratonu	Bursa	Lisanlı Sporcular
51	03.07.2021	04.07.2021	Erciyes Ultra Maratonu	Kayseri	Lisanlı Sporcular
52	06.07.2021	08.08.2021	Pamirler Zirve Faaliyetleri	Kırgızistan	Kış Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
53	09.07.2021	18.07.2021	Aladağlar Trans (Zirveler)	Niğde	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
54	16.07.2021	18.07.2021	Tryavna Ultra Maratonu	Bulgaristan	Lisanlı Sporcular
55	21.07.2021	25.07.2021	Aladağlar Kaya Tırmanışları	Niğde	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
56	24.07.2021	02.08.2021	Kazbeg Dağı Yaz Çıkışı	Gürcistan	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
57	15.08.2021	15.08.2021	Aladağlar Ultra Maratonu	Niğde	Lisanlı Sporcular
58	20.08.2021	22.08.2021	Persenk Ultra Maratonu	Bulgaristan	Lisanlı Sporcular
59	21.08.2021	27.08.2021	Ağrı Dağı Yaz Çıkışı	Ağrı	Yaz-Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
60	21.08.2021	30.08.2021	Karadeniz Kaçkar Dağları Zirveler	Rize-Artvin	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
61	23.08.2021	28.08.2021	Dedegöl Kuzu Kulağı Kaya Tırmanışı	İsparta	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
62	28.08.2021	03.09.2021	Erek-Artos-Başek Dağları Çıkışı	Van	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
63	10.09.2021	12.09.2021	Pirin Ultra Maratonu	Bulgaristan	Lisanlı Sporcular
64	10.09.2021	12.09.2021	Kyzkos Ultra Maratonu	Balikesir-Erdek	Lisanlı Sporcular
65	11.09.2021	12.09.2021	Tunç Dağı Adnan Kayatepe Çıkışı	Antalya	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
66	18.09.2021	19.09.2021	Frig Ultra Maratonu	Afyon	Lisanlı Sporcular
67	25.09.2021	26.09.2021	Sart-Bozdağ-Birgi Ultra Maratonu	İzmir	Lisanlı Sporcular
68	02.10.2021	03.10.2021	Tahtalı Dağı Çıkışı	Antalya	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
69	07.10.2021	10.10.2021	Datça Kaya Tırmanışı	Muğla	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
70	09.10.2021	10.10.2021	Sezon Açılış Kampı (Nif)	İzmir	Bütün Üyeler Ve Misafirler
71	16.10.2021	17.10.2021	Kapadokya Ultra Maratonu	Nevşehir	Lisanlı Sporcular
72	22.10.2021	23.10.2021	Dedegöl Dağı Çıkışı Ve Kanyon Etkinliği	İsparta	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
73	27.10.2021	31.10.2021	Likya Yolu Etap-4 (Finike-Tekirova)	Antalya	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
74	29.10.2021	29.10.2021	Bozdağ Cumhuriyet Çıkışı	İzmir	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
75	29.10.2021	31.10.2021	Kozak Yaylası Bouldering	İzmir	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
76	30.10.2021	31.10.2021	Kozak Yaylası Kampı	İzmir	Bütün Üyeler Ve Misafirler
77	06.11.2021	07.11.2021	Kaz Dağları Çıkışı	Çanakkale	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
78	13.11.2021	14.11.2021	Honaz Dağı Çıkışı	Denizli	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
79	20.11.2021	21.11.2021	Bafa Bouldering	Aydın	Yaz Gelişim Eğitimi Almış Sporcular
80	20.11.2021	21.11.2021	Bodrumrun Maratonu	Muğla	Lisanlı Sporcular
81	27.11.2021	28.11.2021	Babadağ-Karcı Trans	Denizli	Yaz Temel Eğitimi Almış Sporcular
82	27.11.2021	28.11.2021	İda Ultra Maratonu	Balikesir-Edremit	Lisanlı Sporcular
83	11.12.2021	12.12.2021	Sandras Dağı Çıkışı	Muğla	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular
84	25.12.2021	26.12.2021	Hasan Dağı Kış Çıkışı	Niğde	Kış Temel Eğitimi Almış Sporcular

DAĞEVI

Doğa Sporları Malzemeleri

THE
NORTH
FACE®

- Dağcılık malzemeleri —
- Kaya tırmanış malzemeleri —
- Trekking malzemeleri —
- Kamp malzemeleri —
- Mağaracılık malzemeleri —
- Arama-Kurtarma malzemeleri —
- Kayak giysileri —
- Goretex giysiler —
- Polar giysiler —

MERKEZ: Mahmut Esat Bozkurt Cad. No:32/B Alsancak - İZMİR
Tel : 0.232. 465 00 16 • **Fax :** 0.232. 463 74 80
ŞUBE: Talatpaşa Bulvarı No:60/A Alsancak Tel : 0.232. 465 04 08
izmirdagevi@yahoo.com • www.dagevi.com

ZIPLINE
-NEXT EXTREME-

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280

35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY

P: +90 232 491 14 00

www.egeendustri.com.tr

 facebook.com/egeendustri

 twitter.com/egeendustri

 linkedin.com/egeendustri

 info@egeendustri.com.tr

 Bayraktar

